

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Michaela Matějková

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Intertextovost v žánru novinového komentáře

Intertextuality in the Genre of Newspaper Commentary

Vedoucí práce: PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

Autorka práce: Michaela Matějková

Náměstí Komenského 233, Kunžak

Specializace v pedagogice ČJ – ZSV

Prezenční studium

Rok ukončení: 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Intertextovost v žánru novinového komentáře“ vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

Prohlašuji, že odevzdaná elektronická verze bakalářské práce je identická s její tištěnou podobou.

V Praze

8. dubna 2014

_____

Ráda bych na tomto místě poděkovala PhDr. Soně Schneiderové, Ph.D., za vedení práce, konzultace a cenné připomínky.

Obsah

Úvod	- 7 -
1. Transtextovost	- 9 -
1.1. Architextovost	- 9 -
1.2. Metatextovost	- 9 -
1.3. Intertextovost	- 10 -
1.3.1. Intertextovost v Encyklopedickém slovníku češtiny	- 11 -
1.3.2. Intertextovost v Příruční mluvnici češtiny	- 11 -
1.3.3. Intertextovost v Současné stylistice	- 12 -
2. Dvě základní pojetí intertextovosti	- 13 -
2.1. Tradicionalistické pojetí	- 14 -
2.2. Progresivní pojetí	- 20 -
3. Interpretace intertextovosti	- 21 -
3.1. Signalizace intertextového navazování	- 21 -
3.2. Typy intertextů	- 22 -
4. Komentář jako součást publicistického stylu	- 23 -
4.1. Definice komentáře	- 23 -
4.2. Funkce komentáře	- 24 -
4.3. Kompozice	- 24 -
4.4. Charakteristické jazykové prostředky	- 25 -
4.5. Místo komentáře v publicistickém stylu	- 26 -
5. Vlastní analýza	- 28 -
5.1. Signály intertextovosti ve struktuře komentáře	- 29 -
5.2. Dělení intertextů podle druhu pretextů	- 31 -
5.2.1. Biblické příběhy, postavy a symboly	- 31 -
5.2.2. Literatura	- 32 -
5.2.3. Hudba	- 33 -
5.2.4. Filmy, televizní pořady, seriály	- 34 -
5.2.5. Rčení, přísloví	- 35 -
5.3. Formy intertextových prvků ve struktuře komentáře	- 35 -
5.3.1. Aluze	- 35 -
5.3.2. Citace	- 37 -
5.4. Funkce intertextovosti v komentáři	- 38 -
5.5. Pozice intertextových prvků ve struktuře komentáře	- 38 -
Závěr	- 40 -
Seznam použité literatury	- 41 -
Anotace	- 43 -
Resumé	- 43 -
Klíčová slova	- 44 -
Přílohy	- 46 -

Úvod

Podle Umberta Eca „každá kniha vždy mluví o jiných knihách“, jak praví v doslovu ke knize *Jméno růže*. Všechny zásadní myšlenky již byly vyřčeny a tak se dnes jen transformuje, cituje (doslovně či aluzivně) a vypůjčuje (vědomě či nevědomě), texty mezi sebou vedou *bachtinovsky dialog* a vytvářejí spletité řetězce intertextových návazností. Autoři hledají inspiraci v textech na samotném počátku literárního písemnictví, s různou intenzitou jsou pak podnětem k tvorbě následující dějinná období. Je to proces, který se vyznačuje svou *neukončeností*, budeme se neustále navracet k odkazům minulým, variovat je, parafrázovat či imitovat.

Výše zmíněný jev již dávno není typický pouze pro krásnou literaturu. Naopak, mezitextová navazování například v publicistickém stylu, kterým se budu zabývat v této práci, jsou velmi častá. Autor jimi dává na odiv svou sečtělost, vzdělanost, všeobecný rozhled a především upoutává hrou se slovy čtenářovu pozornost. Na straně druhé je čtenář, jenž si osvojuje nové znalosti a zasazuje základní informace do širších kontextů.

Počátky zkoumání intertextových vztahů jsou ve světě spjaty se jmény M. M. Bachtin či J. Kristeva, ale i mnoha dalšími. U nás se intertextovou problematikou v posledních letech zabývali P. Mareš, J. Hoffmannová, K. Karhanová, S. Schneiderová, R. Holanová (viz např. *Slovo a slovesnost* 2012) a zejména J. Homoláč, jehož kniha *Intertextovost a utváření smyslu textu* přináší shrnutí teorie intertextovosti i vlastní výzkum věnovaný literárnímu textu. Z této publikace také ve své práci vycházím.

Nejprve se pokusím interpretovat zastřešující pojem transtextovost a jeho složky, tj. architextovost, metatextovost a intertextovost. Při následném popisu se však zaměřím pouze na intertextovost. Zvolila jsem záměrně pojem s českou příponou, s vědomím toho, že existuje ještě synonymní termín, tj. intertextualita, který vznikl překladem z angličtiny. Podoba s českou příponou se užívá ve většině publikací, které mi sloužily jako sekundární literatura. V teoretické části se také budu věnovat žánru analytického slohu publicistiky – komentáři, jeho vzniku a ustálení jako samostatného útvaru a také charakteristickým rysům, neboť analýza tohoto žánru z hlediska uplatňování intertextových prvků v něm je hlavním záměrem mé práce.

Materiál k praktické části práce jsem excerpovala z denního tisku v jeho elektronické podobě, a to v období od srpna roku 2012 do března roku 2014. Konkrétně jsem se zaměřila na Mladou frontu Dnes a Lidové noviny. Zároveň jsem se soustředila na dva autory, jejichž jména se objevují v uvedených komentářích nejčastěji, a u kterých jsou patrné rozdílné záměry při užití intertextových prostředků.

1. Transtextovost

Termínem transtextovost souborně nazýváme mezitextové vztahy, „jímž je společné, že jde o vztah k textům předchozím, který se podílí, resp. může se podílet, na významové výstavbě textu“ (Homoláč 1996: 21). Pod tento zastřešující pojem zahrnujeme – podle Jiřího Homoláče – tři typy, z nichž jedním je intertextovost sama a dále sem řadíme architextovost a metatextovost.

1.1. Architextovost

Architextovost je vnímána jako „vlastnost každého literárního díla, neboť odkaz k pravidlům je podmínkou jeho srozumitelnosti“ (Glowinski 1986: 81, 82, cit. podle Homoláč 1996: 18). Toto odkazování poukazuje na to, že existují pravidla, podle kterých jsou produkovány jednotlivé texty. Texty jsou později přijímány čtenáři a recipient společně s autorem by měli tato pravidla na určité úrovni sdílet, aby došlo ke správnému pochopení.

Architextovost je vlastností textu odkazovat k obecným pravidlům, podle nichž byl vytvořen již pouze tím, že existuje. Za důležité nepovažujeme výše zmíněné odkazování k pravidlům, ale to, že texty tato pravidla mezi sebou sdílejí. „Každý text je tak již ve chvíli svého vzniku ve vztahu se všemi texty, s nimiž sdílí jistý kód, ať již jeho jistou jednotku nebo jisté pravidlo. K těmto textům každý text odkazuje již samou svojí existencí“ (Homoláč 1996: 18). Architextové vztahy mohou propojovat texty jednoho autora, dále texty mající původ ve stejném časovém období, texty stejného žánru, či texty obsahující shodný motiv.

Architextovost se vyznačuje dvěma základními vlastnostmi. Jsou jimi: nezávislost na čase (odkazy fungují směrem k textům minulým, ale odkazy k žánrům, motivům, atd. fungují i směrem do budoucnosti) a to, že zakládají možnost mezitextového navazování (mezitextové navazování pak tuto vlastnost textu reflektuje).

1.2. Metatextovost

Tento jev se objevuje okrajově, je spjat spíše s literární kritikou a literární historií. Ovšem v některých útvarech – např. v jubilejní básni – je jeho přítomnost naopak

nezbytná. Metatextovost také může koexistovat společně s intertextovostí jako její součást (např. u parodie). „Metatextovostí rozumíme takový případ navazování, kdy je pretext (či jeho část) v navazujícím textu explicitně tematizován“ (Homoláč 1996: 21).

1.3. Intertextovost

Intertextovost je nedílnou součástí nejen literárního světa, ale i světa publicistického, či vědeckého a taktéž prvek našeho každodenního dorozumívání, neliterární komunikace. Jedná se o neustálý dialog, který vedeme pomocí slov tzv. „vlastních a cizích“ (Hoffmanová 1997: 34), tj. těch, která citujeme, vypůjčujeme si je, transformujeme, případně využíváme struktury modelů těchto cizích slov a textů. Veškeré vyjadřování, ač na té osobní úrovni, či například v uměleckém sdělení, je propojeno sítí na sebe navazujících myšlenek, vzorů a odkazů. Pomocí asociací tak vytváříme řetězce a cykly propojené intertextovostí. Soudobý názor na propojenost textů se odráží ve formulaci, že už jsou všechna slova napsána, zásadní myšlenky vyřčeny a dnes se jedná už pouze o napodobování, alternování, transformace, opakování a komentování již řečeného, a to buď v kladném slova smyslu (např. aluze, pastiš) či v záporně vnímaném navazování (např. plagiát, klišé, fráze). Touto myšlenkou se zabývá např. John Simmons Barth v díle *Literatura vyčerpanosti* z roku 1967.

Pojem intertextovost definuje Jiří Homoláč takto: „Za intertextové považujeme ty případy navazování, kdy se jistá část, rovina nebo jistý výstavbový princip pretextu stávají součástí navazujícího textu. Podstatou intertextovosti není přítomnost pretextu (jeho části), v navazujícím textu, ale to, že se součástí významové výstavby tohoto textu stává vztah k pretextu“ (Homoláč 1996: 21).

Níže uvádím objasnění tohoto pojmu podle Encyklopedického slovníku češtiny (dále jen ESČ), Příruční mluvnice češtiny (dále jen PMČ) a podle Současné stylistiky. Na zmíněné publikace (zejména první dvě) jsme často odkazováni ve výuce, jakožto na důležitý studijní materiál a také jsou snadno dostupné, proto jsem zvolila právě je. Formulace podle Současné stylistiky jsem zařadila z důvodu odlišného pojetí oproti původním dvěma zmíněným knihám. Definice pojmu a popis realizace odkazování se v ESČ a PMČ nijak zásadně neliší, naopak, jsou si velmi podobné, a dokonce citují stejné příklady. PMČ pouze navíc uvádí odlišné užití jazykových prostředků pro různé žánry daných textů. Zatímco v Současné stylistice je intertextovost analyzována rozdílným

způsobem, například hned v úvodu tím, že je nejprve pojem zasazen do širšího kontextu, resp. do kontinuity s bytím člověka.

1.3.1. Intertextovost v Encyklopedickém slovníku češtiny

Encyklopedický slovník češtiny definuje primárně intertextovost jako literárně vědný termín označující vztah mezi dvěma nebo více texty. Tyto vztahy mohou mít několik podob, např. To mohou být implicitní či explicitní odkazy k textu jako druhu, k jeho obecným pravidlům (architextovost), může se jednat o odkaz k textu samému (metatextovost), případně jde o odkazování na znalosti a hodnoty, které sdílí mluvčí stejného jazykového společenství (užívá se např. obrátů „...*jak se říká*...“, „...*takříkají*...“, „...*jak víme*...“).

Realizace odkazování na jiný text se uskutečňuje zejména prostřednictvím odkazu na mluvčího či autora textu („...*tak Sváťa lhal*...“, „*Karla vůbec neposlouchej*“), odkazem na název textu, pojmenováním typu, funkce a způsobu vyjádření textu („...*jak už jsem konstatoval*...“), uvozenou či neuvozenou citací, parafrází, parodií atd.

Encyklopedický slovník češtiny téměř nepřipouští existenci plně autonomních textů bez přítomnosti podpůrných mezitextových vztahů a odkazů. Naopak považuje dosavadní texty jako záměrně koncipované pomocí průniku podpůrných subtextů (ESČ 2002: 184).

1.3.2. Intertextovost v Příruční mluvnici češtiny

Příruční mluvnice češtiny formuluje intertextovost jako vázání se textů na jiné texty či situace a stejně jako ESČ připouští odkazování na všeobecné hodnoty a znalosti konkrétního společenství, jakoby šlo o text („...*jak se říká*...“, „...*jak víme*...“). Za intertextové vztahy považuje i texty, které jsou reakcí na jiné texty, např. odpověď na dopis, recenze, kritika.

Realizace propojení s jinými texty probíhá pomocí odkazů na mluvčího (autora, kulturní autoritu), citací či parafrází díkce jiného mluvčího textu, narážkou (tj. citace v rozsahu slova, obrat, „okřídlený výrok“), dále odkazem na název jiného textu, pojmenováním typu, funkce, způsobu vyjádření apod.

Jiným způsobem se využívá jazykových prostředků při odkazování v běžném jazyce („...no jak jsem ti říkal. Už víš?“), v odborné stati („Tak např. DANEŠ (1985: 23) mluví o tom, že...“), v právnickém textu („Odsuzuji vás podle § 26, odstavce 1), písmene b) zákona č. 138/1960 Sb. k trestu...“ a v obchodním dopisu („...děkuji Vám za Vaši objednávku z 9. října 1994 ...“).

Citace cizích slov a odvolávání se na ně může probíhat i směrem k textům dosud nerealizovaným, ideálním („...čekáte teď ode mě stručnou a jasnou odpověď, ale nemohu jinak...“, „...přála bych si, aby se pera chopil někdo povolanější díla, ale...“), příp. k textům fiktivním či autorům nereálným (PMČ 1996: 657).

1.3.3. Intertextovost v Současné stylistice

V Současné stylistice je nejprve z širšího úhlu pohledu upozorněno na to, že naše bytí je kontinuální, vyznačuje se plynulostí, neukončeností. Každý počátek/úvod je signálem pro jakýsi konec/závěr, který je současně podnětem k novému počátku. Stejně tak Čechová chápe i fungování komunikátů. Připouští neustálé navazování, překrývání, vzájemné doplňování textů, ať už v žánrech umělecké literatury, u literatury věcné, odborné nebo v publicistice.

Pojem intertextovost je zde popsán jako „vzájemné vztahy mezi komunikáty či texty, vyznačující se navazováním a konexí (ať vědomou nebo nevědomou), přičemž může jít o přímé pokračování, ale také o popření až odmítnutí předchozího“ (Čechová 2008: 126).

Na text má být pohlíženo jako na neautonomní komunikát, který vždy vychází z nějakého textu předchozího, tj. pretextu, a na ten pak různými způsoby odkazuje. Vzájemné vazby mezi texty mohou mít různé formy, např. adaptace, variace, citace, parafráze, komentáře, narážky, či aluze. Zmíněné odkazy mohou mít povahu explicitní, aluzivní či zakrývanou. Ke správnému pochopení těchto odkazů, nejsou-li výslovně pojmenovány, je nutná jistá čtenářská zkušenost.

Každému vznikajícímu komunikátu je přisouzena potenciální možnost stát se „pretextem pro komunikáty další a vytvářet tak více či méně souvislé kontinuální řetězce“ (Čechová 2008: 129).

2. Dvě základní pojetí intertextovosti

Od doby, kdy bylo zkoumání intertextovosti začleněno do literární vědy, naratologie, stylistiky, tj. asi v šedesátých letech dvacátého století, vzbudila intertextovost neobyčejný ohlas v rámci humanitních věd. Během vývoje bylo také odlišně nazíráno na její přítomnost, měnilo se hodnocení toho, zda je opakování vnímáno kladně nebo záporně, zda byla v daném období spíše upřednostňována originalita autora, pozitivně vnímána změna, původnost, hravost, nebo naopak dodržování tradic, úplná shodnost – tedy opakování, případně podobnost, obměňování tj. např. variace, parafráze. Problematicky a rozporuplně jsou dnes vnímány hranice mezi uvědomělým a neuvědomělým citováním, zejm. textů, u kterých není zřejmý jejich původ, Hoffmanová tento jev nazývá tzv. etikou citování.

Jiří Homoláč v monografii (Homoláč 1996) popisuje dvě základní koncepce pojetí intertextovosti a jejich představitele.

1. **Tradicionalistické**, tj. vztah textu k jinému textu či textům. Výhrady vůči této koncepci vnesl H. Plett: „pohled na danou problematiku je příliš zúžený, přístup je statický, nezachycuje dynamiku intertextových znakových procesů“ (Plett, 1991b, s. 4, cit. podle Homoláč). Mezi tradicionalisty řadíme například Michaila M. Bachtina, Michała Głowińskiego, Jiřího Homoláče, Henryka Markiewiczze či Heinricha Pletta.
2. **Progresivní** pojetí vnímá text jako síť citátů, podle Julie Kristevové jako mozaiku citátů. Nedostatky této koncepce formuluje H. Plett – nemá dostatečně propracovanou pochopitelnou a naučitelnou metodu analýzy textu, odborné názvosloví je příliš ezoterické. Mezi představitele patří zejména Roland Barthes, Harold Bloom či Julia Kristeva.

2.1. Tradicionalistické pojetí

Michail M. Bachtin

V Bachtinově koncepci najdeme dva důležité pojmy – dialogičnost a pojem dvojhlasé slovo.

Dialogičnost je „specifická varianta významových vztahů, jejímiž členy mohou být výlučně celé výpovědi (buď brané jako celé, nebo potenciálně celé), za kterými zpravidla stojí (a v nichž se vyjadřují) reálné a potenciální řečové subjekty, autoři daných výpovědí“ (Markiewicz 1988: 248).

Druhým podstatným termínem je **dvojhlasé slovo**, které se „liší od slova předmětného i od slova zobrazeného (např. v přímé řeči) tím, že je zacíleno dvojitým směrem – i k předmětu řeči jako obvyklé slovo, i k druhému slovu, k cizí řeči“ (Bachtin 1971: 251, cit. podle Homoláč 1996: 1). Tento pojem lze podle Bachtina dále rozdělit na **dvojhlasé slovo jednosměrné** – tento typ lze nalézt ve stylizaci a všude tam, kde autorův záměr využívá cizí slovo v intencích tohoto slova, dále **různosměrné dvojhlasé slovo** – s tímto slovem pracuje především parodie, v níž sice „autor stejně jako v stylizaci mluví cizím slovem, ale na rozdíl od stylizace dává tomuto slovu významové zacílení, které je přímo protikladné cizímu zacílení“ (Bachtin 1971: 261, cit. podle Homoláč 1996: 1) a tzv. *aktivní typ* (dopadnuvší cizí slovo) – to se uplatňuje především ve skryté vnitřní polemice, skrytém dialogu, tedy tam, kde cizí slovo není pouze „reprodukováno s novým významem, ale působí na autorovo slovo, ovlivňuje to slovo a tak či onak je určuje, zůstávajíc samo mimo ně“ (Bachtin 1971: 263, cit. podle Homoláč 1996: 1).

Jean Gennet

Gennet chápe intertextovost jako jeden z typů mezitextových vztahů. Tyto vztahy souborně nazývá transtextovostí a definuje je jako „vše, co, ať explicitně nebo latentně, spojuje text s jinými texty“ (Gennet 1979, cit. podle Homoláč 1996: 7). Ve svém díle *Introduction à l'architexte* (1982) vymezuje Gennet čtyři typy mezitextových vztahů:

1. **Architextovost**, tj. vztah textu k architektu jako souboru kategorií, jako například žánr, tematika, které určují povahu každého jednotlivého textu.
2. **Intertextovost** jako faktická a doslovná přítomnost textu v jiném textu.
3. **Metatextovost** jako vztah textu a komentáře k němu.
4. **Paratextovost**, tj. vztah imitace nebo transformace, který existuje mezi pastišem nebo parodiemi a jejich modely.

Dále Gennet rozlišuje pět typů transtextovosti:

1. **Intertextovost**, tj. faktickou přítomnost jednoho textu v jiném textu, vztah koprezenze mezi dvěma a více texty. Autor sem řadí aluzi, citát a plagiát.
2. **Paratextovost**, tedy vztah mezi textem a paratextem, tj. např. titulem, mottem, doslovem, ilustrací apod.
3. **Metatextovost**, tj. vztah komentování, spojující text s jiným textem, o němž tento text mluví, aniž by jej nutně citoval.
4. **Hypertextovost**, tj. každý vztah spojující text B (hypertext) s předchozím textem A (hypotext), na který je naroubován jinak, než je tomu v případě komentáře.

- 5. Architextovost**, tj. příslušnost textu např. k jistému žánru, typu diskurzu, vztah čistě taxonomické povahy, na který je někdy paratextově poukázáno v titulu (např. Román o růži) nebo podtitulu (esej).
(Gennet 1982, cit. podle Homoláč 1996: 7)

Dělení transtextovosti se u různých autorů liší, obecně se ovšem ustálilo právě pojetí podle Jeana Genneta, ze kterého vychází v monografii i Jří Homoláč.

Michał Głowiński

Pokouší se do zkoumání intertextovosti vnést více řádu, kriticky se staví k pojetím dalších jazykových badatelů (Bachtin, Kristeva), jeho chápání intertextovosti obsahuje nový náhled na problematiku. Intertextový odkaz je podle Głowińského vždy záměrně určen čtenáři a intertextové odkazy vymezuje jako strukturní elementy navazujícího textu: „Intertextový odkaz je vždy záměrný, a tedy realizovaný vědomě, (ačkoli míra uvědomění může být různá), adresovaný čtenáři, který si musí uvědomit, že autor z těch či oněch důvod mluví cizími slovy. A tak je tomu proto, že intertextový odkaz je strukturním elementem textu, zatímco reminiscence je otázkou geneze“ (Głowiński 1986: 85, cit. podle Homoláč 1996: 9).

Tento výrok ovšem sám sobě protičeí. Rozpor je zřejmý v tom, že strukturní elementy nemají primárně vlastnost záměrnosti, není tedy nutné, aby ho měl právě odkaz na jiný text. Další problematickou částí tohoto výkladu je záměrnost obecně, neboť vnímání odkazů v textu na jiný text či jiné texty je vždy individuální a mnohdy i na místech, kde autor tuto záměrnost původně nezvažoval, čili jako záměrný intertextový vztah může čtenář považovat každý odkaz, který je zjevně odkazem pro něj samotného, i když jím podle autorova záměru zde žádná záměrnost není. A naopak, některý z autorových záměrných odkazů může být v celkovém pochopení textu ztracen či opomenut.

Henryk Markiewicz

Ve studii *Odmiany intertekstualności* (1988) Markiewicz uvažuje z hlediska tradičního přístupu o intertextovosti jako o „vztahu jednoho textu k jiným konkrétním textům“, či o

vztazích „mezi texty s určitými sémiotickými konstrukcemi“ (Markiewicz 1988: 250, 251, cit. podle Homoláč 1996: 8). Intertextovost je pro něj pouze taková, která je „natolik odhalena textem samým, že je pro kompetentního čtenáře pozorovatelná“, ta pak není nutně záměrná (Markiewicz 1988: 253, 254, cit. podle Homoláč 1996: 9).

Přehled transtextovosti podle Markiewicze:

1. Mezi *intextualizace* Markiewicz dále řadí:

- a) citáty (fragments prototextu zapojené do textu doslovně), parafráze (citáty nepřesné, beze změny jejich smyslu);
- b) kontrafaktury (přenesení většiny jednotek a postupů výstavby jazykové roviny prototextu se změnou jejich základního smyslu, např. politické přetvoření modlitebních textů);
- c) centa, montáže, koláže.

2. *Překlady* jsou:

- a) stylistické (např. z vysokého stylu do nízkého, v tzv. travestiích);
- b) intralingvální (např. z nářečí do spisovného jazyka);
- c) interlingvální.

3. *Transformace* jsou dvojího druhu:

- a) tematické – amplifikace kondenzace, eliminace, permutace, modifikace (události postav, časoprostoru, motivace, interpretace, hodnocení atp.);
- b) druhové, resp. žánrové – uvnitř žánru (např. vyprávění v první osobě na vyprávění ve třetí osobě), mezi druhy (román – drama), mediální (román – film).

4. *Tematická navázání* lze dále rozlišit na:

- a) doplnění fabule prototextu – dopisování dalších událostí, řidčeji události předcházejících;

- b) zapojení tematických elementů proto/arche/textu, příp. jejich modifikace.
5. **Ikonizace** – reprodukce (zobrazení) vlastností pravidel a někdy také jednotek proto/arche/textu odlišných od literárních norem podavatele textu.
  6. **Stylizace** – částečná reprodukce, která není v rozporu s významovým zaměřením proto/arche/textu, ten je však traktovaný s odstupem, jako náležející minulosti nebo jiné literární kultuře.
  7. **Pastiše** – věrné a lehce zhuštěné reprodukce vlastností proto/arche/textu.
  8. **Parodie** – reprodukce silně zhušťující a vyhocující vlastnosti proto/arche/textu, která má komický efekt.
  9. **Burlesky** – reprodukce pravidel proto/arche/textu, která působí ve spojení s neadekvátním tématem komicky.
  10. **Imitace** – napodobování pravidel a někdy také fragmentů a složek proto/arche/textu traktovaného jako autoritativní vzorec, existují různé varianty, od tvůrčího pokračování k epigonství, různě zřetelné.
  11. **Konfrontace** – texty založené na ostentativní opozici (širokém smyslu jde jak o paralelizaci, tak i o antitetičnost) vůči proto/arche/textu.
  12. **Navázání na diskursivní témata obsažená v proto/arche/textu** (aprobativní, modifikované, polemické).
  13. **Metatextualizace** – dekurzívní texty, jejichž tématem jsou jiné texty nebo archetexty (Markiewicz 1988: 260, 262, cit. podle Homoláč 1996: 9, 10).

Heinrich F. Plett

Pojem intertext chápe Plett jako text, „jehož části odkazují k částem jednoho nebo více jiných textů“ a jenž má, na rozdíl od tradičně chápaného textu, dvojí koherenci: intratextovou, zaručující jeho integritu, a intertextovou, vytvářející „strukturní vztahy mezi ním a jinými texty“ (Plett, 1991b: 5, cit. podle Homoláč 1996: 10). Dále vnímá intertext jako komplexní znak, říká, že „každý text je současně pretextem i posttextem, že je vždy podřízen procesu opakování, existuje jako věčné vzájemné působení jednoty a různosti a tvoří/zakládá jeho intertextovost“ (Plett 1991b: 17, cit. podle Homoláč 1996: 10).

O tom, zda je toto opakování intertextové, rozhoduje až recepce textu, proto je třeba rozlišit i typy čtenářů. Jako první uvádí **subjektivní typ** – tj. autoři/čtenáři, kteří jsou zdrojem nepřetržité intertextovosti, kterým spíše než o opakování jde o plynoucí, měnící se makro/inter/text, skládající se z volně přístupných označujících. Dalším typem je **archiintertextualista**, tj. autor/čtenář, který by obsáhl intertextovou zkušenost všech předchozích autorů/čtenářů. A třetím případem je **ideální autor/čtenář** – odhalí všechny konkrétní případy intertextovosti.

Intertextovost Plett dělí na: **materiální**, tj. opakování dílčích znaků, z nichž je každý text vystavěn, dále **strukturní**, tj. opakování pravidel zacházení s těmito znaky a případně **materiálně-strukturní**, tedy opakování znaků i pravidel (Homoláč 1996: 10).

Intertextovost je podle Pletta hodnocena několika způsoby:

1. **Afirmativní** hodnocení – navazování na jiný text je chápáno jako pozitivní rys navazujícího textu.
2. **Negativní** hodnocení – zdůrazňována je originalita textu, která je ovšem nenaplnitelným ideálem.
3. **Převrácené (inverzní)** hodnocení – žánry jako parodie nebo travestie přehodnocují hodnoty, spadají pod č. 1 i 2.

4. **Relativistické** hodnocení – koláže a montáže zpochybňují vše, dokonce i vlastní status. Tento typ obsahuje celou škálu hodnotících postojů, jde o proces neustálé samointertextualizace.

2.1. Progresivní pojetí

Julia Kristeva

Základní definice intertextovosti podle Kristevové, a taktéž jak na ni pohlíží progresivní pojetí, zní takto „každý text je postaven z mozaiky citátů, pohlcuje a přetváří jiný text“ (Kristeva, 1967: 396, cit. podle Homoláč, 1996: 2). Z čehož vyplývá, že každý text vstupuje do intertextovosti s jiným textem a nemůže tomu být jinak, takový text tudíž nefunguje jako samostatná jednotka a v tomto případě autorova případná záměrnost, či autor sám, ztrácí výsadní postavení.

Roland Barthes

Barthesovo chápání textu a intertextovosti, jak jej popisuje v díle *Theory of the Text*: „každý text je intertext, na různých rovinách a ve více či méně poznatelní podobě jsou v něm přítomny jiné (předchozí nebo současné) texty kultury, která tomuto textu předchází nebo jej obklopuje“ (Barthes 1981: 39, cit. podle Homoláč 1996: 2). Stejně jako Kristevová i Barthes ve svém pojetí nepovažuje subjekt autora jako důležitý, naopak se jej snaží eliminovat.

Harold Bloom

Své pojetí Bloom vykládá zejména na romantické poezii, intertextové vztahy chápe interpersonálně: „nelze psát, učit, myslet nebo dokonce číst, a přitom neimitovat to, co dělala jiná osoba, její učení, myšlení nebo cítění“ (Homoláč 1996: 3).

3. Interpretace intertextovosti

Pro samotnou existenci intertextovosti je důležitý bezesporu její potenciální i reálný recipient. To, jak vnímá intertextové navazování, závisí na jeho čtenářské zkušenosti, na znalosti citovaných textů, na míře vnímavosti, na snaze a ochotě porozumět. Autor se taktéž musí určitým způsobem s citováním vyrovnávat, náležitým užíváním ironie či polemiky, projev by měl „po stránce obsahově-sémantické i stylově-jazykové budovat tak, aby způsobem prezentace neznemožnil pochopení projevu a zároveň aby umožnil příjemci včlenění nově získaných informací do jeho zkušenostního komplexu“ (Čechová 2008: 350). Úkolem autora je taktéž předjímat čtenářovo očekávání, tak, aby se mohl setkat záměr se čtenářovým uchopením dané narážky, aluze, atp.

Leckdy se ovšem stane, že se autorova intence neseťká se čtenářovým pochopením. K takovému nesouladu mezi autorem a čtenářem se váže problematika záměrného a nezáměrného citování. Čtenář může nacházet odkazy i na místech, kde je původně autor nezamýšlel, a naopak je neprohlédnout tam, kde byly záměrně užity. Tento jev nazývá Čechová neporozuměním, zatímco nedorozumění je posunutí významu a smyslu textu.

Od nesrovnalostí v recepci daného textu může napomoci míra a způsob, jakými jsou intertextové odkazy graficky upraveny, např. odlišný typ a velikost písma od původního textu, užití uvozovek, uvedení jmen osob či pretextů atp.

3.1. Signalizace intertextového navazování

Intertextovost rozpoznáváme v textu nejen podle významu a smyslu, ale je také naznačována různými signály, elementy a částmi textu, které poukazují svou podobou na to, že by některá z těchto částí, mohla být cizí, odkazovat, citovat apod. Intertextové navazování může být „záměrné i nezáměrné, deklarované (aby jej vnímal i řadový čtenář), nebo skryté (určené zasvěceným)“ (Peterka 2007: 65). Jiří Homoláč rozlišuje pět typů signálů mezitextového navazování:

1. Grafické odlišení (jiný typ či barva písma, uvozovky).
2. Jazyková případně stylová nesourodost daného elementu souboru s navazujícím textem jako celkem.
3. Výrazy tematizující navazování daného textu na jiný text, texty, resp. cizost jeho jistého elementu (např. v titulu, ve vlastním textu, v poznámkách, předmluvě, doslovu, komentářích,...).
4. Data spojená např. s narozením nebo smrtí autora pretextu nebo s pretextem samým.
5. Vlastní jména (jméno autora pretextu, postav pretextu, jména přítomná v titulu atp.). (Homoláč 1996: 33).

3.2. Typy intertextů:

Níže uvádím pouze část pretextů, ty které se mohou užívat v žánru komentáře, a to podle Josefa Peterky, jak je uvádí v knize *Teorie literatury pro učitele*.

- **Citát** – doslovně zapojený, zpravidla z kontextu vyčleněný fragment pretextu, reálný, popř. fingovaný, s uvedením autora či bez něho;
- **cento, koláž** – seskupení prvků z různých pretextů v jednom textu;
- **aluze** – narážka, vědomé náznakové navázání na pretext;
- **parafráze** – záměrně nepřesný citát, dílo založené na strukturní analogii s jiným;
- **variace** – obměňování motivu či námětu;
- **parodie** – reprodukce zhušťující a vyhrocující vlastnosti pretextu nebo architektu s komickým efektem;
- **pastiš** – pro postmodernu příznačná rozmarná a tolerantní (nevýsměšná) parafráze klasické předlohy;
- **imitace** – programové napodobování určité literární předlohy, slohových postupů, ideově tematických či žánrových znaků považovaných za aktuální umělecký vzor;
- **plagiát** – nepůvodní dílo, nevědomá nebo nepřiznaná napodobenina.

4. Komentář jako součást publicistického stylu

Komentář řadíme společně s dalšími třemi žánry publicistického stylu (zpráva, reportáž, interview) k základním útvarům analytického stylu, přičemž jeho podoba je psaná i mluvená. Komentář se přirozeným způsobem vyvinul ze zprávy neboť „komentáře mali istým spôsobom integrovat' jazyk a obsah správ“ (Mistrík 1975: 144). Na počátku devatenáctého století se odloučil a stal se z něj samostatný osobitý útvar.

Komentář je často stavěn na úroveň úvodníku, ale ve skutečnosti je něčím mezi zprávou a úvodníkem. Se zprávou ho spojuje to, že obsahují fakta, ovšem komentář navíc tato fakta analyzuje a interpretuje. Obdobně jako úvodník i komentář zastupuje stanovisko redakce (v dnešní době spíše postoj autora), avšak oproti úvodníku je komentář konkrétnější, nezastává více úhlů pohledu na věc, ale pouze jedno stanovisko.

4.1. Definice komentáře

Obecně komentáře přinášejí nová či rozšiřující fakta o události, o které je čtenář již informován, často se jedná o nejdůležitější zprávu či událost aktuálního období.

Jozef Mistrík definuje komentář v knize *Žánre vecnej literatúry* takto: „Nestavia na novosti faktov, niekedy dokonca nedonáša žiadne nové údaje, avšak je prít'azlivý tým, že vyvoláva isté napätie medzi autorom a čitateľom. Komentár obsahuje nevyhnuté dialogické a polemické prvky, ktorými sa naznačuje postoj a stupeň zaangażovanosti autora“ (Mistrík 1975: 144).

Komentář v pojetí Karla Štorkána „obrací pozornost k hlavním otázkám veřejného, politického, kulturního a sportovního života, vysvětluje současné problémy a jejich souvislosti, vyvolává úsilí problémy řešit a překážky překonávat, ukazuje cestu k řešení, vyjadřuje a zároveň formuje veřejné mínění. Komentátor se vyjadřuje přesně, názorně a konkrétně. Stavebními kameny komentáře jsou myšlenky, argumenty a fakta“ (Štorkán 1980: 23).

Karel Štorkán dále v knize *Publicistické žánry* vymezil čtyři kritéria, resp. vlastnosti a rysy, které se ukázaly během vývoje tohoto publicistického žánru jako zásadní:

- a) komentář je druh článku, který vyjadřuje názory a stanoviska autora k určité události, jevu nebo problému;
- b) zpravidla vychází ve svém záměru z obecně známé informace, doplňuje ji, hodnotí její společenský význam i předpokládané důsledky;
- c) vyžaduje samostatnou tvořivou činnost i myšlení, zaměřené na určitý, jasný cíl, kdy chce čtenáři něco nového, zajímavého, důležitého sdělit a vysvětlit;
- d) jeho záměr je třeba realizovat vhodně zvolenou metodou a formou novinářské praxe.

4.2. Funkce komentáře

Komentář zprostředkovává předání informací, ale tyto informace jsou zároveň analyzované, komentované či hodnocené. Jeho funkce není pouze informativní, ale zejména přesvědčovací, získávací, formativní. Nepředává nutně nové informace, ale například informace již dříve sdělené, ovšem s novou analýzou, argumentací a postojem k němu. „Silné ovlivňovací a uvědomovací působení komentáře bývá vždy zřejmé“ (Čechová 2008: 267).

Jako doprovodný prvek zpravodajství by měl být komentář „za pomoci názorových impulsů co nejvíce hodnocením a vysvětlováním, měl by především napomoci orientovat se ve zpravodajské a názorové záplavě, přispívat k utváření politického názoru a ke kontrole mocenských struktur“ (Ruß-Mohl, Bakičová 2005: 58).

4.3. Kompozice

Základní struktura komentáře má tři části, jimiž jsou úvod, stať a závěr. Na počátku je zejména důležité zaujmout pozornost čtenáře, získat ji. K tomu slouží již titulek daného komentáře, který bývá výrazně graficky označen a mnohdy obsahuje i pointu textu.

Ve druhé části – stati – se představují argumenty, staví se proti sobě, není žádoucí dotýkat se příliš mnoha aspektů. Autor může volit ve svém vyjádření z pestré škály možností, tj. např. vyjádřit postoj bojovný, který napadá, požaduje a trhá na kusy, komentář, který odůvodňuje a zaujímá stanovisko, chce přesvědčit trefnou argumentací, případně vyjádření, jenž věrohodně prognózuje, či objasňující a poučný komentář, který

rozmotává složité souvislosti, dále může zvolit formu úvahy, event. přístup hodnotící události v pozadí, který říká, co se stalo a co bude dál (srov. Ruß-Mohl, Bakičová 2005).

Obecně jsou preferovány komentáře svědomité a odvážné, takové, kde jsou stavěny srozumitelně argumenty proti sobě, a usnadňují tak čtenáři vytvořit si vlastní stanovisko k dané problematice. V dnešní době, kdy jsou např. mezinárodní komentované události složitou sítí souvislostí měnících se ze dne na den, je stat' těžištěm komentáře, neboť vedle argumentace obsahuje i výklad, který předpokládá neinformovaného čtenáře.

V závěru by neměla scházet textová pointa, resumé, logický řetěz argumentů by měl po celou dobu směřovat k promyšlenému úsudku, aby tak autor mohl dosáhnout požadovaného účinku.

Aby bylo zřejmé, že se jedná o příspěvek, obsahující stanovisko autora, bývá u textu zpravidla umístěna také jeho fotografie. Na podobu a zejména úspěch tohoto publicistického útvaru má významný vliv právě osoba autora, jeho „všestranná informovanost, životní zkušenosti, znalost čtenáře a cit pro volbu jazykových prostředků“ (Štorkán 1980: 23).

4.4. Charakteristické jazykové prostředky

Umění komentáře spočívá v „originalitě myšlenek, jazykové eleganci a rétorické přesvědčivosti“ (Ruß-Mohl, Bakičová 2005: 60). Pro vyšší účinnost komentáře a pádnost argumentace je nutno doplnit ještě logické smýšlení komentátora.

V komentáři se příliš neužívá širokých mnohvrstevných syntaktických konstrukcí, taková složitost by mohla být na úkor čtenářova zmatení, ztráty orientace v dané problematice. Naopak, autorův komentář se způsobem vyjadřování snaží o srozumitelný a přímočarý projev, drží se věcné argumentace, neužívá přemíru cizích slov a odborných výrazů. Pro lepší názornost se užívají pro pojmenování konkrétní, která nám v mysli umožní jasnější představu, neboť označují věci hmotně existující. Ke čtenáři jsou také směřovány tázací věty, ovšem pouze řečnické, resp. takové, které vedou k jeho aktivizaci, případně zamyšlení se nad danou problematikou, či věty tázající se po správném východisku, řešení.

V Současné stylistice češtiny se jako specifické jazykové prostředky uvádí tyto: parenteze („*Tím nechci říci, že dobrá rada, jak říká staré české přísloví, je nad zlato.*“), která vnáší do sdělení bezprostřednost, či naléhavost, dále vytýkáci opis („...*byl to výborný*“)

kolektiv, který dokázal...“), novinářská kliše (např. *palčivé otázky, horký favorit*), publicismy („...*mechanismus boje proti korupci...“*), slova módní (např. *kauza, mapovat*), užití frazeologických a idiomatických jednotek, přísloví, rčení a pořekadel, prostředky kondenzační či konstrukce s nepůvodními předložkami (např. *u příležitosti, v rámci, v duchu* apod.), či imperativ, a to nejčastěji pro 1. osobu plurálu („...*učiňme vše pro usmíření...“*).

Přesvědčovací funkce komentáře předpokládá alespoň minimální psychologický kontakt se čtenářem, toho lze docílit např. působení na emoční složku recipienta pomocí emocionálních a expresivních výrazových prostředků („...*byl to hotový drůbeží holocaust...“ – ptačí chřipka*).

Z výše uvedeného můžeme vyvodit, že „volba výrazových prostředků (jak z hlediska jazykové správnosti, tak z hlediska stylové vhodnosti) je přímo organicky spjata s hlavním záměrem komentáře, a že rozhoduje o účinnosti tohoto žánru“ (Štorkán 1980: 44).

4.5. Místo komentáře v publicistickém stylu

Karel Štorkán popisuje výstižně ve své knize (1980) nepříliš dlouhý vývoj komentáře, zejm. etablování tohoto žánru v kontextu českých dějin. Níže se pokouším stručně zformulovat proměny v průběhu zavádění tohoto útvaru do publicistického slohu.

Počátky publicistického žánru, který nesl prvky komentáře, najdeme v české minulosti v polovině devatenáctého století, konkrétně např. v Sedlských novinách, které redigoval Josef Kajetán Tyl, v Národních novinách či Slovanu. Autoři jako zmíněný Josef Kajetán Tyl, Emanuel Arnold, Karel Sabina a Karel Havlíček se zde v politických úvahách pokouší osvětlit události tehdejší politiky Rakouska-Uherska, snaží se ve čtenáři „povzbudit národní hrdost a sebevědomí“ (Štorkán 1980: 20).

Později byla zařazena např. v Dělnických listech rubrika *Politický obzor*, která obsahovala úvahy a komentáře, které mnohdy satiricky či ironicky a vtipně komentovaly veřejné a mezinárodní události tehdejší společnosti.

Po pádu Bachova absolutismu bylo opět povoleno svobodné vydávání novin a časopisů, pronikaly skrze ně nové informace a objevy ze světa, vzrůstal význam novinářské osobnosti (Karel Havlíček Borovský, Jan Neruda, Julius Fučík) a specifikoval se i žánr komentáře, díky Nerudovi hovoříme v této době o komentáři polemickém.

V období komunistického režimu se silně vyzdvihovala agitační a propagandistická funkce komentáře, úvodníku a dalších úvahových žánrů

Z výše uvedeného vyplývá, že první útvary tohoto typu se zaměřovaly zejména na oblast politiky, zatímco dnes je jejich tematický okruh mnohem širší. V době Rakouska-Uherska, kdy tento žánr vznikal, se také vytvořilo jeho satiricko-ironické ladění, které si z větší části udržel dodnes (srov. Štokán 1980).

Zatímco dříve se nepřikládala přílišná důležitost autorovi komentáře, neboť často zastával tento útvar stanovisko celé redakce, dnes se naopak vyzdvihuje jedinečnost komentátora, což je patrné například z přítomnosti jména i fotografie téměř u každého příspěvku.

5. Vlastní analýza

Ve vlastní analýze se zaměřuji pouze na jeden z analytických útvarů publicistického stylu – novinový komentář. Na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy již jedna bakalářská práce na obdobné téma vznikla, a to na Katedře českého jazyka a literatury v roce 2010 pod vedením PhDr. Radky Čapkové, Ph.D. Autorkou je Dominika Benešová a práce nese název *Projevy intertextuality v publicistických textech*. Mé pojetí je tedy v porovnání se zmíněnou prací mnohem užší, zaměřuji se pouze na jeden z žánrů publicistického stylu, a jedna z možností výsledku analýzy v mé práci je vymezení podoby intertextovosti právě v žánru komentáře s ohledem na možné typy intertextovosti v publicistickém stylu.

Podklady a materiál k praktické části práce, tedy k samotné analýze, jsem čerpala z internetového portálu annopress.cz. Jedná se o firmu, která působí v České republice od roku 1997 jako dodavatel profesionálního monitoringu médií. Tento portál pokrývá široké spektrum hromadných sdělovacích prostředků, např. celostátní i regionální deníky, rozhlas, televizi, časopisy a regionální časopisy, internetové zpravodajství a další. Dále jsem pracovala s konkrétní internetovou formou denního tisku Lidových novin a Mladé fronty Dnes. Zvolila jsem elektronickou verzi novin pro jejich snazší dostupnost, přehlednost a tedy možnost si materiály lépe uspořádat a utřídit. Excerpovaný materiál je z poměrně širokého časového období – nejstarší články jsou z října 2012 a nejnovější z počátku roku 2014.

Zabývám se intertextovostí v komentářích a to napříč všemi jejich tématy. V analyzovaných materiálech jsou články politické, ale také komentáře s tematikou kulturní či ekonomickou.

Všechny citované komentáře jsou uvedeny v přílohách, jsou řádně očíslovány a v textu je k nim na patřičných místech odkazováno. Komentáře jsem ponechala v původním znění, v jejich celé délce, jsou pouze vynechány obrazové přílohy, sjednocen font a velikost písma a v některých případech jsou opraveny překlepy a gramatické chyby. Citované úseky jsou v přílohách vždy vyznačeny tučně, psány kurzívou a podtrženy.

5.1. Signály intertextovosti ve struktuře komentáře

V útvaru komentáře, ale i v publicistickém stylu obecně, se mezitextové navazování objevuje velmi často. Nelze ovšem předpokládat, že široké spektrum čtenářů bude znalé všech užívaných pretextů. Taktéž se od čtenáře novinového článku u jeho případné neznalosti neočekává – jak je tomu například u příčinnivého čtenáře krásné literatury – že si chybějící informace a odkazy dohledá. Z toho důvodu je většina komunikátů obsahujících intertexty významově zřetelná a srozumitelná i bez zachycení aluzivní narážky. Ekonomický článek pojednávající o hromadném propouštění z nejmenovaného soukromého vydavatelství nese titul: *Vítejte v reálném světě* (příloha č. 1). Ten je sám o sobě dostatečně významově smysluplný a mnozí čtenáři si intertextové navazování nemusí ani uvědomit. V závěru ovšem sám autor uvádí, že se jedná o výrok Morpheia z akčního sci-fi filmu Matrix.

Ke srozumitelnosti intertextovosti bez znalosti pretextů přispívá fakt, že komentář pojednává o událostech, se kterými je již čtenář obeznámen, autor v komentáři pouze doplňuje analýzu, hodnotící hledisko atp. Recipient si tak může snadno význam použité narážky domyslet a odvodit, pokud si ji dosadí do kontextu jemu známých fakt o dané události (srov. Karhanová 1999: 24). Jako příklad uvádím text z Mladé fronty Dnes, který pojednává o návštěvě Dánska a následném autorově zjištění, že jednání nejvyšších úřadů a jejich zástupců tohoto státního útvaru je na vysoké úrovni, mají fungující politický systém a vládu nepodléhající korupci. Článek nese nadpis *O tom, jak málo je dnes shnilého ve státě dánském* (příloha č. 2). Nezasvěcený čtenář pravděpodobně nezachytí parafrázování Williama Shakespeara a spojitost s původními slovy z prvního dějství tragédie Hamlet, princ dánský a to *Je něco shnilého ve státě dánském*. Po přečtení článku se ovšem původně neznalý čtenář poučí o tom, že to *málo shnilé* nebude znamenat například efektivní ekologické zpracovávání uhnílého ovoce, ale nepohnutou, morální, čestnou a poctivou povahu správy tohoto státu.

Považuje-li autor za nutné a žádoucí narážku čtenáři interpretovat, může využít způsob, který ještě předchází užití signalizujících prostředků, příp. je použit současně s nimi. Je jím přiblížení či objasnění dané narážky autorem přímo v textu pomocí slov. Tento postup je využíván často, jako pravděpodobně nejsnazší a pro recipienta i autora zřejmě nejefektivnější řešení toho, jak dospět souladu autorova záměru se čtenářovým pochopením. Jedná-li se v článku o užití citace, předchází či následuje ji přímé a doslovné

pojmenování jejího autora, názvu pretextu, či například osvětlení historické události, k níž se citace vztahuje. Jako příklad uvádím předvolební článek z Mladé fronty Dnes, ve kterém autor reaguje na četnost nově vznikajících politických stran, ovšem na úkor přínosu nových myšlenek a jejich důvěryhodnosti. *Milion kandidátů vstalo, by oklamán byl český lid, napsal kdysi Jaroslav Hašek, první český politolog, v hymně Strany mírného pokroku v mezích zákona* (příloha č. 3). V dalším článku autor konkrétně vysvětluje pohled na politiku jednoho z významných italských filosofů, historiků a především politiků, kterým byl Nicollò Machiavelli a porovnává tyto myšlenky se stávající politickou situací v České republice. *Niccolo Machiavelli důsledně rozlišoval mezi vrtkavostí samolibého davu a stálostí moudrého lidu, jehož hlas může být "boží" právě proto, že vychází z minulých zkušeností a osvědčených zvyklostí a mravů. Ne náhodou také Machiavelli spojoval nestálost, vrtkavost a záłudnost davu s vlastnostmi jednotlivých vládců, kteří se lid snaží obelstít populistickými hesly* (příloha č. 4).

Jako zprostředkující nástroj pro zaznamenání a následné uchopení intertextovosti v komunikátu se hojně využívají vizuální signály, elementy v daném textu odlišené od původního textu graficky, Základním upozorněním na citaci jsou uvozovky, které se užívají téměř vždy. *Všichni se řídíme slovy madame de Pompadour: "Po nás potopa"* (příloha č. 5), *Z úplně jiného soudku, respektive ze soudku jiné partaje: v programu Strany zelených mě zaujala jedna věta: "Zastavíme odměňování dětí sladkostmi"* (příloha č. 6).

Dalším způsobem signalizace je změna stylu oproti předchozímu, tzv. jazyková případně stylová nesourodost (kapitola 3.1.), užití expresivních výrazů, slov stylisticky příznakových, citoslovcí atp. Na tento jev lze hezky poukázat v následujícím názoru, který se vyjadřuje k dřívějšímu a současnému statusu denního tisku. *Kdysi krvavě rudé a dnes svůdně růžové Právo funguje s naraženým košíkem tak dlouho, že jej redakce nevnímá, majitelem je totiž šéfredaktor, který zakazuje sám a přímo* (příloha č. 7), v němž nepřímo pojmenovává vlastníka tehdejšího Rudého práva, pomocí barev politické strany vládnoucí v Čechách od roku 1948 do roku 1989. Či výrok: *Ó, my se máme tu, v tom našem sametu!* (příloha č. 7), ve kterém prostřednictvím aluzivního náznaku odkazuje k listopadové revoluci v roce 1989.

5.2. Dělení intertextů podle druhu pretextů

5.2.1. Biblické příběhy, postavy a symboly

Výskyt intertextů v komentářích lze rozlišit podle typu původního textu či výroku, odkud pochází. Jako první zmíním pretexty biblické, nikoli proto, že by byly v dnešní publicistice nejčastěji používané, spíše proto, že *Bible* je obecně považována za prvotní a původní, za jeden ze základních pretextů pro mnohou literaturu. Zdrojem mezitextového navazování se stává jak Starý zákon, jenž obsahuje všeobecně známé příběhy, tak vyprávění novozákonní. Mnohé z biblických postav již mají u svého jména ustálený atribut jim náležící a důležité vlastnosti, např. *zrádný Jidáš, nevěřící Tomáš*.

Odkazováno může být směrem k biblickým postavám, např. v následujícím příkladu odvolávání k Mojžíšovi, k Bohu, příp. ke všem vyznavačům božího desatera. *Ostatně kdo má copyright na desatero? Bůh, Mojžíš, nebo všichni, kdo se jím řídí?* (příloha č. 8). V dalším článku jsou pojmenováni členové jedné z politických stran jako *padlí andělé*, za něž jsou v křesťanském pojetí považováni démoni, jejichž definice zní v křesťanské tradici zlý duch, nadpřirozená bytost různých podob, jenž je svým jednáním lidem škodlivá. Za nejznámějšího démona je považován ďábel. *Padlí andělé ... Takže sympatičtější politiku razí v ODS méně sympatické křídlo poskládané z padlých andělů* (příloha č. 9).

Biblické odkazy mohou také směřovat k biblickým úslovím, rčením. V následujícím příkladu autor parafrázuje slova Ježíše Krista: *Věř a víra tvá tě uzdraví*. Intertext je zde záměrně použit v ekonomickém komentáři, jeho vyznění je značně ironické a je zde zjevný autorův negativně hodnotící postoj. *Jenže toto sbližování dluhopisové výnosnosti je opět psychologickou záležitostí; děje se zejména poté, co loni v červnu šéf Evropské centrální banky Mario Draghi již takřka legendárně pravil, že udělá vše, co si situace žádá, aby euro zůstalo eurem – a přesvědčivě trhy ubezpečil, "věřte, bude to stačit"* (příloha č. 10). Další citace je uvozena parafrází slov z první knihy Starého zákona – Genesis. *Prach jsi aneb V muzeu antropologie* (příloha č. 11). Zřetelná významová souvislost slov *Prach jsi* s Hrdličkovým muzeem člověka, které vystavuje ve své sbírce podoby člověka od počátku věků dodnes, od početí až ke smrti je docela zřejmé. Souvislost s tím, že se jedná zároveň o odkaz křesťanský, osvětluje autor v úplném závěru článku. *Protože: Prach jsi a v prach jsi a v prach se obrátíš. Psáno na Popeleční středu 13. února 2013* (příloha č. 11). Popeleční

středa je pro osoby římskokatolického vyznání připomínkou pomíjivosti pozemského života.

5.2.2. Literatura

Velmi častými pretexty se stávají předlohy literární. Neznamená to ovšem nutně, že recipient musí mít daná díla přečtená, ta nejznámější už se zpravidla dostala do povědomí široké veřejnosti. Bezpochyby většina čtenářů bude vědět, co znamená *švejkování*, kdo je *Bilbo Pytlík*, kde můžeme najít zvolání *Hynku! Viléme! Jarmilo!*, a zda se dočkají, je-li použito jméno Godot z dramatu Samuela Becketta. Stejně tak některé literární symboly mají dnes již ustálené místo v českém lexiku a všeobecném povědomí, např. se často užívá spojení *boj s větrnými mlýny*, přestože každý pravděpodobně *Důmyslného rytíře Dona Quijota de la Manchu* nečetl, význam těchto slov je obecně známý.

Jako první uvádím příklad komentáře, ve kterém autorka rozvažuje nad současným stavem výuky cizích jazyků, konkrétně pak angličtiny. V závěru je odkázáno literární postavě od Karla Maye, svobodnému černošskému muži jménem Bob, který je známý pro nesprávné jazykové vyjadřování. *A přitom by bylo fajn, kdyby ty moje děti jednou nemluvily anglicky jako já. Tedy jako legendární massa Bob od Karla Maye* (příloha č. 12).

V následujícím komentáři autor hovoří o úplatkářském a nečestném výběru firem v konkurzech na velké celostátní zakázky. Jako pretext je zvolen román Alexandra Dumase *Tři mušketýři*, ale jak sám autor uvádí, není nutné znát doslova tuto literární předlohu, citovaný úryvek srozumitelně podává obraz toho, jak mocnářský činitel jedná v neprospěch dané země. *Žákovo počínání připomíná, nejen čtenářům Tři mušketýřů, slavný dopis kardinála Richelieua: „Na můj rozkaz a pro blaho země doručitel tohoto listu učinil to, co učinil.“ Mocenským pláštěm je možné zakrývat lecjaký nepěkný čin* (příloha č. 14).

Autor komentáře s názvem *Itálie na obzoru anebo Komu zvonila hrana* uvedl jako součást titulu název známého díla Ernesta Hemingwaye. Ovšem primární význam slov (*komu*) *zvoní hrana* – tedy zvon odbíjející následného poledne po úmrtí – není v textu nijak dále použit a rozvíjen. Pisatel hovoří pouze o hraně, resp. hranici a pohybu na ní, a to zejména ve slovním vyjadřování. Intertextového prostředku zde bylo použito zejména pro poutání čtenářovy pozornosti a to na základě pojmu *hrana*, který je sémantické

víceznačný. *Bylo to prý kdesi kolem hrany, ale odpovědné osoby se nemohou shodnout, kdo a jak daleko se na hraně pohyboval. ... "Myslím, že se v onom rozhovoru moderátorka pohybovala na samé hraně." Ještě předtím ale v témže článku šéfredaktor Radiožurnálu Jan Pokorný moderátorku omlouvá s tím, že pouze nikomu nechtěla škodit ani stranit: "A tedy se pan kardinál už dostával na hranu toho, co říkám." Jenže v MF DNES už tentýž Pokorný posunul kardinála Duku dál: "Církevní restituce jsou jedním z předvolebních témat, a když se rozhovor dostal za hranu, musela se ve vteřině rozhodnout, a tak vedla rozhovor ke konci." Aby se v tom Filip vyznal (viz příloha č. 15).*

Lesk a bída homosexualismu (příloha č. 16) – nese název titul následující ukázky, který prostřednictvím parafráze odkazuje k Honoré de Balzacovi a jeho trilogii *Lidská komedie*. Konkrétně k dílu třetímu, závěrečnému, ve kterém se propojují dva protipóly pařížské společnost – podsvětí a nejvyšší třídy. V komentáři je zde proti sobě postavena společnost *normální* a na druhé straně homosexuály účastníci se homoerotického festivalu Prague Pride.

Román Jáchyma Topola *Chladnou zemí* (příloha č. 17) posloužil jako titulek dalšího komentáře. Jeho tématem je otázka, zda máme jako národ zazdíť navždy naši tragickou minulost nebo raději tyto vzpomínky předávat pro poučení generacím příštím. Zatímco v knize *Chladnou zemí* se jedná o tragickou minulost ve spojitosti s nacismem, v navazujícím textu jde o nešťastnou minulost ve vztahu ke komunismu.

V dalším komentáři porovnává autor pravicově a levicově smýšlejícího voliče, přičemž z nadpisu, který tvoří parafráze Wolkerovy básnické sbírky – *Těžká hodinka pravicového voliče* (příloha č. 18) – vyplývá autorovo hodnotící hledisko a ironický nádech.

5.2.3. Hudba

Je-li pretext spojen s muzikou, nejčastěji se odkazuje na hudební texty, první uvedený příklad je proto spíše netradičního rázu, méně častý. Autor v něm přirovnává politiky ke slavné muzikálové postavě – hraběti Drákulovi. *Politici se vlastně chovají jako Dracula, na něhož dolehla lítost a dobrovolně žádá: Probodněte mi srdce kůlem, jinak se neudržím a zas někoho vysaju* (příloha č. 19).

Typičtějším příkladem je pak například parafrázování známé koledy a to v komentáři, který vznikl v průběhu krajských a senátních voleb. *Urničky, urničky, kdopak vám dal*

hlas... zazpívají si vítězové krajských a prvního kola senátních voleb v sobotu, až se sečtou všechny hlasy (příloha č. 20).

Následující komentář pojednává o jednom z průchodů z metra směrem na Václavské náměstí, kudy kráčí téměř každý turista, který hodlá navštívit historické centrum Prahy. A to zejména o bídném a špinavém stavu tohoto místa. *Jako by všechnu tu bídu mělo zakrýt, že se prostor zahltí ještě zvukovým smogem a zkreslený hlas Phila Collinse bude v tomto strašidelném zámku zpívat One More Night... Vážně, kolik ještě noci a dní? Nebo je to navěky* (příloha č. 21).

5.2.4. Filmy, televizní pořady, seriály

Odkazy k filmu se mohou odvolávat nejčastěji na jejich titul, případně filmové postavy a hlášky. Nadpis prvního příkladu nese název *Hrdlička to zařídí* (příloha č. 22), který zřetelně parafrázuje pojmenování filmu s Vlastou Burianem z roku 1938 – *Ducháček to zařídí*.

V dalším příkladu je název filmu odcitován doslovně – *Chobotnice vrací úder* (příloha č. 23) – a tento intertext metaforicky označuje v článku boj proti korupci a falšování údajů.

Následující komentář nese intertextový odkaz z filmu *Marečku, podejte mi pero!* Jedná se o slovo *hujer*, které je nositelem více významů, např. v zastaralém moravském nářečí značí tlusté střevo nebo také mlátičku obilí. V tomto případě se ovšem dozajista jedná o příjmení postavy ze zmíněného filmu, která se vyznačuje vlastnostmi jako je ctižádostivost, servilita, přehnaná snaživost až hraničící s drzostí. Užitím tohoto příjmení tak autor připodobňuje jednoho z českých politiků k podlézavému Hujerovi. *...oblíbeného "hujera" komunistických pohlavárů všech režimů...* (příloha č. 24).

Některá slova a slovní spojení jsou již nositeli samostatného slovního významu, čtenář je tedy vnímá jako *součást kulturního kódu* (srov. Homoláč 1996: 47, 48). Právě například tento pojem, taktéž v podobě *hujerismu*, již v povědomí čtenářů, posluchačů a diváků zcela zobecněl a je nositelem zmíněných vlastností.

Další odkaz je spjat s druhou sérií seriálu *Twin Peaks*. *Jenže tak jako v seriálu Twin Peaks nejsou sovy tím, čím se zdají být, tak ani odvážné tažení Evropské komise ještě nic neznamená* (příloha č. 25).

Titulek *Možná přijde i prezident* (příloha č. 26) nás odkazuje k zábavnímu estrádnímu pořadu Československé – později České – televize, který byl vysílán v letech 1982 – 1992. Autor v článku polemizuje o tom, zda se stávající, tehdy nově zvolený, prezident zúčastní děkovné mše *Te Deum*.

5.2.5. Rčení, přísloví

V neposlední řadě lze v textu odkazovat k příslovím a rčením. *Pomineme-li módní balast, skutečně nových vizí je už léta jako šafránu* (příloha č. 27), *Méně je někdy více i na úřadě, ... Samozřejmě vím, že “práce kvapná, málo platná” ale to teď ponechme stranou, mějme za to, že oba vyřídili svou agendu ve stejné kvalitě* (příloha č. 28). *Co je jablkem sváru?* (příloha č. 29) – předešlý příklad má původ v řecké mytologii. Bohyně sváru svou pomstou zapříčinila spor mezi bohyněmi Afroditou, Athénou a Hérrou o jejich krásu. Jejich spor vyústil v Trojskou válku. Rčení tedy dodnes označuje předmět či obecnou příčinu neshody a nepřátelství mezi jednajícími osobami.

5.3. Formy intertextových prvků ve struktuře komentáře

Níže rozepisuji pouze některé formy intertextů, ty, již se objevovaly v analyzovaném materiálu nejčastěji. Jsou jimi: aluze, aluze mající formu parafráze a citace. Mezi těmito pojmy, zejm. u aluze a citace, nelze přesně vymezit hranice, existují četné útvary, které se společnými prvky překrývají, např. polocitátová aluze (srov. Macura 1984). Pokusím se je tedy alespoň částečně níže rozlišit na vybraných příkladech, jejichž forma je z velké části patrná.

5.3.1. Aluze

Karhanová o aluzi píše: „autor ji využívá k významové hře, k dvojsmyslu, jehož pochopení je vyhrazeno pouze *zasvěceným*, tj. pretextu znalým čtenářům. Aluze slouží

k navazování kontaktu či přesněji řečeno k prohloubení kontaktu již existujícího. Zároveň je mezitextové navazování zdrojem humoru, přispívá k autorovu záměru pobavit čtenáře“ (Karhanová 1999: 21).

Intertexty mající podobu aluze, jejíž název vychází z latinského výrazu „*alludere* = brát sa; žartovať; narážka“, znamená „nadväzovanie časti textu, prípadne celého textu na iný text (prototext), alebo na nejakú spoločenskú realitu“ (Žilka 1984: 335). To, že aluzivní narážka splní správně svoji funkci mezi autorem a recipientem závisí na jejich shodném stávajícím situačním kontextu a staví na stejné historické a literární tradici dané společnosti.

Tibor Žilka dále dělí aluzi na tři typy: „*Vnútrotextová a.* – ktorá se zakladá na skrytom nadväzovaní dvoch alebo viacerých časti (prvkov) textu v rámci jedného diela. ... *Medzitextová a.* sa zakladá na priamej nadväznosti dvoch textov, pričom ten prvý (prototext) sa vkomponúva do textu alebo do časti textu. ... *Mimotextová a.* odkazuje na súčasnosť, na súveké spoločenské pomery. Vyniká aktuálnosťou a charakterizuje ju silná väzba na mimotextovú skutočnosť“ (Žilka 1984: 336).

Do rozboru komentářů řadím pouze mezitextovou a mimotextovou podobu aluze, odkazy, které poukazují na již dříve řečená slova v daném textu, se objevují často, ale nepovažuji je, co se týká rozboru, za příliš zajímavé, proto tento typ v níže uvedené analýze vynechávám.

Ukázkou mezitextové aluze je titulek následujícího komentáře: *Jak porazit Saurona?* (příloha č. 30). Literární postava *Saurona* z trilogie J. R. R. Tolkiena zde metaforicky představuje obtížně přemožitelnou zlou sílu – v tomto případě prezidentskou vládu. Další komentář v názvu aluzivně odkazuje ke známému přísloví: *Starého psa...* (příloha č. 31). Aluze je v tomto případě realizována prostřednictvím motivované apoziopese. Článek mající název *Zdeněk Nejedlý a paní Bovaryová* (příloha č. 32) porovnává Flaubertovu Paní Bovaryovou a knihu Jiřího Křesťana o Zdeňku Nejedlém, nesoucí prvky imitace vztahující se ke zmíněnému pretextu.

Příkladem pro aluzi mimotextovou, která se váže k soudobým událostem (a zároveň je porovnává s kontextem historickým) je komentář *Až budeme mít tři prezidenty* (příloha č. 33). Článek pojednává o odvolávání a znovunavracení osob na post policejního prezidenta, kde se v jeden okamžik potkali dva představitelé. Titulek navíc aluzivně odkazuje k historické události papežského schizmatu v katolické církvi. K tomu došlo na přelomu čtrnáctého a patnáctého století a papežský úřad v tehdejší době zastávali i tři papežové

současně. Jako další příklad lze uvést titulky novinového komentáře: *Dvacetiletá válka* (příloha č. 34).

Specifickými příklady jsou aluze mající formu parafrází. Parafrázi definuje Karhanová jako „hru se slovy těžící z překvapení vzniklého setkáním dvou slov ze dvou odlišných kontextů“ (Karhanová 1999: 35). Parafrázována je současná politická, ekonomická, kulturní a obecně společenská situace a to často s názvy literárních děl: *Byl pozdní Kollár, lásky čas* (viz příloha č. 35), *Sobotkova volba* (příloha č. 36), *Čekání na Zemana* (příloha č. 37), s názvy filmů a televizních pořadů: *Nejslabší! Máte premiéra!* (viz příloha č. 38), či s hudebními skladbami: *Lepší vadná nežli žádná* (příloha č. 39). Parafráze se zpravidla užívá již jako titulky daného komentáře, všechny výše uvedené příklady jimi jsou.

5.3.2. Citace

Citace je obvykle doslovným a přesným vyjádřením slov jiné osoby, a to současné: *Jak jinak lze chápat jeho včerejší televizní vystoupení, ve kterém označil téměř vše, co zaznělo o amnestii za „lacinou lživou a zcela jednostrannou kampaň, která je pokračováním toho, co dobře znám, ... je to kampaň proti mně“* (příloha č. 40), případně může jít o odvolávání se na významnou osobnost historickou: *Jak psal již Komenský, ...* Citovat lze doslovně také již existující text, například pasáž z knihy či znění zákona. V komunikátu citaci naznačují četné grafické signály, nejčastěji jsou jimi uvozovky, užití kurzívy či změny písma. U výroku je uvedeno jméno, případně místo a kontext, v němž byla slova řečena: *Srebrenické matky to ale vidí jinak. „Modlíme se za to, aby Evropský soud přijal naši stížnost a odebral jim imunitu. Je ostuda, že si někteří lidé mohou dělat, co chtějí – zabíjet lidi a vyhánět je z domovů – a jiní tomu jen přihlížejí. Podle mě je OSN spolupachatelem ve Srebrenici. Měli zabránit tomu, aby se to stalo,“ prohlásila jedna se stěžovatelek Hatidža Mehmedovičová* (příloha č. 41), případně název pretextu, odkud výrok pochází.

5.4. Funkce intertextovosti v komentáři

Za primární funkci mezitextového navazování je považována jeho „schopnost vytvářet významové vztahy mezi texty“ (Karhanová 1999: 26). Sekundární funkce – v publicistických textech ovšem velice časté a významné – jsou funkce poznávací, emotivní nebo také expresivní, dále konativní, kontaktní, metajazyková a poetická. Výše uvedené dělení uvádím podle rozlišení Romana Jakobsona (tamtéž s. 26).

Pro novinové komentáře je příznačná zejména funkce emotivní. Její intenzita závisí na expresivitě použitých výrazů, na míře spontánnosti prezentování osobních emocí a pocitů. Může se projevit neobvyklostí, nápadností autorem zvolených výrazů a často také obsahuje autorovo hodnotící stanovisko: *Nečasovo rudé vítězství...nazvat takový výprask "vítězstvím" může jen člověk po lobotomii?... Ačkoli levice vyprášila občanským demokratům kožich, ... Ale naprostý propadák vládních stran byl...* (příloha č. 42).

Funkce kontaktní má primárně účel získání pozornosti autora, sekundárně je pak „jistým rozšířením, či lépe řečeno prohloubením běžného chápání tohoto pojmu“ (Karhanová 1999: 27). Takového účinku lze dosáhnout například porovnáním soudobé situace s kontextem historickým.

V neposlední řadě má intertextovost v publicistice funkci poetickou. Autor si může, byť není tvůrcem krásné literatury, vytvářet i v analytickém publicistickém slohu svou vlastní poetiku. Ta je – mimo jiné – patrná například z formy a četnosti intertextových odkazů, které autor užívá. Obecně je možné říci, že čím větší počet odkazů, tím je patrnější vzdělanost, širší literární, kulturně-historický, politický, ekonomický rozhled. „Autorské sebevyjádření a sebedefinování je v mezitextovém navazování vždy implicitně přítomno“ (Karhanová 1999: 28). Ve výběru literárních pretextů se mohou odrážet například autorova oblíbená díla, žánr či období.

5.5. Pozice intertextových prvků ve struktuře komentáře

Více než polovinu excerpovaných děl tvoří intertexty přítomné již v titulcích. Toto umístění je charakteristické pro jejich kontaktní funkci, jejímž cílem je primárně čtenáře upoutat. Toho lze docílit pomocí význačného, poutavého či humorného titulku. Je-li titulek

sám o sobě dostatečně výmluvný a smysluplný, většinou ho autor dále nerozvíjí. Pokud je potřeba význam upřesnit či vysvětlit, často se tak stane ihned v podtitulku, případně na začátku prvního odstavce textu (příloha č. 20). Méně často se tak děje uprostřed textu (příloha č. 10, 15) a naopak nejfrekventovanější je návrat k intertextovému odkazu v samém závěru (příloha č. 1, 9, 11, 31). Umístění intertextových odkazů tak rámuje daný text, což mu dodává charakter kompaktnosti, ucelenosti.

Závěr

Z literatury o teorii intertextovosti vyplývá, že v obecném pojetí je na ni dnes spíše názíráno z pohledu progresivního. Existence textů – a to nejen literárních – ale i našich každodenních promluv je realizována řetězovým navazováním k minulému a odkazováním k obecně zakotveným pretextům (*Čekání na Godota*; „Švejk“; *Bible*; *kultovní filmy atp.*).

Tato skutečnost se ukázala jako významná součást textů i ve zkoumaném publicistickém stylu. Konkrétně v komentářích zde tímto způsobem autoři uplatňují svůj všeobecný rozhled, propůjčují tomuto žánru silně osobitý ráz, vyjadřují subjektivní hodnocení a získávají pozornost recipienta. Odkaz na pretext, se kterým se již čtenář setkal, aktivuje jeho pozornost, zpravidla a nejčastěji již v titulku komentáře. Nejhojnější forma intertextu v nadpisu je parafráze či aluzivní narážka (*Hrdlička to zařídí*; *Ó, my se máme, tu v tom našem sametu*). Často obsahuje aluze či parafráze četné intertextové signály – výraznou stylistickou nesourodost, užití expresivních výrazů, s charakterem často humorným až směšným (*Urničky, urničky, kdopak vám dal hlas...*).

Z heterogenní povahy analyzovaného materiálu vyplývá, že intertextovost můžeme najít v komentářích napříč více tématy. Komentářů politických je mezi uvedenými příklady více než polovina, v období, ze kterého je excerpovaný materiál, se konaly volby a také první přímá volba prezidenta, mnoho uvedených komentářů tedy analyzuje politické dění (*Až budeme mít tři prezidenty*; *Čekání na Sobotku*; *Těžká hodinka pravcového voliče*). Intertextovost můžeme najít i v článcích s tematikou ekonomickou (*Víra tvá uzdraví ekonomiku*; *Chorvatsko pokusným králíkem*), méně často potom v oblasti cestování (*O tom, jak málo je dnes shnilého ve státě dánském*), a v článcích zaměřených na kulturu (*Byl pozdní Kollár, lásky čas*).

Druhy pretextů, na něž intertexty odkazují, jsou často literární. Ovšem pravdou je, že jako knižní předlohy jsou voleny texty všeobecně známé (*Don Quijot*; *Pán prstenů*; *Tři mušketýři*). Často se jedná o takové texty, jejichž téma, význačný žánr či vlastnost hlavní postavy jsou všeobecně známé, bez nutnosti danou předlohu číst (např. *Čekání na Godota*; *Komu zvoní hrana*). Narážky jsou ve značné většině případů použity tak, aby dávaly smysl i bez případné znalosti pretextu (*Vítejte v reálném světě*). Neméně často se objevují narážky na postavy, příběhy a symboly biblické (*Padlí andělé*; *Věř a víra tvá uzdraví ekonomiku*). V intertextech se často obrací autor ke čtenáři s odkazem k pretextům starším, k minulosti, tradici (např. u filmové podoby pretextu: *Hrdlička to zařídí*; *hujerismus*), nebo

využívá odkazu soudobého (např. v pretextu hudebním: *Lepší vadná nežli žádná*). Mnohdy, to zejména u některých rčení či přísloví, si ani neuvědomujeme podobu a přítomnost návaznosti či odkazu (např. historie pojmu *žabomyší válka* sahá až do antiky), pojem je již součástí kulturního kódu (srov. Homoláč).

Jako nejčastější funkce mezitextového navazování v komentářích se ukázaly tyto tři: kontaktní, expresivní a poetická. Kontaktní funkce komentáře vyplývá z postavení odkazu v daném textu. Umístění intertextů je nejčastější v titulku, případně v titulku a v závěru komentáře, čili jistým způsobem rámuje text. V použití odkazu je cílem autora primárně zaujmout recipienta, a to nejčastěji právě již pomocí nadpisu článku. V něm jsou zároveň užity další signalizační prostředky aktivizující čtenářovu pozornost – zvětšené písmo, odlišný font, uvozovky, případně užití kurzivy, expresivních výrazů atp. Další důležitou funkcí je expresivní funkce, zejména její podoba vyjádření hodnotícího stanoviska, tj. znaku charakteristického pro komentář (*Lesk a bída homosexulismu; Méně je někdy více i na úradě*). V neposlední řadě je to funkce poetická, frekvence a způsob užívání narážek tvoří součást autorského stylu. Odkazování na určitý typ pretextu znamená promítání do komentáře sebe sama. Toto užívání mezitextového navazování se u různých autorů liší, jako příklad uvádím dva autory, jejichž jména se ve vybraných komentářích opakují častěji – Petr Pešek a Martin Zvěřina. Petr Pešek odkazuje pokaždé k pretextu literárnímu, a to již v titulku komentáře. Tyto nadpisy mají primárně funkci kontaktní a neobsahují hodnotící hledisko (*Sobotkova volba; Jak je důležité míti atomovou bombu; Itálie na obzoru aneb Komu zvonila hrana*). Martin Zvěřina užívá intertextového odkazování taktéž již v titulcích, funkce je primárně kontaktní, ale také expresivní, výrazně využívá pestré jazykové prostředky, např. zdvojnásobení, interpunkční znaménka a také heslovitou či zpěvnou povahu použitých slov (*Nejslabší! Máte premiéra!; Urničky, urničky, kdopak vám dal hlas; Lepší vadná nežli žádná*).

V praktické části jsem se zaměřila na formu intertextů, rozlišení podle druhů pretextů, jejich funkci a umístění ve struktuře komentáře. Další hledisko, které by bylo možno v obdobném zadání zkoumat, je frekvence výskytu konkrétních odkazů, např. biblických. Pro takový výzkum by byl užitečný internetový portál annopress, který po zadání určitého hesla dovede statisticky jeho frekvenční výskyt určit. Výše uvedené shledávám jako námět k dalšímu rozpracování.

Seznam použité literatury:

1. BACHTIN, Michail M. *Dostojevskij umělec*. Praha: Československý spisovatel, 1971.
2. BEČKA, Josef Václav. *Sloh žurnalistiky*. Praha: Novinář, 1986.
3. BENEŠOVÁ, Dominika. *Projevy intertextuality v publicistickém stylu*. 2010. Bakalářská práce. Pedagogická fakulta UK. Vedoucí práce PhDr. Radka Čapková, Ph.D.
4. ČECHOVÁ, Marie. *Čeština - řeč a jazyk*. 3., rozš. a upr. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2011. ISBN 978-807-2354-139.
5. ČECHOVÁ, Marie, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná stylistika*. Vyd. 1. Praha: Lidové noviny, 2008. ISBN 978-807-1069-614.
6. ECO, Umberto. *Meze interpretace*. Praha: Karolinum, 1990.
7. GŁOWIŃSKI, Michał. O intertekstualności. *Pamiętnik Literacki* 77, 1986, 75 – 100.
8. CHLOUPEK, Jan. *Stylistika češtiny*. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. ISBN 80-042-3302-3.
9. JUNKOVÁ, Bohumila. *Jazyková dynamika současné publicistiky*. 1. vyd. Praha: ARSCI, 2010. ISBN 978-807-4200-076.
10. HOFFMANOVÁ, Jana. *Stylistika a ....* Praha: Trizonia, 1997.
11. HOMOLÁČ, Jiří. *Intertextovost a utváření smyslu v textu*. Praha: Univerzita Karlova, 1996. ISBN 80-7184-201-X.
12. HOMOLÁČ, Jiří. Transtextovost a její typy. *Slovo a slovesnost*, 1994, 55, 18-33, 99 – 105.
13. KARHANOVÁ, Kamila. Funkce mezitextového navazování v novinách. *Slovo a slovesnost*. 1999, 19–36.

14. KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek, PLESKALOVÁ, Jana (eds.). *Encyklopedický slovník češtiny*, 2. opr. vyd. Praha: Lidové noviny, 2002. ISBN 80-710-6484-X.
15. KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-802-4615-783.
16. MACURA, Vladimír: Aluze. In VLAŠÍN, Štěpán (ed.). *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 18.
17. MAREŠ, Petr. Metajazyk, metařeč, metatext. *Slovo a Slovesnost*, 1983, 44, 123 – 131.
18. MARKIEWICZ, Henryk. Odmiany intertekstualności. In *Ruch Literacki*, 1988, 245 – 263.
19. MISTRÍK, Jozef. *Žánre vecnej literatúry*. 1. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1975.
20. NEKULA, Marek. *Intertextualita*. KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek, RUSÍNOVÁ, Zdeňka (eds.). *Příruční mluvnice češtiny*. 2. opr. vyd. Praha: Lidové noviny, 1996. ISBN 80-710-6134-4.
21. PLETT, Heinrich F. Intertextualities. PLETT, H. F. (ed.). *Intertextuality*. Berlin: de Gruyter, 1991, s. 3 – 29. ISBN: 3-11-011637-5.
22. RUß-MOHL, Stephan. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0158-8.
23. ŠTORKÁN, Karel. *O reportáži prakticky i teoreticky*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1985.
24. ŠTORKÁN, Karel. *Publicistické žánry*. Brno: Novinář, 1980.
25. ŽILKA, Tibor. *Poetický slovník*. 1. vyd. Bratislava: Tatran, 1984.

Anotace

V bakalářské práci se zabývám intertextovostí v žánru novinového komentáře. Teoretická část je věnována vývoji a pojetím teorií studujících intertextovost. Následuje vymezení intertextovosti jako pojmu v jazykových příručkách a její interpretace. Dále objasňuji žánr analytického slohu publicistiky – komentář – jeho základní příznačné rysy a postavení v publicistickém stylu.

Ve vlastní analýze charakterizuji krátce excerptovaný materiál, poté rozlišuji konkrétní intertexty nejprve podle druhu pretextu, poté podle formy, stanovuji jejich funkci a pozici v jazykové struktuře.

Resumé

My bachelor thesis deals with Intertextuality in the genre of newspaper commentary. The theoretical part describes the concept of Intertextuality in various Czech language guides and its interpretation. Further I clarify the genre of analytical style of journalism – the commentary - its basic features and distinctive position in journalistic style.

In the analytical part, I describe briefly excerpted material, then differentiate particular intertexts according to the type of pretext and form. Next I determine their function position in language structure.

Klíčová slova

Intertextovost, novinový komentář, aluze, citát, parafráze, publicistický styl, Lidové noviny, Mladá fronta Dnes

Key words

Intertextuality, newspaper commentary, allusion, quotation, journalistic style, Lidové noviny, Mladá fronta Dnes

PŘÍLOHY

Název: Vítejte v reálném světě

Autor: Petr Žabža

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 04. 10. 2013

VÍTEJTE V REÁLNÉM SVĚTĚ

Na počátku tohoto týdne jsme se v téměř přímém přenosu stali svědky události, kterou si sám pro sebe klasifikuji jako "nikdo o tom pořádně nic neví, ale všichni v tom mají jasno". Jedno nejmenované vydavatelství tištěných a internetových médií totiž veřejně oznámilo poměrně široce pojaté propouštění. I spustilo se peklo – sociální sítě se okamžitě zaplnily více či méně fundovanými názory na to, jak moc toto propouštění ohrozí objektivnost a nezávislost daných novin, případně zda nevěští konec těchto novin jako takových. Prostoru se celé věci dostalo i v druhém nejsledovanějším zpravodajském pořadu veřejnoprávní České televize, kde se nedávno jmenovaný "ředitel redakcí" tohoto mediálního domu kroutil jako červ na háčku a snažil se zastřeně říci to, co stejně všichni velmi dobře vědí – vydavatelství nevydělává (v tom lepším případě), díky nedávnému spojení s dalším subjektem má novinářů víc, než potřebuje, a tak některé z nich musí propustit. Proč se veskrze jednoduché manažerské rozhodnutí soukromého podnikatelského subjektu propírá ve veřejnoprávním médiu, je pro mě záhada, ale to je na jinou debatu.

Chápu, že málokdo je šťastný, když přijde o práci. Na druhou stranu – a tady přiznávám, že svá slova zakládám na informaci z druhé až třetí ruky – nabídlo vydavatelství odcházejícím zaměstnancům relativně štědré odchodné, převyšující zákonné minimum. A to není v současné době úplně samozřejmé, často právě naopak. Po velkou většinu své profesní kariéry se pohybuji v oblasti investičního bankovníctví, a tak mohu z vlastní zkušenosti potvrdit, že pokud je na světě místo, kde se žije s rizikem vyhazovu téměř nonstop, je to právě finanční trh. Sám jsem byl svědkem toho, jak jeden profesní kolega odešel na "pohovor" ke svému nadřízenému, a když se vrátil zpět ke stolu, měl odmontované monitory a jeho osobní věci byly úhledně vyskládané do kartonové krabice, kterou držel pracovník firemní ochranky. Není tomu tak dávno, kdy k podobně "masivnímu" propouštění přistoupila švýcarská banka UBS. V jejím případě se však nejednalo o stovku (či stovky) zaměstnanců, ale rovnou o 10 tisíc a způsob oznámení jejich nadbytečnosti byl také veskrze "hromadný" – jednoho krásného rána jim přestaly fungovat čipové karty, opravňující je ke vstupu do budovy.

Neříkám to všechno proto, abych z bankéřů dělal chudáky. Říkám to proto, abych celou věc uvedl do reálného měřítka. Práce novináře v komerčním médiu není o nic jistější než práce bankéře či makléře v "soukromé" bance. Už dlouho mnoho lidí zoufale volá po tom, abychom se konečně přiblížili "Západu". Počátek tohoto týdne ukázal, že v jistém ohledu už tam jsme. **Slovy Morpheia z filmu Matrix: "Vítejte v reálném světě."**

Název: O tom, jak málo je dnes shnilého ve státě dánském

Autor: Jiří Stránský

Zdroj: Mladá fronta Dnes

Datum: 03. 10. 2013

O TOM, JAK MÁLO JE DNES SHNILÉHO VE STÁTĚ DÁNSKÉM

Dobrý a slunečný den všem. Byl jsem v Dánsku, v městě Silkeborg Bad. Mí blízcí kamarádi byli pozváni, aby na jednom z nejhezčích míst uspořádali výstavu o scénografii i tvorbě, která z ní vyplývá a která se týká všeho možného divadlování až po loutkové. Včetně pouličního. Které u nás fakt kvete. Přihlásil jsem se jako dělník – až tak jsou mi blízcí. Silkeborg Bad je posazený mezi několik jezer a nad nimi se tyčí nejvyšší dánská hora, vysoká sto padesát osm metrů. Na kraji jednoho jezera předělali lázně na kulturní centrum (taky ale na pobytovou školku i pro postižené děti) a tam se výstava koná v moderní přistavěné budově až do začátku příštího roku. Na straně k jezeru je stěna domu celá prosklená a výstavě moc sluší.

Protože mě kamarádi šetřili, posílali mě občas do města na nákupy a podobně – všichni znají mé touhy vědět o místech, na nichž jsem se ocitl, co nejvíc. A tak vám o tom chci podat zprávu, která se do našeho předvolebního času moc hodí, věřte mi. Dánové jsou na svou zemi a své město pyšní a ochotně vám řeknou proč. Dánština je takzvaně malá řeč (ještě menší než naše), i na ni jsou hrdí, také ale vědí, že dánsky mimo jejich zemičku neumí nikdo. Takže se tam dorozumíte anglicky i s dětmi, které se tu řeč učí už ve školce. Starší Dáni umí i německy, přestože za války okupantské Němce nenáviděli. Mo žná by v téhle souvislosti bylo dobře připomenout, že dánský král po vpádu wehrmachtu jezdil po Kodani na koni a vyzýval Dány, aby se nesklonili. A oni proto Němcům před nosem odvezli z Dánska i sedmdesát českých židovských dětí. Nutí mě to vzpomínat na ono září 1938 u nás po odvolané mobilizaci, abdikaci prezidenta a jeho útěku...

Dánové zase vzpomínají královnu Dagmar, původně Markétu, dceru Přemysla Otakara I., která v těžkých chvílích včetně morové nákazy sestupovala k lidu svého muže, krále Valdemara, aby – jak praví legenda – nemocné léčila a ochraňovala. Teď Dány léčí a ochraňuje jejich zákonem stanovené zdravotnictví a – budete se divit – vysoké daně. Které se však – přísně monitorovány – nikam nevypaňují.

Taky se tam odehrává v politice zvláštní proces: když jde o něco důležitého (jako byl před sedmadvaceti lety nový zákon o knihovnách), včetně rozpočtu, patřičné hlavy konzervativců se sejdou se socialistickými hlavami (či opačně) a nad pár lahvemi tuborgu či jiného piva si navzájem řeknou, co komu vadí, na základě toho si navzájem ustoupí a teprve potom to pustí dál. A ještě něco: jiný, ne-li přímo odlišný názor není důvodem k nepřátelství.

Tak.

Název: Vítězství ústavního populismu

Autor: Jiří Příbáň

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 05. 10. 2013

VÍTĚZSTVÍ ÚSTAVNÍHO POPULISMU

Posílení politické role prezidenta. Zeman to pochopil a využívá toho

Lidí je mnoho a jejich životy jsou krátké. Naproti tomu společnost trvá, i když v ní dochází k neustálým proměnám, vzniku i zániku jednotlivých skupin a celých systémů, jako například práva, politiky nebo hospodářství. A přece se neustále ptáme na možnosti a míru toho, jak jednotlivec může ovlivnit vývoj společnosti a změnit ji například prosazením konkrétní ideologie, vize nebo politického programu.

Historici hovoří o klasické "roli jednotlivce v dějinách" a filozofové někdy s nečekanou naivitou přikládají politickým vůdcům schopnost ztělesňovat obecné ideje a jejich prostřednictvím bořit světy staré a budovat nové. Právníci a politologové však zpravidla poukazují na omezenou sílu idejí i jejich nositelů a zdůrazňují, že moc v moderním státě je především neosobní technika spoutaná ústavními procedurami. Kdo má moc, musí ji uplatňovat prostřednictvím právních procedur, a kdo ji chce získat, musí zrovna tak postupovat podle nich. Posílení politické role prezidenta v této souvislosti však existuje v české společnosti jedno velmi nebezpečné a obecně rozšířené očekávání, že se totiž prezident coby hlava státu bude současně chovat jako morální a politický vůdce, i když jeho ústavní role je ve skutečnosti mnohem skromnější a pravomoci omezenější. Když po hanebnostech spojených se znovuzvolením Václava Klause prezidentem v roce 2008 nakonec politické reprezentace zavedly pod tlakem veřejného mínění přímo u volbu prezidenta, leckdo se naivně domníval, že se tím posílí morální autorita prezidentského úřadu. Ve skutečnosti se ovšem zvýšením jeho demokratické legitimacy posílila především politická role prezidenta, i když se zavedením přímé volby došlo současně k mírnému oslabení prezidentských pravomocí.

Prezident Zeman tuto novou ústavní konstelaci okamžitě pochopil a začal účinně využívat, takže již po jeho půlročním působení je patrné, že jsme svědky nebývalé politizace prezidentského úřadu. Je však tato politizace výsledkem historické role konkrétní osoby, nebo se jedná jen o jednu z možných variací našeho ústavního režimu? Odpověď není jednoduchá, protože mez, za kterou se změna konkrétního ústavního stylu stává obecnou změnou systému, nelze jednoznačně určit a závisí i na reakcích a jednání ostatních ústavních činitelů a institucí. O to důležitější je popsat změny, k jakým došlo od zvolení Miloše Zemana prezidentem země a které lze klasifikovat takto: ústavní populismus, stranickost prezidentství a skandalizační rétorika. Ústavní populismus v demokracii je každý politik vystaven dvojí kritice – buď je obviňován z elitářství, když

Miloši Zemanovi se daří balancovat mezi elitářstvím a populismem lépe než komukoli z jeho předchůdců mimo jiné i proto, že obratně využívá obecného předsudku v české společnosti, že odborníci jsou lepší než politici údajně příliš naslouchá hlasu expertů, nebo je naopak obviňován z populismu, když se příliš řídí veřejným míněním a hlasem

lidu.

Miloši Zemanovi se daří balancovat mezi elitářstvím a populismem lépe než komukoli z jeho předchůdců mimo jiné i proto, že obratně využívá obecného předsudku v české společnosti, že odborníci jsou lepší než politici. Jeho pokus jmenovat vlastní vládu odborníků proti vůli Poslanecké sněmovny s odůvodněním, že prezident má přímou odpovědnost vůči voličům, je toho výmluvným příkladem.

Ústavní populismus lze definovat jako nadřazování legitimacy vůči legalitě, takže politická vůle dostává přednost před ústavními normami. Právě v tomto kontextu je třeba interpretovat i neslavnou poznámku o "idiotských ústavních zvyklostech".

Zvyklosti totiž představují normativní sílu minulosti, což je překážka pro každou politickou a ústavní libovůli nebo diskontinuitu. Sečtělý prezident Zeman jistě ví, že již **Niccolo Machiavelli důsledně rozlišoval mezi vrtkavostí samolibého davu a stálostí moudrého lidu, jehož hlas může být "boží" právě proto, že vychází z minulých zkušeností a osvědčených zvyklostí a mravů. Ne náhodou také Machiavelli spojoval nestálost, vrtkavost a záludnost davu s vlastnostmi jednotlivých vládců, kteří se lid snaží obelstít populistickými hesly.**

Stranické prezidentství Novým prvkem je také otevřená stranickost prezidentství, což výmluvně ilustrují výroky a činy prezidentova kancléře. Prezidentský aparát se neomezuje na výkon ústavních funkcí, ale naopak se stává nástrojem stranické propagandy a prosazování stranických zájmů, jak se ukazuje i v právě probíhající předvolební kampani. V důsledku to znamená zavlčení prezidentského úřadu do aktivní stranické politiky a tím pádem i do stranického boje.

Prezident Zeman dobře ví, že nejslabším článkem současného ústavního systému jsou politické strany, a proto postupuje systematicky a důsledně, aby je co nejvíc oslabil. Ústavní populismus se zde přelévá do stranického populismu a rétoriky, která v systému pluralitní stranické demokracie musí logicky společnost polarizovat a rozdělovat. Prezident přestává být hlavou státu a stává se jen jedním z mnoha politických vůdců, který ovšem může důsledně využívat ústavní výhodu, že není ani ve vládě, ani v opozici.

Nesoulad mezi slovy a činy Neméně závažnou změnu představuje nakonec i skandalizační rétorika, jejímž důsledkem je především rozpad souladu mezi slovy a činy, přestože ten by měl být součástí každé otevřené a demokratické politiky.

Ponechávám nyní stranou ostré výroky, osobní urážky nebo divoké interpretace ústavy a dovoluji si připomenout prezidentův inaugurační projev, v němž mezi tři největší hrozby zařadil překvapivě novináře, kmotry a pravicevé extremisty. Když však neonacisté a rasisté rozpoutali v letních měsících opětovnou kampaň pouličního násilí a zavražďování Romů, prezident i jeho kancelář nepovažovali celou situaci za hodnou rázného odsouzení a ohrožované menšiny se principiálně nezastali. Kde jinde než v tomto konkrétním případě se ukazuje, že každý populismus v sobě skrývá politiku strachu?! Žádný jedinec, ani prezident Zeman, nemůže sám rozložit ústavní systém. Může ovšem v povolební konstelaci využít svých ústavních pravomocí v kombinaci s politickým vůdcovstvím a v parlamentu prosadit skrze slabé strany svou vlastní vůli. Teprve potom by v České republice mohla nastat ústavní krize a diskontinuita podobná té, k jaké došlo například v Maďarsku nebo Rumunsku.

Název: Ubozí voliči
Autor: Karel Steigerwald
Zdroj: Mladá fronta Dnes
Datum: 03. 10. 2013

UBOZÍ VOLIČI

K čemu programy a ideje? Hlasy i lidé se dají koupit

Nikdy bych nechtěl zažít takové volby, jaké teď zažiju. Dají se voliči koupit, nachytá je rozsáhlá reklama, nebo budou mít rozum? Ale co to, proboha, ten zdravý rozum dnes je? A má ho vůbec někdo?

Konečně nějaká jistota, o níž se mohou voliči opřít. Každá z kandidujících stran má od včerejška pořadové číslo! To je nepochybná jistota, vše ostatní je ve větru. Ještě nikdy nebyly předvolební boje tak nečitelné. Je to způsobené nejen silným nástupem stran a hnutí bez minulosti a bez idejí. V opatrných rozpacích jsou i staré strany s minulostí a idejemi. Jako by tu minulost chtěly popřít.

Říká se tomu krize politických stran, což je oblíbená zdejší písnička. Nové politické strany se o tu teorii opírají, je pro ně výhodná. Andrej Babiš dokonce nabízí zásadní obrat, stát má být řízen jako výrobní podnik. Také prezident preferuje odborníky. Politika má jít stranou.

Voliči jsou zklamaní, těmto vějičkám mohou uvěřit. Zemanovi odborníci jsou obyčejná chapadla jeho strany, která baží po moci a kariéře jako každý politik. Jejich odbornost spočívá v pochlebování hlavě státu. Babišovo profesionální řízení státu jako podniku přehlíží, že je dost podniků, které vypadají hůř než stát.

Dobře řízený podnik generuje pod taktovkou šéfa zisk vlastníkům, dobře řízený stát je vždy kompromis mnoha zájmů a protitlaků. Stát se šéfem v čele státu asi ani Babiš na mysli nemá.

Profesionalita především

Politika se u nás s oblibou považuje za špatnost, kterou často také je. Levicovní lidé rádi říkají, že už dávno neplatí dělení na levice a pravici. Nahrazují ji blíže neurčenou profesionalitou zemanovského či babišovského typu. To může voliče přitahovat. Nové tváře a všechno jinak, to by mohlo být dostatečné volební heslo. Když už něco nového hledáte, zkuste premiérku. Němcům se Merkelová osvědčila, u nás žena od Marie Terezie nevládla. To je poslední návrh ODS, která nabízí kandidátku změň. Ale změny v ODS jdou velmi ztuha. Měl je představovat už Nečas. Zapletl se do koaličních vášní, které vládu postupně decimovaly a dorazily ho vášně soukromé. Neúspěch minulé koalice nebyl neúspěchem pravicových ideálů, nýbrž krachem praxe, k němuž se přidružily nepravivé jevy, jako je korupce a Nečasovy ničující avantýry. Důležité také byly vnitrokoaliční nenávisti.

Už jste viděl, inženýre Kalousku, že by do sebe KSČM a ČSSD kopalý? A co Bártova třaskavina plná rozbušek? S korupcí měla potíže i sociální demokracie, jejíž jedinou zásluhou bylo, že vládla za časů konjunktury a že Grossovi nikdo nic nedokázal.

Hesla, hesla, hesla

Ať se strany nabízejí s jakoukoliv omáčkou, dál platí, že existuje pravice a levice. Volič to má ale odmítnout, má po špatných zkušenostech hledat odborníky. Ty nabízejí všechny strany, jichž se v čase politického úpadku vyrojilo hodně. Tím je také v nabídce hodně volebních programů a hesel. Programy čte málokdo, ostatně je strany po volbách nikdy nedodrží, protože vládnou koaličně, což bývá i dobrá výmluva.

Hesla lidem stačí. Pozornější voliči mohou mít skeptické obavy, k čemu programy a hesla, když se popularita dá zaplatit? Platí i v politice, že čím víc reklamy, tím větší úspěch?

Jistěže ano, ale jen chvíli. Šunt se nakonec vyjeví sám, ale to už bývá po volbách.

Volič je nebožák. Čím se má v této nepřehledné směsi slibů řídit? Má se pravicový volič vzdát svých ideálů svobody jen proto, že se Nečas zcela nepravice spustil s Nagyovou?

Má se levicový volič vyděsit z války mezi Zemanem a Sobotkou? Má volit ta hesla, kterých je nejvíc? Která všude čte? **Milion kandidátů vstalo, by oklamán byl český lid, napsal kdysi Jaroslav Hašek, první český politolog, v hymně Strany mírného pokroku v mezích zákona.** Proč se u nás politické strany množí jako dešťovky, je záhadné. Mnohé z nich nepředstavují nic nového, nýbrž jen postaru mocibazného ješitu a hrst jeho pochlebňáků. Stran mnoho, ideálů málo. Co může voliče trápit, je úměra čím víc se krade, tím víc se moralizuje. Ale rádi kradou i voliči, což volby komplikuje. Zloději politici slibují zlodějům voličům, že poměry napraví.

Běží důležité soudní procesy. Rath, Nagyová, Mostecká uhelná atd. Bohužel pomalu. Kdyby voliči znali rozsudky, možná by měli pevnější referenční pozadí, jak volit. Už to by v naší nepevné politické krajině, kde nic neplatí úplně, byla velká pomoc. Sobotka slibuje fungující stát. To by byl velký čin, jenže ostatní návrhy ČSSD naznačují spíš množení státu a zamlženou socializaci než jeho zlepšování.

Na to se těší komunisti, soudobá třešnička na dortu našich neúspěchů. Voliči by si měli najít argument, proč k tomu komunisty znovu pustit, když měli čtyřicetileté neúspěchy. Leda by někdo řekl, že měli úspěchy. Jde jen o to, kolik politických slepců máme.

Nikdy bych nechtěl zažít takové volby, jaké teď zažívám. Dají se voliči koupit, nachytá je rozsáhlá reklama, nebo budou mít rozum? Ale co to, proboha, ten rozum dneska je?

Název: Moc změni každého člověka k horšímu. Moc je totiž nemoc

Autor: Barbora Kučerová

Zdroj: Mladá fronta Dnes

Datum: 10. 10.2013

MOC ZMĚNÍ KAŽDÉHO ČLOVĚKA K HORŠÍMU. MOC JE TOTIŽ NEMOC

At' volby vyhraje kterákoli strana, stejně dříve nebo později nastane situace, kdy její zástupci začnou myslet víc na sebe než na sliby voličům, míní autorka příspěvku.

Historie lidstva je čtivo plné postřehů, které platí dodnes. Jednou jsem narazila na komentář, který zněl asi takto: "Získání příliš velké moci vede k tomu, že se z ní stane choroba." Autor chce říct, že moc je nemoc. V lidech vzdělaných i nevzdělaných probudí to, co bylo ukryto, a ti se nebojí sáhnout jiným na majetek nebo i život. Z dějepisu známe mnoho mocichtivých a pleteme se i v blízkých lidech.

Dejte moc člověku, který neví, že s ní ruku v ruce jde i zodpovědnost, a sledujte, jak se změni on i přívrženci. Na počátku může stát dobrá myšlenka. Něco, za co stojí bojovat. Pak si její šířitelé čichnou k moci a vše je tam, kde jsme to mít nechtěli. Asi takový pocit zná každý volič. Kolik politických stran nám dalo to, kvůli čemu jsme je volili?

Volební program každé je prakticky stejný – tady líbivá slova a hra na city, tamhle se dočteme o sociálně slabších, ale hlavně nevynechat důležitou poznámku: jde nám o občany a prosperitu státu. Občanům se to hezky poslouchá, uvěří, nebo alespoň chtějí věřit, odvolí a pak žádají, aby byly sliby splněny. Ale ouha. Přichází moc a její otroci myslí na svůj prospěch. Na voliče, kteří jim pomohli nahoru, zapomenou. Vážně se ještě ptáte, jestli je zklamání namístě? Ano, je, pokud vidíme zásadní rozdíl mezi slibem a lží.

Představte si, že můžete změnit výsledek voleb a vyzkoušet, jak by se žilo, kdyby vyhrála jiná strana. Změnilo by se něco? Podle mě by se vše opakovalo, i kdyby zpočátku nějaké sliby splnila. Strana, která nám dá to, po čem toužíme, nebude myslet jen na nás. Nežijeme v pohádce...

Lidem ke štěstí stačí něco překvapivě skromného. Jistota. Že pravda zvítězí nad nenávistí a lží, že máme šanci dožít se úctyhodného věku a že ji dostanou i naše děti.

Může za to touha po kontrole. Politici chtějí mít pod palcem nás, my naopak je. **Všichni se řídíme slovy madame de Pompadour: "Po nás potopa."**

Název: Chorvatsko pokusným králíkem

Autor: Matyáš Zrno

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 01. 10. 2013

CHORVATSKO POKUSNÝM KRÁLÍKEM

Přesvědčení, že ekonomice nepomůžeme tím, že zjednodušíme podmínky pro podnikání, ale naopak tím, že je zpřísníme, mě vždycky fascinovalo. Výsledky jsou zjevné, ale není nad to, si je ověřit v praxi.

Tím pokusným králíkem se rozhodlo stát Chorvatsko a měli bychom mu za to být vděční. A zvláště vděční by měli být naši sociální demokraté. Ti totiž měli ve všech svých volebních programech povinné zavedení registračních pokladen (v těchto volbách je to hned bod 2 "volebního programu v kostce") a je to i oblíbené téma prezidenta Zemana. Znáte to: omezíme tím daňové úniky, došlápneme si na podvodníky (parazity, chcete-li), státní kasa se naplní, zbude víc na školství a zdravotnictví... Zatímco se ale naši socialisté k podobnému kroku nakonec nikdy neodhodlali, jejich chorvatští soudruzi ano. Jak krásný je nyní v Chorvatsku život. Koupíte si zmrzlinu? Cukrář vám dá účet na šest kun. Jdete na veřejné WC? "Hajzlbába" vám vyjede z pokladny účet na tři kuny. Ten účet jste navíc povinni mít při odchodu u sebe, takže nespachovat!

Ti dobří lidé, kteří tak nějak patří k balkánskému koloritu a kteří podél cesty prodávají sýr, rakiji, víno či olivový olej (vše vydřeno z kamenitých políček velikosti kapesníku), to už pomalu balí. V sympatických malých vinárnách, kde prodávali vlastní víno, se teď napijete jen průmyslově vyráběných patoků. Olivový olej už musí být všude v restauracích jen ten s etiketou, o to se už postarala Evropská unie. Koupě rakije či tabáku na tržišti se mění v operaci, která (asi, nikdy jsem to nedělal) připomíná pokus o koupi drog. A zemí krouží inspektoři, kteří za přebytek ve výši 85 kun (na naše necelé tři stovky) zavrou na týden kavárnu a ještě vám k tomu napaří pokutu. Pokud si na živobytí musíte vydělat během tří měsíců sezony, je to skoro likvidační. Jediný, kdo ještě může prodávat bez pokladny, je zelinář. Ale musí prodávat výlučně své vlastní produkty. Trochu to připomíná první vlaštovky soukromého podnikání u nás v období pozdní přestavby.

Ne že by v Chorvatsku neexistovaly hospodářské delikty hodné stíhání. **Současná ekonomická elita je partičkou, proti které je Viktor Kožený chovankou nedělní školy.**

Ale údajní ochránci pracujících, tedy socialisté, si z nějakého důvodu asi myslí, že schody se zametají ze zdola nahoru a že z balkánské země uděláme ve výběru daní Švédsko (bez těch švédských služeb ovšem, abych parafrázoval Miroslava Kalouska). Jestli se na daních díky tomu opravdu vybere více, se uvidí, ale jedno je jisté. V zemi s dvacetiprocentní nezaměstnaností, přebujelou byrokracií a malými zahraničními investicemi právě stát podřezává větev jednomu segmentu společnosti, který se ještě přese všechno snaží žít sám a poctivě, ba dokonce (což už dělá dnes málokdo) vlastníma rukama. A ano, neplatí z toho daně, protože prodávají jen tak podél cesty svoje víno. Takže víno a olej už jen pro svou potřebu, nic neprodávat, tudíž méně vydělat, tudíž méně nakupovat, tudíž méně peněz v ekonomice, tudíž nakonec... méně daní. Z úplně jiného soudku, respektive ze soudku jiné partaje: v programu Strany zelených mě zaujala jedna věta: **"Zastavíme odměňování dětí sladkostmi."** Co dodat. Ti lidé se asi už opravdu zbláznili.

Název: Uhlí a byty vymazány. Přejde na řadu rohlík?

Autor: Pavel Kohout

Zdroj: Mladá fronta Dnes

Datum: 05. 10. 2013

UHLÍ A BYTY VYMAZÁNY. PŘIJDE NA ŘADU ROHLÍK?

250. Trilobit Pavla Kohouta

Čtvrťtisící Trilobit volal po silném tématu, a ono přišlo: Ve dvacátém roce České republiky, jejíž ústava zaručuje všechna práva, pro něž se může zvát demokratickou, vyhlásil šéfredaktor respektovaného týdeníku v předminulém úvodníku návrat k autocenzuře. Mladší čtenáři ať vědí, že tak se ozve nejhorší forma cenzury; lze ji přirovnat k náhubku, který by si bojový pes nasadil sám, aby jeho páníček mohl tvrdit, že jej nosí rád.

Autocenzura je pohonná směs totalitních režimů. Má dvě podoby, z nichž jednu dobře znám. Jako mladý komunista jsem mlčel o tom, co kalilo můj sen o šťastné budoucnosti a já to považoval za přechodné kazy, jejichž rozmazávání by skvělému snu bralo zbytečně důvěru lidí míň přesvědčených, než jsem byl já. Kdo včas pochopil, že jeho osobní budoucnost závisí na tom, jak se bude na zastírání chyb a pak i zločinů podílet, aby se neproláкло, že jsou pravou podstatou systému, přešel pak od mlčení ke lži.

Otázku, kdo je nebezpečnější, zodpověděla každá revoluce stejně: jsou to snílci, neboť klamu věří, tu víru šíří a klam tím upevňují. Bývají prvními oběťmi revolučních katů, čímž mají, co zasloužili! Totality vždy začínají zrodem autocenzury a končí s jejím zánikem, když se k vítězíci pravdě přihlásí i dosavadní lháři, jak to předvedl korunní princ Husáka a přes noc Havlův premiér Marián Čalfa.

Čeští novináři se předhánějí v proroctvích, že naši křehkou demokracii brzy zničí noví vládychtivci. Až katastroficky znějí obvinění, jak je čerstvě nabytým svobodám utahováno hrdlo. Veškerá média alarmují občany do zbraně. Tím překvapivější (to jsou ty paradoxy!) je, když šéfredaktor kritického periodika vzkáže čtenářům toto:

"V posledních dnech se nás na sociálních sítích pár lidí zeptalo, jak přistoupíme k situaci v OKD, kde je menšinovým vlastníkem Zdeněk Bakala, který je zároveň majitelem Respektu. Nikdy jsme neřešili, jestli máme psát pro, či proti jeho zájmům, takovou debatu si ani nepřipouštíme. Zvažovali jsme pouze otázku, zda o jeho aktivitách vůbec psát, či nikoli. Rozhodli jsme se pro druhou variantu, a to kvůli čtenářům, kteří každý text o majiteli čtou s podezřením a nedůvěrou. Ani oni, ale ani my sami bychom při nejlepší vůli neměli stoprocentní jistotu, jestli naše psaní podvědomě neo vlivňuje vztah k vlastníkovu... I proto jsme se rozhodli, že o aktivitách našeho majitele - Zdeňka Bakaly - nepíšeme..."
Pozorný čtenář musel poznat, že šéfčasopisu, dosud vášnivě tepajícího nešvary ohrožující ústavu země i život občanů, za celou redakci vymizíkoval z témat podnikatele, jehož činnosti (i nečinnosti) právě ovlivňují desítky tisíc lidských existencí. Diplomatsky, avšak jasně prohlásil, že žurnál bude vášnivě tepat dál úplně všechno -až na svého "páníčka".

Logika praví, že tím vymaže z paměti čtenářů i slova "uhlí" a "byty".

Jsou dvě vysvětlení: Buď tomu listu, jednomu z bojových psů demokracie, nasadil náhubek jeho páníček - potom káže zákon novinářiny, aby šéfredaktor rezignoval a redaktoři se svobodně rozhodli mezi ctí a chlebem jako v letech 1939, 1948 a 1969. Anebo si bojový pes s pomocí šéfa upnul náhubek sám, aby si zajistil teplou budou na věčné (páníčkovy) časy, ale pak se mají redaktoři rovněž - viz výše.

Nedávno si koupil dva ctihodné české deníky další velkopodnikatel, Andrej Babiš.

Lidovým novinám hned ukázal vodítko, ale osazenstvo v čele s psovodem nestáhlo ocasy a zavřelo, takže návštěva majitele v redakci proběhla korektně; po vodítku či náhubku ni vidu, ni slechu. Jenže urnotřesení, které postihne republiku za tři neděle, patří k vulkánům vyvolávajícím tsunami. Bojím se, že infekce samocenzury zasáhne brzy LN i MF DNES a z jejich slovníku zmizí "rohlík". Pro případ zmizení hledejte Trilobity na níže uvedeném www!

Kdysi krvavě rudé a dnes svůdně růžové Právo funguje s naraženým košíkem tak dlouho, že jej redakce nevnímá, majitelem je totiž šéfredaktor, který zakazuje sám a přímo. K odstranění mého posledního fejetonu 28. června 2008, jenž bilancoval tříletou spolupráci, nepotřeboval ani zpravit cenzurovaného, stačil příkaz edito rovi, než se rozjela rotačka. Ještě jednou mě o vál smrádek zamřelé totality, kdy mě v týchž novinách zakazoval týž muž. **Ó, my se máme tu, v tom našem sametu!**

Týdeník Reflex vede zase boj za svobodu a demokracii tím, že vytipované nepřátele portrétuje na obálkách i v nekonečném seriálu podobnou metodou jako zaniklý Der Stürmer - (lexikon: "... vyhrocená nenávisť, servírovaná v něm vulgární formou, vyznačovala propagandu pro nejširší vrstvy; aby byla sdělná, tvořily podstatnou část odporné karikatury..."). Jen Židy teď vystřídali politici redakci podezřelí. Ta však na rozdíl od oné dánské, která karikaturou Proroka prokázala krajní kuráž, osvědčuje bez rizika krajní nevkus, jenž kdysi váženému časopisu propůjčil šarm Blesku.

Blesk se však drží svého erotokopyta a nevyhlašuje peticí "Za pět minut dvanáct" všeobecnou mobilizaci, k níž za celý týden narukuje jen 5 107 aspirantů na hrob neznámého vojína. Proto se žádný bleskopisatel nedočká té potupy, že kdyby byl - jako Jiří X. Doležal z Reflexu - pověřen doručením ultimáta na Hrad, nepustí ho adresát ani za rohožku.

Název: Etický kodex opsaný z matrixu

Autor: Zbyněk Petráček

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 7. 11. 2013

ETICKÝ KODEX OPSANÝ Z MATRIXU

Hnutí ANO se inspiroje etickým kodexem ČSSD Smí politik opisovat? Donedávna by ta otázka působila bizarně, dnes kvůli plagiátům politici odstupují (ministři Guttenberg či Schavanová v Německu). Plagiáty jsou pomalu větším bičem než podezření z pedofilie. Týká se to i politických stran, jejich programových dokumentů či etických kodexů? Zdá se to směšné, vždyť různé politiky přebírají strany jedna od druhé. Jenže etický kodex hnutí ANO staví tu otázku do nového světla. Je z velké části opsán ze staršího kodexu sociálních demokratů, de facto z toho, co už v roce 2005 zformuloval Lubomír Zaorálek. Průsvih? Jak se to vezme.

Ve svůj prospěch může ANO tvrdit, že tím doložilo, že není řízeno jako firma. Ve firmách se totiž na duševní vlastnictví velmi dbá, což ví každý, kdo alespoň zaslechl o sporu Applu se Samsungem.

Ve svůj prospěch ANO říká, že etický kodex je cosi, co autorským právům nepodléhá.

Ostatně kdo má copyright na desatero? Bůh, Možíš, nebo všichni, kdo se jím řídí? Už Max Weber říkal, že osudem velkých myšlenek je jejich zevšednění. Až sem je vše v pořádku, spíše taková legrace. Takže žádné stíhání za ukradený copyright.

Jisté gráty tomu dává až výrok šéfa poslanců ANO Jaroslava Faltýnka: „Vůbec mě neudivuje, že morálku chápe podobně i ČSSD.“ Tím se dotýká jádra věci. Hnutí ANO bojuje proti systému, který tu vládl 23 let, proti jeho žumpě, jak by řekl Miloš Zeman, proti matrixu, jak říká Andrej Babiš, čímž myslí systém tradičních politických stran, hlavně ČSSD a ODS. Aktuální otázky tedy zní: Vládl tu matrix 23 let nezávisle na morálce svých protagonistů? Nebo se naopak od ní odvíjel? Pokud ano, proč se etickým kodexem matrixu inspiroje právě ANO? Jeden by si myslel, že buldozer dosavadních zlořádů začne věci měnit právě od morálky.

Název: Padlí andělé
Autor: Daniel Kaiser
Zdroj: Lidové noviny
Datum: 17. 8. 2012

PADLÍ ANDEĚLÉ

Petr Nečas nechce ani slyšet o tom, že by vláda ustoupila od druhé fáze zvyšování DPH. Těžko určit, nakolik z něj mluví přesvědčení a nakolik je zajatcem svých starších kroků a slov. Po všem, co už se musel naposlouchat o tom, jaký je nerozhodný a jak rozháranou vede vládu, je zřejmé, že cítí jistou potřebu stát pevně jako skála.

To ale má své následky. Třeba ten, že odpor k růstu daní, který by snad pravici měl být vlastní, dnes v ODS formuluje křídlo sestávající z jedinců s osobním škraloupem. Je tu spoluvýletník Romana Janouška do Dubaje Pavel Suchánek, je tu David Šeich, kdysi majitel firmy, jíž začaly chodit veřejné zakázky poté, co ji prodal anonymním vlastníkům.

Petr Tluchoř se do opozice vůči Nečasovi taky dostal z jiných než ideových důvodů. Pavel Bém už není ani v klubu. **Takže sympatičtější politiku razí v ODS méně sympatické křídlo poskládané z padlých andělů.** Takže to na žádný principiální odpor vůči zvyšování DPH nevypadá.

Název: Víra tvá uzdraví ekonomiku

Autor: Lukáš Kovanda

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 11. 10. 2013

VÍRA TVÁ UZDRAVÍ EKONOMIKU

Obstojná evropská ekonomická čísla jsou jen psychologickým efektem

Po dlouhé době konečně dobrá zpráva pro Evropu! Tak by se chtělo zvolat při četbě nejnovějšího ekonomického výhledu Mezinárodního měnového fondu. V porovnání s červencovým vydáním téže prognózy fond snížil svůj odhad růstu v letošním i příštím roce pro svět jako celek. Dále si pohoršily mladé tržní ekonomiky typu Číny, Ruska, Mexika či Indie; a ani Spojené státy nedělají analytikům fondu radost – pro tamní politické šarvátky, jež zvyšují obecnou ekonomickou nejistotu a zrovna tak pravděpodobnost americké platební neschopnosti, jejíž vyhlášení by bylo skutečnou ránou celému globálnímu hospodářství.

Leč Evropa, ten ekonomický propadák posledních let, světa, div se, si polepšuje! K líčovní tvůrci evropské hospodářské politiky, pánové Dijsselbloem, Rehn, Asmussen, Regling a Hoyer publikovali hned druhý den po vydání prognózy článek ve Wall Street Journal. V němsice opatrně, ale přece vyhlíží definitivní oživení starého kontinentu. Pronášejí však podobná slova, jaká od nich byla ke slyšení v roce 2010, v roce 2011 – a také loni. Musí prostě už jen z titulu své funkce působit coby permanentní optimisté. Ekonomika totiž je v jistém smyslu množinou rozhodnutí jednotlivců – zda si koupit to, či ono; zda investovat tak, či jinak; zda zaměstnat tolik a tolik lidí, nebo jich naopak tolik a tolik propustit.

Anasazovat lidem růžové brýle, to politiky vlastně nic nestojí, tak proč tak nečinit... Mazané šálení Společensktí vědci v takovém případě leckdy hovoří o sebenaplňujících se proroctvích. Olivier Blanchard, hlavní ekonom Mezinárodního měnového fondu, upozorňuje právě na ně. Ve své zprávě ke zmíněné aktuální prognóze konstatuje, že evropské oživení není ani tak výsledkem nějakých zásadních změn v hospodářské politice, jako spíše změn v náladě, jež jsou dost možná právě jen odrazem uvedené formy proroctví. Optimismus investorů však neplyne jen z růžového nazírání na svět, skrze brýle rozdávané politiky. Pozitivně vnímají i snižování rozdílů ve výnosech obligací jednotlivých zemí eurozóny. Jenže toto sbližování dluhopisové výnosnosti je opět psychologickou záležitostí; děje se zejména poté, co loni v červnu šéf Evropské centrální banky Mario Draghi již takřka legendárně pravil, že udělá vše, co si situace žádá, aby euro zůstalo eurem – a přesvědčivě trhy ubezpečil, **"věřte, bude to stačit"**. Investoři od té doby věří i v to, že centrální banka opravdu učiní vše, co bude nutné, aby ve střednědobém horizontu zabránila opětovnému oddalování úrovně dluhopisové výnosnosti v rámci zemí eurozóny. Takže i Draghi svým způsobem jen nasadil růžové brýle – i když mazaněji než zmínění politici. Jenže investoři jsou mazaní zrovna tak. Nenechávají se snadno ošálit a jednají v souladu s tím, co ekonomická teorie označuje jako Goodhartův zákon. Pokud se jakákoli veličina

stane cílovou z hlediska hospodářské politiky, ztrácí podle tohoto zákona svoji spolehlivost jakožto objektivní indikátor. Jestliže tedy nyní je touto cílovou veličinou úroveň rozdílů ve výnosnosti dluhopisů zemí eurozóny, investoři jí důvěřují čím dále tím méně. Proč?

Protože nyní už nejsou rozdíly ve výnosech čistou reflexí toho, co investoři míní o udržitelnosti zadlužení té které země, ale zrcadlí též umělé, pokřivující zásahy centrální banky, která přece udělá vše možné i nemožné, aby se rozdíly nenavyšovaly.

Pozitivní čísla – či přesněji, ne až tak špatná čísla –, jež nyní přicházejí z Evropy, tak jsou ve své podstatě důsledkem měnové stimulace ze strany centrální banky, podobně jako je tomu ve Spojených státech nebo třeba v Japonsku. Jenže měnová stimulace není sama a sobě s to střednědobě ani dlouhodobě zlepšit kondici té které ekonomiky. Může ekonomiku krátkodobě "nakopnout" v tom případě, že ošálí investory, kteří pak uvěří tomu, že nově se objevivší peníze v ekonomice jsou přirozeným důsledkem zvýšené tvorby úspor, a tedy objektivně zlepšujícího se stavu ekonomického prostředí. Jestliže na základě tohoto ošálení začnou reálně investovat, ekonomické soukolí se postupně roztočí, nezaměstnanost klesne a centrální bankéři si mohou mnout ruce – a postupně stáhnout ze systému peníze, jež do něj uměle a šalivě vlili.

Problém nastává tehdy, pokud ošálení investoři nezačnou reálně investovat nebo s nově dodávanými penězi spíše jen neproduktivně spekulují. To se nyní děje ve Spojených státech. Centrální banka tam trhům dodává nové peníze dlouhodobě, leč nezaměstnanost neklesá na kýženou úroveň a ekonomika se příliš neroztáčí. A tato fáze dost možná Evropu teprve čeká. A s ní i opětovný propad. Střídě kladná ekonomická čísla, jež Mezinárodní měnový fond starému kontinentu čerstvě přisuzuje, jsou totiž zatím spíše jen výsledkem psychologických hrátek centrálních bankéřů a politiků s investory, a nikoli fundamentálních procesů, které by ekonomiku reálně nastartovaly.

Hrátky s ohněm Navíc, popsané hrátky jsou hrátkami s ohněm. Opatření klíčových světových centrálních bank nakynula totiž do tak masivních proporcí jako nikdy v minulosti. A navzdory tomu nejenže nemusí vést ke kýženým cílům, jak zatím ukazuje zkušenost ze Spojených států, ale mohou zadělat na další závažné potíže, plynoucí zejména z potenciální nesnadnosti stažení nově napumpovaných peněz zpět z finančního systému, až bude třeba (až bude ekonomika oživovat reálně, nikoli uměle). Když tedy v současnosti centrální banka USA konstatuje, že s masivní měnovou stimulací skončí nejdříve tehdy, až míra nezaměstnanosti klesne na úroveň 6,5 procenta, jako by si tím spíše jen kupovala čas a demonstrovala svoji bezradnost stran způsobu, jímž chce provést bezpečné, totiž neinflační a zároveň ekonomicky nepodvazující stažení peněz. Tamní přirozená míra nezaměstnanosti totiž před započatím aktuální recese činila zhruba pět procent. Rozdíl čítající pouhý půldruhý procentní bod se nejeví být tak propastný, aby ospravedlňoval historicky bezprecedentní pumpování nových peněz.

A to vše, co nyní pomalu začíná řešit Amerika, má Evropa teprve před sebou. Vynášení jakkoli pozitivních soudů – byť i jen velmi opatrných – o možném konci evropského ekonomického útlumu je ve světle výše uvedeného optimismem vskutku bezbřehým.

Opatření klíčových světových centrálních bank mohou zadělat na další závažné potíže, plynoucí zejména z potenciální nesnadnosti stažení nově napumpovaných peněz zpět z finančního systému

Název: Prach jsi aneb V muzeu antropologie

Autor: Jiří Peňás

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 14. 2. 2013

PRACH JSI ANEB V MUZEU ANTROPOLOGIE

Jednou z velmi přitažlivých věd, jíž bych se chtěl věnovat v příštím životě, je tafonomie. Jde o vědní obor, který se zabývá zajímavou otázkou, co se stane s lidským – ale nejen lidským - tělem po smrti.

Jde o jakousi materialistickou, ale neméně důležitou obdobu více filozoficky a teologicky zaměřeného oboru eschatologie, jež ptá, co bude s duší. Tafonomie, odvozená od řeckého slova tafos, což jest pohřeb či také smrt, si naproti tomu klade otázky přízemnější, zato praktičtější. Tedy, co se stane s našimi tkáněmi, s našimi orgány, s vlasy a chlupy a nakonec i s našimi hnátami, jež, nebudou-li vystaveny žáru kremační pece, vydrží nakonec jako jediná naše hmotná součástka dlouhá a dlouhá staletí. Ovšem v různých poměrech různě – tím se právě ta tafonomie zabývá.

Touha spatřit kosterní pozůstatky či jiné hmotné materiály, které zbyly po životě jiných, má v sobě dozajista něco morbidního

Touha spatřit kosterní pozůstatky či jiné hmotné materiály, které zbyly po životě jiných, má v sobě dozajista něco morbidního, možná i úchylného, ale stejně tak tam lze hledat i ušlechtilost. Lebku lidskou, ale často i zvířecí, jsme strašeni, ale též přitahováni. Hledění do jejích prázdných očních důlků v nás vyvolává závrať z neznáma a obestírá nás mráкотnou představou, co asi ty oči, již dávno zmaru propadlé, viděly, u jakých byly dějů - a kam se to vše podělo. Pohled na bezmasou čelist s řadou zubů, ať zachovalých či vypadlých, zase vzbuzuje otázku, jaká slova asi těmi dásněmi procházela, s jakým obsahem se obracela na své bližní. Byla to slova laskavá, či zlá? Blbosti, či moudra? Byla vtípná, či úplně otravná? Jenže ať se z nich linul med, či padala lejna, vše to odvál čas a vítr zapomnění to rozesel do všech koutů nicoty. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. Toť poslední pravdy života.

Jsem, řekl bych, zkušený návštěvník hřbitovů, kolumbárií, urnových hájů. Lákají mě hrobky, krypty i katakomby. Je-li někde poblíž kostnice čili ossarium, rád se do ní podívám. Nemohu snad být nařčen, že by tento interes přerostl do stádia posedlosti či mánie, nejsem nekrofil, nevlastním doma ani kousek cizí kostry a lebku bych si na stůl nikdy nepostavil, neboť již tak na něm není místo, také noc jsem na hřbitově nikdy nestrávil a na pohřby chodím jen, když jsem pozván. Ale připouštím, že jistá zvědavost na to, co po člověku zbude a jak s tím ti, co tu dočasně a ještě chvíli zůstanou, naloží, tak tento zájem skutečně v sobě nalézám.

S velkým zaujetím jsem před lety četl velkolepé dílo francouzského historika Philippa Ariése Dějiny smrti, z něžž plynulo, že není v lidské imaginaci nic mohutnějšího a důležitějšího než právě smrt, lidský zánik, to tajemství a hrůza, která je s tím spojena.

Vzpomínám si třeba na kapitolu, pojednávající o vážných úmyslech z konce 18. století přeměnit nebožtíky ve sklo, což by se ovšem nedělo z nízkých hmotných pohnutek, jak to zkoušeli zločinci v nejhorších chvílích lidstva, jež nejsou zas tak od nás vzdáleny, nýbrž z důvodů pietních a ušlechtilých. Ze skla takto přetaveného z mrtvého těla, by se vyráběly medailony, které pozůstalí mohli nosit na věčnou vzpomínku. Takové tělní či lépe řečeno kostní sklo by bylo také vhodné k výrobě malých bust, jejichž model by se připravil už za života milované bytosti a pak by se jen přelil do hotové formy. Takhle by se to dělo s těly bohatších. Ti chudší by se museli spokojit s tím, že by spočinuli v hromadných jámách a sklo by se z nich získávalo společně a tato hmota by pak sloužila k zvelebení hřbitova a jeho pomníků.

Pokud jsem čtenáře dostatečně neodradil, tak se dostávám konečně k jádru sdělení. Mým úmyslem je upozornit na jedno z nejzajímavějších pražských muzeí, na Hrdličkovo muzeum člověka Univerzity Karlovy. Já jsem o něm léta věděl, ale nikdy mi nevyšel čas se tam vypravit, to tedy až nyní, snad jak se mládí vzdaluje a stáří blíží... Nalézá se v budově Přírodovědecké fakulty UK ve Viniční ulici 7, v tom domě, kde v letech 1911 až 1912 na tehdejší německé Karlo-Ferdinandově univerzitě přednášel Albert Einstein a měl ze své pracovní pohled směrem do Kateřinské zahrady, kde se ve výběhu procházeli blázni z přilehlého ústavu. Pohled na šílence jistě prohluboval ve vnímání génia smysl pro relativitu všeho, co je jakkoli spojeno s člověkem a jeho myslí.

Ale připouštím, že jistá zvědavost na to, co po člověku zbyde a jak s tím ti, co tu dočasně a ještě chvíli zůstanou, naloží, tak tento zájem skutečně v sobě nalézám

Spíše než o standardní muzeum jedná se o kabinet či rozsáhlejší sbírku předmětů, mezi nimiž převládají lidské a zvířecí ostatky, především kosterní. Původní úmysl velkého Čechoameričana Aleše Hrdličky zřídit v Praze důstojné muzeum lidské antropologie, zůstal nakonec realizován jen zpolovic. Nebyl především postaven zvláštní pavilon, jenž měl snad stát někde na blízkém Albertově. Profesor Hrdlička přišel se svým návrhem, podpořeným značnou finanční částkou, v nešťastném roce 1929, takže úder hospodářské krize část jeho vkladu znehodnotil a po jejím odeznění už nebyla pravá chvíle. Začátek byl však i tak položen a ještě před vypuknutím války bylo muzeum provizorně otevřeno. Jeho část pak posloužila nacistům k instalaci výstavy institutu „für Rassenbiologie“, což jedna z vitrín připomíná. Jsou na ní jako příklady nižší židovské rady fotografie dvou čestných mužů, francouzských vzdělanců židovského původu, socialistického politika Leona Bluma a literárního historika Benjamina Crémieux: oba byli v té době, kdy tu stály jejich portréty, vězněni v Buchenwaldu, Crémieux tam našel smrt. Cynismus vyšší rasy.

V solidních vitrínách skříňovitého typu jsou jako ve správném kabinetu kuriozit směstnány vedle sebe lebky lidské i zvířecí, kostry dospělých jedinců i dětí, kterým nebylo dáno dožít se vyššího věku, tak si ho prodlužují alespoň posmrtným postáváním ve vitrínách. Jsou tam kostry a kosti správně rostlé i všelijak zkroucené a aberované. Jsou tam odlitky pokročilejších primátů i homoidů, je tam odlitek lebky z La Chapelle i odlitky s pozůstatků sinantropa, australopitěka a člověka zručného čili habilitovaného, který však zvládl vyrobit sotva nějaký sekáček na porcování zdechlin, což byl však velký krok pro lidstvo. Je tu pěkná a psychologicky působivá busta člověka z Neanderova údolí, jak se po jednom barokním pastorevi a skladateli duchovních písní jmenuje takové pěkné – kdysi jsem tam byl - lesní údolí kousek od Düsseldorfu. Dělníci na trati tam našli v roce 1857 kus lebky s velkými nadočnicovými oblouky, která byla rozpoznána jako důkaz přítomnosti „divoké a barbarské rasy“. Jaksi melancholicky a měkce slovensky hledí ten mladík, jemuž tváře

byly v roce 1951 uplácány sochařkou Lukešovou podle metody Michajla Michajloviče Gerasimova, což nebyl sovětský kriminalistický expert, kterému by dovážely tuny lebek z Kolomy a on na nich mohl stalinskou forenzní metodou rekonstruovat tváře nepřátel lidu, nýbrž skutečně archeolog a realistický sochař, který dotvářel obličej dávno mrtvých složitou metodou přidávání tuku na lebku a který, když na Stalinův příkaz otevřel na jaře roku 1941 Timurovu hrobku, přivolal tím dle legendy strašnou pohromu na svou zemi, což se v zápětí potvrdilo Hitlerovým vpádem. Všechno souvisí se vším.

Ale převládají tu skelety současné a skutečné. Člověk se nemůže vynadávat na kostru statného gorilího samce, jehož domovem byly pralesy rovníkové Afriky, a kterou daroval muzeu před svou smrtí (1943) sám profesor Hrdlička. Jak mi mladá a sličná průvodkyně muzeem prozradila – já bych na to sám nepřišel – jsou na jeho dolních končetinách, na pánvi i hrudním koši patrné znaky vážného poranění, která nejspíše znemožňovaly opičákovi pohyb. Přesto nebyl ostatními členy tlupy ponechán svému osudu, ale naopak byl jimi ošetřován a krmen. Vedle stojící láhev s gibonem naloženým v lihu zase vyvolával něčeho teskného, jako by smutné okurky v láku se vznášející. Vzpomněl jsem si na profesora Stanislava Komárka, ostatně zde na škole působícího, který se přece s tímto exponátem necchává fotografovat na přebaly svých knih. Nedivil jsem se mu.

A pak tam jsou také lebky pomalované frenologickými znaky a nápisy, jež ukazují, kde dlí jaká vlastnost a dovednost, takže ostrovtip je hned ve středu čela, zatímco pouhý vtíp je rozprostřen na pravém a levém lebečním rohu a smysl pro hudbu je nad spánkovými laloky a pro poesii vzadu nad ušima. Dobrotivost se nalézá na lebeční plošině, tam kam byste postavili míček nebo hrneček, aby nespádl. Špatné vlastnosti jako pýcha a ješitnost mají své sídlo v zadní části hlavy. Úplně dole je pak uložena láska k dětem. Proč zrovna ta? A kde je láska k ženám? Nebo k mužům? Na lebce takto popsané nějakým učencem z 19. století chybí.

Je tam však také devět lebek trepanovaných v dobách prehistorických, kdy se nějaký šaman či chirurg jeskynního typu snažil dostat dovnitř pacientovy hlavy, což neprováděl náhlým úderem pěstního klínu, jak by si jeden myslel, nýbrž vytrvalým škrabáním ostrým předmětem, nějakým tím pazourkem, jímž nakonec vytvořil v hlavě díru, která se kupodivu někdy i zahojila. A pak jsou tam příklady různých fantaskně srostlých fraktur, dystrofických změn, malformací a abnormalit. Mají tu lebku groteskně mrňavou i lebku smutného hydrocefala, různé ukázky hříček přírody a zrůd, nad který mi srdce usedá. A je tu kostra Dahomejky Gutty, černošské krasavice z tlupy afrických tanečníků, kteří v roce 1892 vystupovali v aréně na Střeleckém ostrově, což byla ohromná atrakce, neboť ženy měly obnažená prsa, což pro normální muže představovalo tehdy zcela výjimečný zážitek. Tato Gutta se v pražském klimatu nachladila, onemocněla zápallem plic a po několika dnech zemřela v pražské nemocnici. Její kostra byla tak výjimečná, že si ji vyžádala anatomický ústav, kde je dosud. Lidová republika Benin, nástupce Dahomé, by mohla požádat o navrácení ostatků, jako to učinila mandelovská Jihoafrická republika v případě Sarah Baartmanové, známé Hotentotské Venuše, ženy, jejíž obrovské pozadí uvádělo v úžas napoleonskou Evropu.

A pak tam je tzv. Šebestova sbírka kakaových hlav pygmejských mužů a žen, obličejových odlišností vyhotovených Hrdličkovou metodou, jež umožňovala odlévání formy obličejů s otevřenými očima. Ze svých cest do Konga, kam ho zprvu přivedly misijní povinnosti, je v letech dvacátých přivezl antropolog a kněz dr. Pavel Šebesta (1887 – 1967). Tento pozoruhodný muž se stal ve své době nejlepším světovým odborníkem v antropologii a

zvyky nejmenších lidí světa, trpasličích Pygmejů. Jako první prokázal, že jejich drobná postava není projevem nějaké degenerace, nýbrž výsledkem vlivu prostředí, v němž žijí. Jak mě upozornila moje průvodkyně, na odlišných tvářích těchto lidí bylo rozpoznatelné rituální tetování jízvy, které si onen lid, podobně jako jiní přírodní lidé, dříve divoši zvaní, vytváří tak, že si naříznou kůži a do vzniklé rány vsypou popel, písek či cosi podobného. Jejímu bystrému zraku také neunikly perforace rtu, uší a mutilace chrupu, jak se vyjádřila, což jsem si nechal přeložit jako vyražení zubů. Sykl jsem trochu bolestí z té představy, ale pak jsem si řekl, že projevy lidské kultury jsou rozličné a každá má na světě své místo.

Zatímco formy pro modely hlav lidu pygmejského byly snímány za jejich životů, nalezá se tu kolekce odlitků, které byly sejmuty z tváří právě mrtvých. Zdejší sbírka posmrtných masek českých velikánů představuje v těchto vitrínách jakýsi alternativní Slavín: je tu Masaryk, Beneš, Jan Masaryk, je tu Antonín Dvořák, J. E. Purkyně, Josef Suk, Vojtěch Hynais, jsou tu profesori Karlovy univerzity, kteří považovali právo na odlitek své posmrtné masy za čest. Ta sádra nalitá a rozpatlaná po chladnoucím obličejí byl posledním make-upem a poslední kosmetikou, jíž mohl být nebožtík obsloužen. Mystika smrti a touha zachovat co možná nejvěrnější vzpomínku na člověka, jenž se nenávratně vzdálil na druhý břeh, nemohla být vyjádřena pregnantněji - a zároveň estetičtěji: tělo, tedy jeho nejušlechtlejší část (odlévány byly i ruce), se stávalo uměleckým předmětem, sochou.

Zdejší sbírka posmrtných masek českých velikánů představuje v těchto vitrínách jakýsi alternativní Slavín.

Samořejmě, že posmrtné masky byly pokusem nahradit cosi, čemu později poslouží dokonale fotografie a film. Ale tato média sice zaznamenají živou tvář, gesta, mimiku, pak i hlas – ale posmrtná maska, to je přímý dotek, to je poslední polibek. Hleděl jsem na ty tváře, většinou klidné a vyrovnané. Moje mladá průvodkyně mě pak upozornila, že na některých jsou patrné zbytky vlasů a vousů, které zatuhlá sádra vyškubla z tváří, jež to už necítily. Moje průvodkyně se tomu pousmála, neboť si zatím něco takového pro své mládí nemohla představit. Já jsem to škubnutí, kterým kdosi snímá ztuhlou hmotu z její chladnoucí tváře, ucítil už skoro zřetelně.

Protože: Prach jsi a v prach jsi a v prach se obrátíš.

(Psáno na Popeleční středu 13. února 2013)

Název: Očima Moniky Binarové

Autor: Monika Binarová

Zdroj: Mladá fronta Dnes

Datum: 01. 10. 2013

OČIMA MONIKY BINAROVÉ

Nový návrh nám angličtinu nezlepší. Unfortunately.

Angličtina už od školky a rozhodně od prvních tříd. Tot' vize sociálních demokratů, která vzhledem k předvolebním výsledkům možná může dojít naplnění. Ne že by to byl nápad hloupý, ono seznamování se s cizím jazykem v nízkém věku usnadňuje jeho osvojování. Ale myslím, že na něj není vhodná doba, a to hned z několika důvodů. Jednak se mi zdá, že už teď mají děti na prvním stupni své rozvrhy celkem nabitě. Netuším samozřejmě, zda by strůjci nápadu chtěli prvňákům výuku rozšiřovat co do počtu hodin, nebo na úkor nějakého jiného předmětu. Ale stejně jako mezinárodní srovnávání ukázalo, že znalosti nás Čechů právě v angličtině jsou mizerné, tak ani v dalších předmětech nepatříme mezi evropské premianty. A to se ještě každou chvíli odněkud vyvrbí plán, co všechno dalšího by škola měla obsáhnout – od etiky přes dopravní či brannou výchovu až po finanční gramotnost. Čas je však jen tou menší potíží s případným dřívějším zavedením angličtiny.

Výuka angličtiny u nás bohužel přesně naplňuje to, co v dalším z nedávných průzkumů odhalili sami učitelé. Ti si myslí, že obecně největší chybou ve výuce je biflování teoretických pouček a údajů na úkor procvičování praktických dovedností. Ze své rodičovské praxe to mohu jen potvrdit, u angličtiny pak zvláště. Například jedno z mých dětí mělo angličtinu právě už ve školce a pak pokračovalo od první třídy. Na konci prvního stupně umělo brilantně vyjmenovat veškerá myslitelná zvířátka, spoustu druhů ovoce a zeleniny a všechny barvy. Dokonce znalo slovíčka pro flétnu zobcovou a příčnou, která leckterý světoběžník jen tak nedá do hromady. Ovšem zeptat se, kterým autobusem se dostane z nádraží do centra, nebo zjistit od místních, kdy byl postaven tenhle kostel – tam to bylo bídné. A to bylo dítě prosím pěkně angličtinový premiant. Další z mých dětí zase sice neovládá angličtinu, ale perfektně se orientuje v počítačových testech, které ve škole používají. Šikula umí zakliknout správnou variantu, ale v reálu se jí plete sloveso "to be" se slovesem "to have".

Jistě, není možné hodnotit celek podle jednoho kusu, ale za pravdu mi dávají i různé průzkumy a srovnávací testy. Sehnat kvalitního učitele angličtiny, kterého jeho práce baví, umí tuto vášeň probudit ve svých žácích a umí je to i naučit, je velký problém. A jak vyplynulo z onoho průzkumu mezi učiteli, ani oni sami zatím nevidí světlo na konci tunelu. Takže jakékoliv rozšiřování výuky za stávajících podmínek je mrhání peněz a času. Nejdřív musí přijít nějaká razantní změna. **A přitom by bylo fajn, kdyby ty moje děti jednou nemluvily anglicky jako já. Tedy jako legendární massa Bob od Karla Meye.**

Název: Jak je důležité míti atomovou bombu

Autor: Petr Pešek

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 4. 3. 2014

JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTI ATOMOVOU BOMBU

Ono dilema se táhlo celou druhou polovinou 20. století. Přežilo studenou válku a aktuální je i dnes, když se boty ruských vojáků vydaly na špacír po (zatím) ukrajinském Krymu. Zvyšují jaderné zbraně riziko ničivého konfliktu, anebo jsou paradoxně spíš zárukou míru a bezpečnosti? Neboli, převedeno do krymských reálií, dovolilo by si Rusko další „bratrskou pomoc“, kdyby Ukrajina měla jaderné zbraně?

Kyjev se jich vzdal pár let po získání samostatnosti, což je stvrzeno v tzv. Budapešťském memorandu z prosince 1994. Z něj se ale stal jen cár papíru. Korozí úmluvy započala přinejmenším loni, když byl zjevně nahlodán bod, v němž se všichni tři zúčastnění – tedy Američané, Britové a Rusové – zavazovali k tomu, že nebudou na Ukrajinu vyvíjet ekonomický nátlak. A korunovali to Rusové vpádem na Krym – to asi není „respektování nezávislosti, suverenity a existujících hranic Ukrajiny“, jak se v memorandu píše...

Ale zpátky k jádru. Těžko říct, jestli by Putina odradilo, pokud by si Ukrajinci svůj nukleární arzenál ponechali. Možné to je. V šachu se úspěšně svými hlavicemi držely obě studenoválečné mocnosti a kůži zachraňují atomové bomby i různým zlotřilým režimům dneška, byť v menším množství. Severokorejci moc dobře vědí, že si každý dvakrát rozmyslí invazi do KLLDR, i kdyby se tam děly sebevětší krutosti. Pákistánci jsou si jistější před Indií (a naopak), Izrael před okolním arabským světem a podobný pocit sucha a bezpečí by jistě rád měl i Írán, ať už vůči komukoliv.

Svět bez jaderných zbraní by byl jistě hezký, jak tady v Praze před necelými pěti roky snil Barack Obama. Ale realita je holt realita.

Název: Žákův smrádek
Autor: Petr Zvěřina
Zdroj: Lidové noviny
Datum: 14. 1. 2014

ŽÁKŮV SMRÁDEK

PRAHA - Koncepce, ze které není jasné a jednoznačně srozumitelné směřování do budoucna, je buď úplně k ničemu, anebo naopak k nezaplacení. Právě takovou vyrobil ministr dopravy v demisi Zdeněk Žák, když do vlády předložil koncepci výběru mýta po roce 2016.

Pan ministr konkrétně a věcně nestanoví nic, kromě „maličkosti“, že má být vybrán projektový manažer, který za 130 milionů bude obří zakázku obstarávat. Tohoto manažera má určit „eseróčko“, které už jednou vybralo firmu Kapsch, a není úplná náhoda, že právě je si Žákovi podřízeni našli bez výběrového řízení.

Lidově řečeno již samotná příprava soutěže na výběr mýta smrdí na míle daleko, protože „dobře“ vybraný projektový manažer může do soutěže prosadit „odborné požadavky“, které zvýhodní jednu jedinou firmu. Hádejte kterou?

Žákovo počínání připomíná, nejen čtenářům Tří mušketýrů, slavný dopis kardinála Richelieua: „Na můj rozkaz a pro blaho země doručitel tohoto listu učinil to, co učinil.“
Mocenským pláštěm je možné zakrývat leciaký nepěkný čin.

I když budeme věřit tomu, že nový ministr urychleně zruší všechna pochybná Žákova rozhodnutí a zorganizuje soutěž novou, která by nebudila od počátku tolik pochyb, i tak bude stát tahat za kratší konec. Do roku 2016 nezbyvá mnoho času, protože výběr provozovatele mýta nebude jednoduchý ani krátký a lze čekat, že neúspěšní se budou odvolávat.

To vše hraje do karet firmě Kapsch, ta může nejen nabízet plynulý přechod do nového období, ale i „záchranu“ státu v překerní situaci. Jeden se nemůže zbavit dojmu, že sabotérství úředníků se někomu může ohromně vyplácet.

Název: Peškova volební trafika: Itálie na obzoru anebo Komu zvonila hrana

Autor: Petr Pešek

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 23. 10. 2013

ITÁLIE NA OBZORU ANEBO KOMU ZVONILA HRANA

Obrátíme se ve volbách směrem východním, anebo si dál budeme hrát na západní zemi? Ani jedno. Plíživě, ale o to rafinovaněji se naše malá republika sune směrem jižním, přesněji řečeno k Apeninskému poloostrovu. Zjevné indicie lze nalézt pečlivě ukryté na několika místech v dnešních novinách.

Tak nejdřív Právo. To v úvodním článku na své titulní stránce píše o tajné schůzce předáků ČSSD a KSČM, vše podstatné je řečeno již ve strohém titulku "ČSSD-KSČM: Tajná schůzka" doprovázeném detektivními rozmazanými fotkami hlavních aktérů spikleneckého jednání.

Zúčastnění pánové a jedna dáma nás sice v článku ujistí, že o případné tiché komunistické podpoře sociálně demokratické vlády opravdu, ale opravdu nejednali, téma schůzky je ale stejně zcela podružné. Nejpodstatnější je skutečnost, že vše se odehrálo v luxusní restauraci AvantGarde a nenechme se zmást pokrokovým názvem podniku.

Stačí namátkový pohled do jídelního lístku: Terina z úhoře UNAGI s foie gras s grilovaným fikem za 225 Kč, a to je jen předkrm. Takže žádné rudé nebezpečí na obzoru, o němž zpívají naivní umělci po pražských náměstích, ale éra požívačnosti před námi. Tak jako v Itálii 80. let, kdy zemi vládl legendární socialista Bettino Craxi obývajícím luxusní římský hotel Raphael.

A další italská stopa. Tu v rozhovoru pro Hospodářské noviny nabízí údajný volební lídr TOP 09 Karel Schwarzenberg, když se snaží varovat před hnutím ANO: "Demokratické povědomí tu ještě není moc vyvinuté. Děláme stejné chyby jako v Itálii nebo v Německu ve 30. letech, v době hospodářské krize, propadáme hnutím, která jsou určena vůdcem, nikoliv programem nebo politikou."

A na otázku, z který mžto z vůdců srovnává, dodal: "S Hitlerem ne, ale s Mussolinim proč ne? Kdyby Benito Mussolini zemřel v roce 1936, platil by za nejúspěšnějšího politika země." Jenže Mussolini si nedal říct, žil dál a jak známo, skončil poněkud neslavněji.

Ale dost Itálie. Do dnešních novin se dostal i pondělní rozhořčený kardinál Dominik Duka, kterého poněkud předpo...., tedy opatrná redaktorka Českého rozhlasu odpojila z éteru jen kvůli tomu, že mluvil o srpu a kladivu. **Bylo to prý kdesi kolem hrany, ale odpovědné osoby se nemohou shodnout, kdo a jak daleko se na hraně pohyboval.**

Lidové noviny, které spravedlivě rozhořčeného kardinála umístily na hlavní článek své titulní strany, přinášejí v problematice určení polohy na hraně hned dva citáty. Jeden z rozhlasových radních Petr Šafařík tvrdí: **"Myslím, že se v onom rozhovoru moderátorka pohybovala na samé hraně." Ještě předtím ale v témže článku šéfredaktor Radiožurnálu Jan Pokorný moderátorku omlouvá s tím, že pouze nikomu nechtěla škodit ani stranit: "A tedy se pan kardinál už dostával na hranu toho, co říkám."**

Jenže v MF DNES už tentýž Pokorný posunul kardinála Duku dál: "Církevní restituce jsou jedním z předvolebních témat, a když se rozhovor dostal za hranu, musela se ve vteřině rozhodnout, a tak vedla rozhovor u konci." Aby se v tom Filip vyznal.

A ještě k Lidovým novinám. Ty na straně 2 přinášejí originální anketu mezi zástupci čtyř svých rubrik, kteří se vyslovují k celkem jedenácti politickým stranám, které se už pozítří

začnou ucházet o vaše hlasy a volební příspěvky. Za všechny si dovolím vybrat názory mého kulturního kolegy Jiřího Peňáse na Vy-víte-koho: "Brrrrr. Lupy ve vlasech, pot v podpaždí, revolver v podbříšku, pěna v koutku úst. Semelová v minisukni, Falmer v plesňácích, Statis Prusalis v rádiu, Švorcová na růžovém paloučku. Co si ten národ tak strašného udělal, že vás má tak rád."

A i když by to byla taková pěkná tečka za tím dnešním novinovým přehledem, na úplný závěr se vrátím opět k Právu. To přináší taktéž na své druhé straně sice krátký, nicméně výživný článkuček o tom, jak se někteří herci snažili obtelefonováním lidí nahnat voliče do náruče TOP 09. A tato služba dobré věci nadchla herce Pavla Nového: "Měl jsem příjemné telefonování – se samými slušnými lidmi, žádný volič levice. V tomto království jsou sami chytří lidé." Pro dnešek vše, jdu se podívat, jestli někde nereprízuji Velké sedlo.

Název: Lesk a bída homosexualismu

Autor: Michal Semín

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 13. 8. 2012

LESK A BÍDA HOMOSEXUALISMU

Veřejní činitelé, kteří podporují homosexuální životní styl, jednají proti zájmům společnosti.

Homoerotický festival opět získal záštitu primátora Svobody, připomíná Michal Semín roli nejviditelnějšího představitele "údajně konzervativní ODS" v hlavním městě. Snímek je z loňského prvního ročníku Prague Pride, ten letošní začíná právě v pondělí.

Sledování pornografického kanálu Man X, travesti show se sexy průvodcem, gay rychlo seznamka, kožená zóna, slibující "úchyláky" a fetišisty, mega pánský striptýz, "rozjetá party, která polibkem na rty nekončí", a abychom byli politicky "in", tak i Romské teplo. To vše a mnoho jiného, včetně závěrečného demonstračního pochodu Prahou, nabízí program festivalu Prague Pride, který se opět po roce odehrává v barech a ulicích našeho hlavního města. Zatímco se pořadatelé v médiích tváří, jako by šlo o ušlechtilou zábavu po odpovědném rodinném životě toužících homosexuálů a leseb, ve skutečnosti se jedná o jeden velký mejdan, který "polibkem na rty", jak jsme ujišťováni, opravdu neskončí. Nu což, mezi heterosexuály je té chlípnosti a perverzity také požehnaně, nakonec není až tak důležité, kdo si to s kým po rychlo seznamce v jednom z mnoha pražských bordelů alias barů rozdává. Na celé věci je pikantní něco zcela jiného – tento homoerotický festival opět získal záštitu primátora Svobody, aspirujícího na kariéru v údajně konzervativní ODS. A vedení strany i její známé osobnosti k tomuto skandálu mlčí. Podporu Prague Pride též vyjádřila, vedle firmy Primeros, již pořádáním podobných akcí utěšeně roste zisk, i velvyslanectví USA, Nizozemska a Izraele.

U těch prvních dvou to nepřekvapí – Obamova administrativa je známá svým levičáckým kulturním imperialismem a Nizozemsko patří mezi státy, v nichž pokrok došel tak daleko, že tu ke sňatku lze přistoupit i se sebou samým. Podpora festivalu však poněkud zaráží u Jeho Excellence Levyho, jenž jistě již v dětství slyšel příběh z tóry o jednom městě, v němž se po jistý čas pořádala Sodoma Pride, načež po něm zbyla pouhá sůl na březích Mrtvého moře. Akce, jež ve svém důsledku může přispět i k dalšímu šíření pohlavních chorob, má za svého hlavního mediálního partnera veřejnoprávní Českou televizi. Očekávám od ní, že výše uvedené akce bude vysílat v přímém přenosu, už kvůli těm menšinám, jež nemají přístup k placeným pornografickým kanálům.

Praha má před sebou týden akcí o sexuálních menšinách Prague Pride. Festival gayů, lesbických žen, bisexuálů a transsexuálů si opět vyžádal řadu nesouhlasných reakcí. Iniciativa D.O.S.T. dokonce svolala proti průvodu protestní shromáždění na "obranu hrdosti normálních lidí". Festival je podle ní obscénní a propaguje "nesnášenlivou ideologii homosexualismu". Co si o těchto výrocih myslí ředitel festivalu Czeslaw Walek? A jaký

program letošní ročník nabídne? Ptejte se on-line. Czeslaw Walek odpoví v úterý od 11:30 hodin.

Beraniidlo k revoluční změně

Věc je to ale příliš vážná na to, aby k její analýze stačila pouhá ironie. Politické a mediální zázemí poskytnuté této akci je důkazem toho, že zde nejde o pouhý mejdan osob s proti přirozeným sexuálníím apetitem.

V rok staré diskusi o Prague Pride uvedl Václav Klaus v život slovo, pro něž byl svými odpůrci posmíván, ale jež ukazuje na pravou podstatu problému. Tím slovem je, jak známo, homosexualismus. Homosexualista se od řadového homosexuála liší tím, že homosexuálem často vůbec není. Znáím lidi s homosexuálními sklony, kteří s akcemi typu Prague Pride nesouhlasí, neboť i oni si uvědomují, že intimní oblast lidského života nepatří na veřejnost. A že nemá být, alespoň u valné většiny z nás, předmětem hrdosti.

Homosexualista je ideolog, kterému homosexualita slouží jako beraniidlo k celkové revoluční přeměně společnosti, vyžadující odstranění přirozených a ustálených norem lidského soužití. Homosexualismus je součástí politického projektu, kterým kulturní a společenská levice nahradila neúspěšné dílo klasického marxismu, až příliš soustředěného na sociální transformaci prováděnou hospodářskými prostředky. Do tohoto neomarxistického projektu patří vedle podpory "gay agendy" i selektivní podpora jiných menšin, multikulturalismus, ideologie genderu či environmentalismus, bojující za práva zvířat a omezení populačního růstu. Proto v Pochodu homosexuální hrdosti opět uvidíme aktivisty Antify, ProAltu, Strany zelených a podobných extremistických uskupení. Jednou z největších překážek k této zásadní přeměně společnosti je klasická rodina, založená na celoživotním a po všech stránkách plodném manželském svazku dvou osob stejného pohlaví. Její postupná demontáž, spojená s přetržením mezigeneračních vazeb a zabráněním předávání moudrosti a rozumných návyků předků, úspěch takové revoluce značně usnadňuje. Jedním z nejúčinnějších prostředků, jak postavení rodiny ve společnosti oslabit, je svévolná změna její definice. A kdo se tomu postaví, toho přejeďe parní válec politické korektnosti a antidiskriminačního zákonodárství.

Legitimizace homosexuálního životního stylu má zastřít skutečnost, že ze soužití osob stejného pohlaví rodina vzniknout nemůže. Proto si také nezaslouží žádného uznání ze strany státu, neboť společenské výsady, jež požívá manželství, neplynou z uznání hodnoty citového pouta, nýbrž z důvodu jeho potence k předávání života, jímž je zajišťována budoucnost dané národní či státní společnosti. Veřejní činitelé, kteří homosexuální životní styl podporují a staví jej na roveň manželství, tedy jednají proti základním zájmům společnosti, jíž mají sloužit. Hanba jim.

Název: Chladnou zemí
Autor: Tomáš Němeček
Zdroj: Lidové noviny
Datum: 18. 8. 2012

CHLADNOU ZEMÍ

V červnu byl v povolžském městě Čeboksary, velkém asi jako Brno, odsouzen dvacetiletý Dmitrij Karujev k 15 dnům vězení za to, že na demonstraci plivl na portrét Vladimira Putina. Nepomohla mu ani obrana, že na něj jen kýchl.

Učitelka Taťána Ivanovová, členka volební komise v Sankt Petěrburgu, popsala, jak ji během prosincových voleb nutila ředitelka falšovat výsledky za jejich okrsek ve prospěch strany Jednotné Rusko. Ředitelka ji zažalovala a soud Ivanovové nařídil zaplatit 30 tisíc rublů (18 tisíc korun).

V tomto kontextu je třeba číst dvouletý trest natvrdo pro mladé ženy ze skupiny Pussy Riot - to není exces, ale případ za všechny. V českém prostředí je dobře srozumitelná paralela s procesem s Plastic People. Z ní plyne pro českou zahraniční politiku otázka, jestli bude umět jednat tak jako po soudu s Plasty nizozemský ministr zahraničí Max van der Stoel - jako vytrvalý spojenec ze Západu.

Název: Těžká hodinka pravicového voliče

Autor: Petr Kamberský

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 19. 10. 2012

TĚŽKÁ HODINKA PRAVICOVÉHO VOLIČE

Dilema tradičního, nelevicového voliče je v druhém kole senátních voleb často veleobtěžné: jít, či nejít?

Třeba v Sokolově. Proti rudému Jiřímu Holanovi stojí růžový Zdeněk Berka, mimo jiné člen korupcí proslulého “Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad”. Hodit svůj hlas takovému člověku vyžaduje zatnout zuby vpravdě velmi pevně. A v devíti dalších regionech je na tom pravicový člověk úplně stejně: proti nemilému socialistovi stojí ještě nemilejší komunista - přičemž program a řeči obou stran se liší jen v detailech. Tak proč se tahat k volbám kvůli nějakému socanovi?

Přesto je, odvažují se tvrdit, “občanská povinnost” nás, žen a mužů loajálních polistopadového režimu, jednoznačná: zavřít oči, stisknout čelist a - podobně jako v prastarém košilatém vtipu “myslet na Anglii”. Tedy jít a hodit to socanům.

V Sokolově, v Břeclavi, v Karviné, v Prostějově, v Rokycanech, ve Svitavách a v Třebíči - tam všude se bude symbolicky bojovat mezi přijatelnou levicí a nostalgií po starých špatných pořádcích. Ještě dramatictější situace pak je v Chomutově, v Litoměřicích a v Náchodě - tam všude komunisté v prvním kole dokonce zvítězili.

Je to těžká chvíle, ale musíme si zvykat

Dlouhodobě nástup komunistů k podílu na moci asi nezastavíme, ale bylo by dobré kdyby poznali, že pro většinu národa stále ještě nejsou salonfähig.

Je to těžká chvíle, ale pro demokracii vlastně typická. Takto šla celá levicová Francie volit v roce 2002 nenáviděného “pravičáka” Jacquese Chiraca za prezidenta - když v prvním kole propadl její kandidát a ve finále se rozhodovalo mezi Chiracem a krajně nacionalistickým Jean-Marie Le Penem. Mezi zlem a větším zlem je vždycky rozdíl - a je dobré jej rozpoznat.

Je to těžká chvíle, ale musíme si zvykat. Nejen kvůli všem příštím senátním volbám, ale i pro nás to bude dost možná velká generálka na prezidentské volby. Až bude v druhém kole stát proti Muži bez páteře Agent ruských peněz, budeme muset všichni zatvrdit svá srdce a s kamennou tváří si za prezidenta vybrat menší zlo - nemilovaného konformistu Jana Fischera.

Název: Draculova doktrína

Autor: Martin Weiss

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 7. 2. 2013

DRACULOVA DOKTRÍNA

Teoreticky by v demokracii měla vláda hospodařit, jak uzná za vhodné, a pak za to nést politickou odpovědnost. Jenže smutná zkušenost posledních několika dekad je, že zadlužování je jako droga a odvykací kúru pak společnost nemusí přežít. Odtud logika protidluhových brzd - zákonných mechanismů, jež mají zadlužování ztížit.

Politici se vlastně chovají jako Dracula, na něhož dolehla lítost a dobrovolně žádá: Probodněte mi srdce kůlem, jinak se neudržím a zas někoho vysaju. Však se taky dnes, kdy se z vysmívaného návrhu ODS stalo pravidlo EU, levicová opozice k němu chová jako upír k česneku či krucifixu: nemůže říct, že se jí přičí, ale vznáší různé zástupné výhrady.

Jelikož nejsme signatářem evropské fiskální kazajky, vyhneme se možnosti placení pokut při překročení limitů. Pokuta v situaci, kdy je ekonomika v krizi, je zvrácenost - když leží na zemi, ještě ho kopněte. Jenže v ekonomickém šarlatánství, jež nyní vládne v Berlíně, Frankfurtu a Bruselu, se očistná role utrpení prosadila jako významný princip.

Zato však, aby nezmizela radost, budeme mít jiný a lepší bič. Za růst dluhu nebude penalizována celá země, ale ústavní činitelé, a to snížením platu o dvacet procent. A návrh obsahuje vzkaz do Brna: zdravé a udržitelné veřejné finance se stanou ústavní hodnotou. Ústavní soudci už se nebudou moci tvářit, že na nich nesejde.

Hlavní výtkou je, že se naše finanční ústava stejně jako jiné v Evropě zaměřuje na růst schodku a ten lze krotit buď snížením výdajů - anebo zvyšováním daní, což je vždy snazší. To Švýcaři si v roce 2001 v referendu omezili přímo tempo růstu státních výdajů. Ale znáte to, jsou mimo hlavní proud.

Název: Urničky, kdopak vám dal hlas

Autor: Martin Zvěřina

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 12. 10. 2012

URNIČKY, KDOPAK VÁMDAL HLAS

Urničky, urničky, kdopak vám dal hlas... zazpívají si vítězové krajských a prvního kola senátních voleb v sobotu, až se sečtou všechny hlasy. Ať už bude sestavovat krajské vlády kdokoli, vrásky vzniknou především na čelech předsedů stran.

Petr Nečas bude své spolustraníky ujišťovat o tom, že jednota strany a podpora vlády je to nejlepší, co mohou pro svou budoucnost udělat. A ztráty v senátních a krajských volbách že se uprostřed vládního cyklu daly čekat.

Bohuslav Sobotka bude bagatelizovat výsledek Zemanovců, přičemž stranická jednota bude též velmi vysoko ceněna. Možná si dokonce nechá natisknout billboardy, na kterých bude napsáno, že se Miloše Zemana vůbec nebojí. Miroslav Kalousek bude starostům vychvalovat výhody vzájemné spolupráce a bude je nabádat, aby ze svého středu vybrali někoho, kdo se pro historii navždy znemožní jako ministr kultury.

Jediný, kdo se může tetelit, je Vojtěch Filip, jeho soudruzi budou občanstvu dokazovat, že mezi nimi a příslušníky politického establishmentu není větších rozdílů, trénovali přece s doktorem Rathem ve středních Čechách. A Jiří Paroubek? Ten bude přece sepisovat knihu o tom, jak za všechno může Jan Kubice.

Voliči po oznámení výsledků pravděpodobně ocení především prozíravost ministra zdravotnictví Leoše Hegera, který včas zrušil prohibici.

Název: Předpekli pro turisty. Mrtvý pes, smrad a špína ve středu Václaváku

Autor: Marcel Kabát

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 29. 1. 2014

PŘEDPEKLÍ PRO TURISTY. MRTVÝ PES, SMRAD A ŠPÍNA VE STŘEDU VÁCLAVÁKU

Pondělí dopoledne. Podzemní vestibul je prodchnut oděrem pizzy, kterou tu porcují a servírují, a osvětlen žlutavými zářivkami, jejichž studený polojas evokuje nejvíc ze všeho prostředí protiatomového krytu.

Šedošedá dlažba by nejspíš vypadala špinavá, i kdyby byla čistá, a to rozhodně není. Stejně jako není čistý strop, pokrytý pruhy nevábné šedobéžové izolace, ani zdi částečně obložené světlými leštěnými kamennými deskami, které kdysi měly budit dojem elegantní honosnosti. Občas je některá deska nahrazena záplatou zcela jiného odstínu: jakoby provizorně, ve skutečnosti trvale.

Zubožené stěny tvoří pozadí špinavým a nefunkčním reklamním panelům, jeden z nich má vymlácené sklo a slouží jako kreslicí plocha. Prodávají se tu laciné tašky, na dvou místech můžete uzavřít sázky, taky koupit nemovitost, zvláště pokud mluvíte rusky, protože nabídky velkými písmeny jsou tu vylepeny právě jen v ruštině.

Kolem zrezivělé paty odporlivě zeleného sloupu (opravdu něco podpírá?) se promenují dva holubi. Automat na kávu by mě tu nenapadlo použít, ani kdybych měl za sebou tři probdělé noci za sebou...

Z jednoho zákoutí je náhle slyšet hluk: nadávky, neartikulované výkřiky, rány, dupot.

Rvačka. Jak rychle se strhla, tak rychle našťěstí ustala. Dvě skupinky navzájem si podobných postav si jdou každá po svém: vyhublí, nervózně se ošívající mladíci, jejichž oblečení působí ještě ze tří metrů docela elegantně, až pak je vidět pravda. „On se bojí, tak jde na mě nožem,“ ulevuje si jeden z mladíků směrem ke kamarádovi. Inu, stane se...

Vzpomínám si, jak jsem tady před časem viděl jiného příslušníka jejich zuboženého kmene zápolit s velkým, chlupatým psem. Pokoušel se ho přimět, aby se pohnul a následoval jej.

Tahal za vodítko, strkal do něj, křičel na něj. Marně, pes byl očividně mrtvý. Rád bych se mýlil, ale ten mladík tehdy nevypadal, že by měl svého druha o mnoho přežít.

Tak už dlouho vypadá podchod uprostřed Václavského náměstí. Když jede cizinec z letiště do centra Prahy, leckdy právě tady poprvé opustí hromadnou dopravu a ocitne se v tomhle předpekli. Před nějakou dobou se objevila novinka: z toho hnusného stropu se line hudba.

Jako by všechnu tu bídu mělo zakrýt, že se prostor zahltí ještě zvukovým smogem a zkreslený hlas Phila Collinse bude v tomto strašidelném zámku zpívat One More Night... Vážně, kolik ještě nocí a dní? Nebo je to navěky?

Název: Hrdlička to zařídí

Autor: Lenka Zlámalová

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 8. 8. 2013

HRDLIČKA TO ZAŘÍDÍ

Prezidentovi Miloši Zemanovi se podařilo rozložit koaliční většinu 101 hlasů. Cíleně si vybral její nejslabší články. Lavírující poslance ODS a Karolínu Peake. Od obou oportunistických článků koalice se to dalo čekat a vyčíst z jejich politického rodokmenu. Občanští demokraté Jan Florián a Tomáš Úlehla na sebe upozornili už při loňské vzpourě proti Petru Nečasovi, která skončila červnovou policejní razíí na Úřadu vlády.

Úlehla v podivných manýrech pokračoval i dál, když se třeba pokoutně snažil vycházet vstříc solárním lobbistům a zařít jim dotace na likvidaci panelů. Jan Florián byl před zvolením do sněmovny osobním řidičem dalšího poslance ODS Borise Šťastného.

Svého času vozil i politického podnikatele a zastupitele ODS na Praze 10 Tomáše Hrdličku. A právě ten rozčísil v poslední chvíli vyjednávání o podpoře prezidentské vlády, když vyzval své svěřence v ODS, aby rozbili koaliční většinu a táhli stranu k předčasným volbám. Poslušní psi Úlehla a Florián nelenili.

Samotnému Hrdličkovi se spojenectví s prezidentem velmi hodí, zvláště poté, co se Miloš Zeman stylizuje do role hlavního ochránce žalobce Iva Ištvana. U Hrdličky sice na rozdíl od Janouška a Rittiga protimafiánský útvar zatím nebyl, v Ištvanových vyšetřovacích spisech ale jeho jméno figuruje vedle nich.

Proč nepomoci prezidentské vládě chránící Iva Ištvana? Karolína Peake je kapitola sama pro sebe. I v současných poměrech, kde se na důvěru už dávno nehraje, je to královna oportunistu, s jejímž názorem si nikdo nemůže být jistý. Skuteční protikorupční hlídači by měli pečlivě sledovat, kde se po ukončení poslaneckého mandátu ona, její straničtí partneři a rodinní příslušníci objeví.

Miloš Zeman rozumí jen síle. Včera se ukázalo, že těch, kdo mají sílu se mu postavit, je menšina.

Název: Chobotnice vrací úder

Autor: Lenka Zlámalová

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 24. 2. 2014

CHOBOTNICE VRACÍ ÚDER

Jak nejpřesvědčivěji vrátit staré dobré pořádky při zadávání veřejných zakázek, které loni v dubnu nabourala nová, podstatně přísnější a průhlednější pravidla?

Uspořádejte konferenci, pořídte si studii s falešnými daty, nactěte je do úst ministrovi a postrašte už tak dost vystrašené lidi, o kolik pracovních míst kvůli rozboření starých dobrých sítí přísátých na veřejné peníze přijdou.

Dnes už víme, že obhájci starých pořádků se sdružují ve fóru „Veřejné zakázky kvalitně“. To je společným podnikem ministra průmyslu Martina Kuby a Komory administrátorů veřejných zakázek, jež je volným sdružením především právních kanceláří. Předsedou spolku je jistý Robert Pergl z právní kanceláře Dáňa, Pergl a partneři. O jeho dobrých kontaktech asi nejlépe vypovídá fotografie z 20. 8. 2011. Na ní se právě s Romanem Janouškem, Tomášem Hrdličkou a Markem Dospivou chystá k odletu do letního domu posledně jmenovaného na Korfu. Jedním z místopředsedů je Radek Pokorný, rádce předsedy ČSSD Bohuslava Sobotky.

Tato parta nám tento týden oznamovala, jak je – slovy doktora Pergla – „systém ochromen“ a je „potřeba spojit síly tak, aby byl tento systém co nejdříve napraven“. Na pochybných datech neznámého původu ukazovali, jak klesl počet veřejných zakázek a ekonomiku to připravilo o 41 miliard korun a 20 tisíc pracovních míst. Tvrdá data ministerstva pro místní rozvoj říkají pravý opak. Objem zakázek se po startu nového zákona zvýšil. Frenetický ministr Martin Kuba papouškující hausnumera, proti nimž je řecká statistika poctivou disciplínou, zamýšlí už do dvou tří měsíců rychlou novelu. Tu je, stejně jako všechny aktivity členů výše zmíněného spolku, nutné sledovat s nejvyšší ostražitostí.

Název: Skanzen blbů v srdci Evropy!

Autor: Břetislav Rychlík

Zdroj: Mladá fronta Dnes

Datum: 04. 10. 2013

SKANZEN BLBŮ V SRDCI EVROPY!

Vyrvu vztekle reklamní leták ze schránky na světlo boží a hle, jsem zasažen paprskem pravdy. Mám se po letech strachu, mlčení a klanění se mocným nebát dát hlavu vzhůru! V letáku tuto NGOistickou výzvu nesmírně oceňuje Václav Klaus.

V novém politickém subjektu Jany Bobošíkové našel otec zakladatel pravicové ODS největší ochotu integrovat různorodou skupinu lidí obdobně cítících vážnou situaci země a tragický stav naší politické scény.

To je vážně roztomilé. Kdopak to asi byl od prosince 1989 do března 2013 ve funkcích ministra financí, předsedy vlády, předsedy Poslanecké sněmovny, prezidenta republiky a zcela nesmazatelně patřil k hlavním hráčům všech tragédií na naší scéně? Tento falešný a prázdný výstup starého muže volajícího do zbraně na obranu země a politiky šmírácké kočovné loutkové divadlo kolem soudružky Bobošíkové, oblíbeného "hujera" komunistických pohlavárů všech režimů, je výsměchem poslední špetce soudnosti.

Politickým zločinem, který nelze smazat ani amnestií prezidenta Miloše Zemana.

V polovině osmdesátých let minulého století jsme uvedli autorskou hru o Karlu Sabinovi, libretistovi nejnárodnější opery Prodané nevěsty a zrádci národa, udavači rakouské policie. V budoucí vizi české společnosti provází Palacký Sabinu Veleslavínem národa našeho, kde v totálním zmatení pojmů a hodnot stojí vedle sebe třeba Rumcajs s Havlíčkem Borovským, Jánošík s Nerudou, Babička s Hurvínkem, Komenský s Adinou Mandlovou a Julkem Fučíkem...

"Čechy budoucnosti? Něco jako skanzen blbů v srdci Evropy..." Tento výrok se stal kultovním. V oprávněném dojetí a s hrdostí nad svobodně zvolenou první polistopadovou generací politiků jsme si pak tuto "hlášku" zakázali používat. Neodhadli jsme, že se za politiku bude někdy považovat skanzen Jany Bobošíkové, připravený nás spolu s Václavem Klausem zachránit před zločinnou Evropou.

V tomto od jakýchkoliv idejí a hodnot zcela vypreparovaném skanzenu figurek vyniká bývalý zlínský primátor Tomáš Úlehla. Ten je proslaveným veršotepcem specializujícím se na hymny. Jakýmsi malým moravským Josefem Kajetánem Tylem. Kdysi podpořil hokejisty Zlína hymnou s perlami typu: "Když hraje Rost'a Vlach, je to, jako by skládal Bach" nebo s narážkou na pardubický tým "Perník medvěd nemá rád, zato hokej umí hrát!" S takovým talentem nelze po vyloučení z ODS hýkat jako osel či se jen tak bavit u piva. S takovým darem se musí zpátky do Sněmovny! S hlavou vzhůru a s další hymnou na rtech: "Metelesku blesku, pojd'me pomoci Česku!" Náš obrozenec zapomíná dodat, že kromě pomoci Česku v poslanecké lavici by potřeboval hlavně kouzlit na umožnění své

čtyřmilionové hypotéky. Nedivím se, že spoluvynálezce sousloví metelescu blescu, celoživotní bojovník s omezeností Zdeněk Svěrák, je zděšený touto na hony čišící hloupostí.

Máme svobodu, ta platí i pro blby. Doporučovat a volit tuhle partu nelze ani po čerstvé lobotomii. Metelescu blescu, Bobo! Jděte si po svých, Bobošíková! Odvahu neklanět se mocným, odmítat zesměšňování hodnoty, jako je vlast, jste prošvihla, když jste květinami vítala představitele kolaborantské okupační moci, Gustáva Husáka.

Název: Plynový euroboj

Autor: Petr Pešek

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 04. 10. 2013

PLYNOVÝ EUROBOJ

EU tlačí na Gazprom. Dopadne to jako s Nabuccem?

Zní to jako sympatický krok, a to hned ze dvou důvodů. Evropský komisař pro hospodářskou soutěž Joaquín Almunia si došlápl na ruský plynárenský gigant Gazprom kvůli zneužívání jeho dominantního postavení, díky němuž šponuje ceny. A za to může hrozit pokuta do desetiny ročního obrátu, což by v případě Gazpromu mohlo činit až 15 miliard dolarů. To by samo o sobě dobrou zprávou nebylo – možná tak důvodem pro škodolibý úsměv –, neboť Gazprom by se zahojil jinde, nejspíše opět na svých odběratelích.

Ty dobré zprávy jsou jiné. Pro nás ta, že mezi "obět'mi" je i Česká republika. A potom, že by to mohlo v celoevropském měřítku trošku přistříhnout Gazpromu křídla, neboť jak známo, jakákoliv ruská ekonomická rozpínavost s sebou nese i bezpečnostní rizika.

Jenže tak jako v seriálu Twin Peaks nejsou sovy tím, čím se zdají být, tak ani odvážné tažení Evropské komise ještě nic neznamena.

Jednak je to běh na dlouhou trať. Například podobné dohadování s Googlem se táhne už tři roky a podle posledních zpráv to ještě potrvá. A to Google se přinejmenším naoko snaží spolupracovat, zatímco první včerejší reakce Gazpromu svědčí o opaku.

A především: vše hlavně závisí na postojích jednotlivých států a Rusové jsou známí strategií "rozděl a panuj". Stačí si vzpomenout, jak neslavně skončil tak vychvalovaný plán plynovodu Nabucco, který měl velkou podporu i v Bruselu – ránu do zad mu zasadilo několik členských zemí EU. Trošku z jeho poslání možná převezme životaschopnější projekt TAP, nicméně vše válčuje opět ruský South Stream. Ale odvážným štěstí přeje, tak držme eurokomisaři Almuniovi palce. Ale nepochybujeme, že Gazprom si to ošéfuje – a u nás zvláště, když k moci se stále víc dostává proruská garnitura.

Název: Možná přijde i prezident

Autor: Daniel Kaiser

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 4. 2. 2013

MOŽNÁ PŘIJDE I PREZIDENT

Je známou pikantií novodobých českých dějin, že Klement Gottwald nechal v roce 1948 na počest svého zvolení prezidentem sloužit děkovnou mši Te Deum a že si ve vší vážnosti nechal požehnat od pražského arcibiskupa Josefa Berana, na něhož komunisté do roka uvalili internaci. Když i Gottwald, proč ne prezidenti dnešní demokratické republiky? Tu otázku musel řešit už Václav Klaus, který na rozdíl od svého předchůdce Václava Havla Te Deum neabsolvoval ani jednou, a teď stojí i před Milošem Zemanem. Ten už avizoval, že bude-li pražským arcibiskupem Dominikem Dukou pozván, rád se zastaví. Přitom ale Zeman tradici českého antiklerikalismu ztělesňuje ještě mnohem víc než Klaus. Takže: má se namáhat? Nebyl by to vyprázdněný rituál?

Především platí, že prezidentské Te Deum v katedrále svatého Víta není nic, na čem bychom si měli odžívat fakt, že už jsme překonali komunistickou éru. Nejde o to, že Gottwald z taktických důvodů ano a další komunističtí prezidenti už ne. Důležitější je, že za první republiky se prezidentské Te Deum nesloužilo vůbec a že stejně jako tehdy není žádný důvod, proč by měl být úřad hlavy státu symbolicky propojován s křesťanskou církví, navíc jen jednou z mnoha (byť největší).

Česká společnost je společností postkřesťanskou, která sice vědomě i podvědomě dál čerpá z křesťanských tradic, ale Česká republika je konfesně neutrální stát.

To dává každému prezidentovi právo pojmout případnou účast ve Sv. Vítu podle svého gusta: buď po havlovsku vážně, nebo jako zdvořilostní návštěvu u sousedů. A pražskému arcibiskupovi zase právo nic neorganizovat a nikoho nezvat.

Název: Rutinéři
Autor: Petr Nováček
Zdroj: Mladá fronta Dnes
Datum: 02. 10. 2013

RUTINÉŘI

Strany kouzla zbavené aneb kam prchají voliči?

Strany, v nichž se léta nediskutuje, postupně myšlenkově zplaněly, ale protože i tak ve volbách získávaly mandáty, nepovažovaly to za akutní problém. Dnes jsou tzv. zavedené strany velkých myšlenek prosté. Ideje vytlačila rutina, ale ta je pro veřejnost nezajímavá.

S dovolením nejprve něco suchých čísel. Podle analytika průzkumů veřejného mínění Jana Herzmana přišla TOP 09 od voleb v roce 2010 přibližně o 240 tisíc a ODS skoro o 800 tisíc voličů. Čili česká pravice suma sumárum o víc než milion! Levice je na tom lépe. ČSSD zatím podle Herzmana zůstává hypoteticky na svém čili zhruba na 1,2 milionu voličů. Dvaadvadesátiletá "stařenka" KSČM si však za poslední tři roky polepšila o 170 tisíc příznivců a zhruba 500 tisíc by jich v září nově získalo hnutí ANO Andreje Babiše, které bylo ještě v červnu marginální. SPOZ je na tom co do počtu příznivců zhruba stejně jako ve volbách před třemi roky. KDU-ČSL sice posílila o 80 tisíc hlasů, ale vzhledem k fiasku 4,39 procenta hlasů a vyřazení ze Sněmovny před třemi lety to není "nic moc".

Zdá se, jako by zejména pravicové strany takřkajíc vycházely z módy. Stagnuje však i sociální demokracie, levicová strana se 135letou tradicí, a v lepším případě (pokud pomalu neodchází ze scény) i KDU-ČSL, ač jediná to konzervativní strana křesťansko-solidaristické ražby v této zemi. Čím to je, že strany přestávají přitahovat voliče a ti se hrnou k alternativním hnutím?

Nejsme v tom sami – krize stranictví pochoduje i západní Evropou. Spolupráce vlastníků a zaměstnanců nahradila třídní boj a některé strany tím ztratily důvod své existence. Jiné se musely přizpůsobit. Německá SPD se badgodesberským programem (1959) oddělila od revolučního marxismu a jejímu příkladu reformní socialistické strany se záhy přizpůsobila většina Socialistické internacionály. Opouštějíce úzce národní rozměr, modernizovaly se i pravicové konzervativní strany. Vytváření společného evropského trhu a posléze evropská integrace ideologicky přemrštěnému stranictví ostatně nepřály. Jenomže když Tony Blair přišel s "New Labour", byl to zásadní ideový posun, na který už nikdo vpravo ani vlevo adekvátně nenašel. **Pomineme-li módní balast, skutečně nových vizí je už léta jako šafránu.** A aby myšlenková unylost nebyla příliš nápadná, byla překryta politickou korektností.

Chce to silný program

Vraťme se však domů. Ideově silných politických programů bylo u nás málo i za první republiky. Všechny strany však program – nejen pár hesel na plakáty! – měly! Také se tehdy neklikalo na internetu a v novinách se vedla politická diskuse, kterou nemohly "partaje" ignorovat. Říkáme-li "partaj", míníme tím jako v případě ČSSD či národních socialistů mocnou stranu. Mívala i přes 200 tisíc členů, vlastní odborovou ústřednu, po republice rozesety Lidové či Národní domy. Taková "partaj" dokázala doslova obsadit

resort, který jí byl vládní koalici "přiklepnut", od ministerské židle až třeba po místa školníků. "Partaje"kolosy musely mít program a také vlastní ideologii, aby byly něčím vnitřně propojené a navenek identifikovatelné. K partajničení patřily samosebou partajní schůze, partajní slavnosti, partajní bály a tomboly a pochopitelně partajní noviny. První republika byla označována za "stát stran", poněvadž "partaje" ji měly mezi sebou doslova rozdělenou.

Největší z našich dnešních stran – KSČM, KDU-ČSL, ČSSD a ODS – jsou pětinou až desetinou prvorepublikových "partají". A malé strany jsou spíše "stolními společnostmi". "Partaje" s velkým počtem členů si mohly dovolit rozlišovat se názorově na frakce a vést vnitrostranickou debatu. Na to jsou naše dnešní strany moc malé. Rozdělením na frakce by se rozpadly a vnitrostranickou diskusí by se rozhádaly. Ostatně už deset a více let žádné skutečné vnitrostranické diskuse spojené s formulováním střednědobého programu a politické vize drtivá většina stran nevede.

Václav Klaus a Miloš Zeman v čele ODS a ČSSD jim přímo bránili, poněvadž závazné programové dokumenty by je omezovaly v rozletu. Strany, v nichž se léta nediskutuje, postupně myšlenkově zplaněly, ale poněvadž i tak dokázaly ve volbách získávat mandáty a vládní posty, nepovažovaly to za akutní problém. Dnes jsou tzv. zavedené strany velkých myšlenek v podstatě prosté. Ideje vytlačila rutina. Ta je pro veřejnost nezajímavá, ba otravná a odpudivá, když se zemi nevede dobře, pokud není dost práce a politici nemají pro lidi často ani jen to pochopení. Proto taková míra deziluze. Proto už ve volbách 2010 získal jedenáct procent hlasů populistický politický projekt Věci veřejné. Dnes jsou věčka v troskách, ale pověst tzv. zavedených stran je – ano, až na KSČM! – ještě horší než před třemi lety. Proto mají šanci na parlamentní mandáty ANO i Úsvit s kandidáty posbíranými odevšad a s halabala populistickými kvaziprogramy. Věci veřejné se v běžném politickém provozu prostě rozsypaly. Jakýpak tmel by asi udržel pohromadě slepence ANO a Úsvit?

Název: Méně je někdy více i na úřadě

Autor: Petr Kolman

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 02. 10. 2013

MÉNĚ JE NĚKDY VÍCE I NA ÚŘADĚ

Pracovat efektivně celou pracovní dobu nedokáže ani prezident, ani úředník

Jako učitel správního práva a správní vědy jsem si povšiml, že je stále častějším fenoménem, že si správní úřad (dělají to i soukromé firmy, ale to není předmětem tohoto článku) objedná externí společnost, která umí efektivně sledovat, co zaměstnanci úřadu dělají v pracovní době na počítači. Tedy pracovním počítači. Za toto sledování samozřejmě zaplatí nemalé veřejné peníze. Pak s velkou pompou odhalí, že nějaký úředník hrál v pracovní době ka=rtu na služebním PC či chatoval s kamarády "na svobodě". Výsledky se náležitě mediálně zviditelní. Občané, vidíte, jak tu šetříme, jak proháníme lenochy! Děje se to v obou rovinách veřejné správy – jak státní správě, tak i územní samosprávě (tedy na jejich obecních a krajských úřadech). Veřejnost si následně většinou řekne – no aspoň tam konečně na těch úřadech začnou něco dělat!

Za aktivitu na žebrotu Nicméně podívejme se na věc i z jiných uhlů pohledu.

Za prvé, co vlastně dělá nadřizený pracovník takového věčně "chatujícího"? Jak to, že neví, co jeho podřízený v pracovní době (ne)dělají a jak jsou výkonní? Proč se musí platit nákladná externí firma?

Dále pak, pokud zaměstnanec pan Rychlý stihne v pracovní době vyřídit 26 spisů za týden a jeho kolega na ministerstvu pan Pomalý jen 20 spisů, a když oba pobírají skoro stejný plat (zpravidla se liší jen dle výše odpracovaných let), je spravedlivé "popotahovat" pana Rychlého, že vedle toho "navíc" prosurfoval x minut týdně na internetu? Samozřejmě vím, že "práce kvapná málo platná", ale to teď ponechme stranou, mějme za to, že oba vyřídili svou agendu ve stejné kvalitě. K čemu je potom takový externí audit vlastně dobrý, když z týmu veřejné správy vyžene aktivnějšího člověka? Berete plat za celou pracovní dobu, tak budete pracovat minimálně osm a půl hodiny, milí úředníci. To zní logicky. Nicméně není nějaká přiměřená přestávka k relaxaci nutná? A hlavně zdravá z pohledu psychohygieny? Samozřejmě že ano, to už dávno prokázaly různé výzkumy efektivity práce (totéž platí i pro studium). Celosvětově. Jak jsem naznačil výše, skutečně reálně nikdo nevydrží efektivně pracovat celou pracovní dobu, dokonce ani náš pan prezident Miloš Zeman. Vskutku nevěřím falešným řečem uváděným v "cívičkách" anebo tzv. motivačních dopisech tvrdících opak.

Takže pokud si zaměstnanec chvíli přiměřeně "odpočine", může být paradoxně výkonnější než jeho nerelaxující kolegyně. Přiměřené zevlování na internetu či sociálních sítích nutno tedy spíše přivítat než zbytečně přísně sankcionovat. V drobné nadsázce řečeno, když už veřejná správa – z pochopitelných finančních důvodů – nemůže zaměstnancům dopřát masáže nebo arteterapie, mohla by jim jako "bonus" dopřát občasné relaxační využití internetu.

A v neposlední řadě nestojí spíše za zamyšlení, když se zase příště dočteme, že

nějaký pracovník krajského či městského úřadu strávil hraním karet na počítači pět hodin ze své denní pracovní doby, proč takové pracovní místo vlastně existuje? Odstraňujeme příčiny, ne následky byrokracie!

Berete plat za celou pracovní dobu, tak budete pracovat minimálně osm a půl hodiny, milí úředníci. To zní logicky. Nicméně není nějaká přiměřená přestávka k relaxaci nutná? A hlavně zdravá z pohledu psychohygieny? Samozřejmě že ano, to už dávno prokázaly různé výzkumy efektivity práce (totéž platí i pro studium). Celosvětově.

Název: Hladovka z hladomoru

Autor: Martin Zvěřina

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 10. 11. 2013

HLADOVKA Z HLADOMORU

PRAHA - Stávká na Dole Paskov bolet nebude. Horníci jsou v bídne situaci, rok vyjednáváli marně o kolektivní smlouvě, až se v referendu rozhodovali, zda je pro ně přípustná stávká. Drtivá většina těch, kteří hlasovali, je pro stávká.

Než vytáhnou na zaměstnavatele tenhle kalibr, musejí zvážít, jestli je v jejich situaci takový postup vůbec výhodný. Majitel dolu společnost NWR ve třetím čtvrtletí prodělala 1,3 miliardy, přičemž v tomtéž období loni byl zisk skoro 900 milionů. Situace se z roku na rok změnila natolik, že každá vytěžená tuna uhlí znamená pro firmu ztrátu.

Pokud se tedy horníci domnívají, že netěžit znamená tlačit majitele do kouta, je to omyl. Každá tuna, kterou nevytěží, nemusí být firmou NWR dotována. V tomhle punktu je stávkové snažení horníků dost beznadějně.

Co je jablkem sváru? Požadavek odborů na 13. a 14. plat, který považují za nárokový, zatímco firma jej chce navázat na hospodářský výsledek. Jinými slovy horníkům vzkazuje, když nevyděláváme, nemůžete si nárokovat mimořádné odměny. Bez odměn by poklesl průměrný výdělek ze 37 na 31 tisíc korun měsíčně. To je jistě velmi bolestivé, nicméně pokud odboráři vydrží dost dlouho nechat firmu krváčet, může za jistých podmínek důl rovnou zavřít, protože kde trvale není zisk, nemůže být na platy zaměstnanců. Jistě, firma v minulosti vydělávala hodně, proto jistou dobu může překlenout, nicméně věčně nemůže těžbu dotovat.

Vyhledky na energetickém trhu jsou momentálně pro OKD beznadějně. Pro horníky by bylo daleko perspektivnější se již nyní domluvit na co nejlepších podmínkách pro útlum a netrvat na požadavcích, které jsou nesplnitelné a pro jejich vlastní budoucnost neblahé. Čím hůř na tom bude NWR, tím méně z ní nakonec mohou horníci „vyrazit“.

Název: Jak porazit Saurona

Autor: Tomáš Němeček

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 21. 7. 2013

JAK PORAZIT SAURONA

PRAHA - Před měsícem jsme na tomto místě psali, že situace je zralá na rozpuštění sněmovny: skoro desetina poslanců opustila původní klub, levice ani pravice nemají dost hlasů, vládní koalice chtěla už jen dožít (Moc leží na ulici, 18. června). Co se na těch argumentech od té doby změnilo? Nic. Přibyl však protiargument, který vše převažuje: svévolně ustavená prezidentská vláda.

Kdyby se teď sněmovna rozpustila a vynutila si předčasné volby, Zemanův kabinet by zůstal jako precedens – ukázal by, že svévole může vyhrát, má-li drzost Jiřího Rusnoka, omyvatelnost Jana Fischera a podlézavost Jiřího Balvína. Naopak, na této vládě je třeba exemplárně ukázat, že vytvářet vládu proti existující většině v parlamentu může jen pravý, nefalšovaný hlupák.

Prezidentská vláda musí zažít nejen porážku, ale usmažení ve vlastní šťávě. V následujících měsících by měl parlament ukázat svou sílu: schvaluje rozpočet, interpeluje, přivádí zpupné ministry k pořádku a neschopné k pláči. Lidé jako generál Pícek, ochotni sloužit komukoli, musejí litovat, že do té vlády chodili.

Rychlé předčasné volby by umožnily, aby se z Rusnokových ministrů stali volební lídři zemanovské strany. Parlament potřebuje na jejich zesměšnění čas. ČSSD se musí rozhodnout, zda se přimkne k hradnímu dubisku, nebo se ho pokusí podetnout. ODS by se konečně mohla probrat ze šoku a vzít rozum do hrsti: útoky na státní zástupce jí jen škodí, vypadá jako trapná potrefená husa.

Petr Nečas ze sebe a ze své milenky, které vyplácel odměny ze státního, mučedníky neudělá. Pokud ale parlament tento čas nevyužije, naopak dá prezidentské vládě důvěru, není mu už rady ani pomoci.

Název: Starého psa...

Autor: Martin Weiss

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 6. 5. 2013

STARÉHO PSA...

Pavel Hasenkopf dělá z hledání autora Klausovy amnestie už trochu bojovku. Jeho metody ale mají své oprávnění a rozhodně to není legrace.

Jakkoli je ve smyslu politické odpovědnosti autorem amnestie Václav Klaus (a prostřednictvím kontrasignace premiér Nečas), zájem o to, kdo byl autorem technických podkladů, je u tak kontroverzní záležitosti pochopitelný. A nebyl to Hasenkopf, kdo by něco iniciativně vynášel. Když LN koncem ledna informovaly o jeho nepřijatém návrhu, odmítl tehdy ještě své autorství potvrdit. Vylézt z ulity ho přimělo teprve obvinění hradního kancléře. Je to demagogie, Hasenkopf je autorem amnestie asi tak, jako je Zeman autorem privatizace – také přece předkládal svou alternativu. A, nezapomeňme, demagogie spojená s vyhazovem z práce.

Zatímco amnestie už je neodčinitelnou minulostí, hradní hledání jejich „viníků“ nese rukopis nového prezidenta. Ti, kteří se o politiku začali zajímat teprve nedávno, by si měli osvěžit kauzu O lovo, případ novináře Ivana Breziny, případ ředitele zámku Štířín, případ šéfa protikorupční policie Šírka a další pomluvy, jimiž Zeman či jeho okolí prosluli. Měly za cíl buď někoho cíleně zlikvidovat, anebo opatřit ex post obětní beránky Zemanových neuváženě vyslovených lží. Ten za ně byl odsouzen jen jednou, v Brezinově případě, a rozsudek zjevně neměl dostatečný výchovný účinek. Odsouzený naopak kazí mládež, konkrétně Blažka a Nečase.

Včera Šlouf, dnes Mynář, kultura však zůstává stejná, takže se zjevně šíří od šéfa.

Název: Zdeněk Nejedlý a paní Bovaryová

Autor: Martin C. Putna

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 15. 4. 2013

ZDENĚK NEJEDLÝ A PANÍ BOVARYOVÁ

O knize Jiřího Křesťana Zdeněk Nejedlý - politik a vědec v osamění (2012) se již v Lidovkách psalo. Bylo konstatováno, že je dobře, že jsou dějiny komunistických inklinací českých intelektuálů rozebírány věcně, s rozlišováním mezistupňů, vývojových fází a konkrétních podílů na destruktivních rozhodnutích - aniž by byly relativizovány základní premisy, zejména ta nejzákladnější: Že komunistická myšlenka byla zločinná a ke zločinům vedla.

Dnes ale o Křesťanově Zdeňku Nejedlém z jiného úhlu, kvůli finále knihy: „Prošel, procítil a prožil jsem okamžiky, jež jsem si dokázal oživit. Nahlédl jsem přes obrubeň současnosti až tam dolů, na dno hluboké a potemnělé studně jedné lidské duše. A tam jsem s úlekem zahlédl odlesk vlastní tváře. Neboť jsem Zdeněk Nejedlý.“ Literární vzor této stylizace je zřetelný - je to Flaubertovo „Paní Bovaryová jsem já“. Avšak, smí si autor životopisu, který se formálními náležitostmi hlásí ke standardům současné akademické produkce (poznámkový aparát, anglické resumé, jména vědeckých recenzentů v tiráži...), dovolit takovéto „beletristické“ vyznání?

Pohlédneme-li na soudobou akademickou produkci ve světě, zvláště anglosaském, musíme říci: ANO! SMÍ! Práce nejen biografické, ale i sociologické či religionistické běžně začínají (či končí) osobním vyznáním - kdo jsem já, jaké je moje názorové pozadí, z jaké osobní a komunitní zkušenosti přistupuji k tématu. Český zvyk, podle něhož se autoři odborných prací tváří, jako by žádný život a názory neměli, jako by byli jen odosobněnými a nadčasovými „objektivními badateli“, je dědictvím pozitivismu i komunismu - v němž se o mnoha důležitých věcech, zvláště o životaběžících autorů, mluvit nesmělo.

Ovšem, Křesťanův výrok svědčí o tom, že má ještě cosi na srdci, co se mu do odborné knihy o Nejedlém nevešlo. Bude to román?

Název: Až bude me mít tři prezidenty

Autor: Petr Kamberský

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 8. 1. 2014

AŽ BUDEME MÍT ŘI PREZIDENTY

Chcete vědět, proč jsou vlády plné politiků lepší než ty takzvaně nepolitické? Protože jejich členové chtějí být znovu zvoleni – a málokdy si dovolí takové personální čuňáčiny, jaké dělá třeba ministr dopravy Zdeněk Žák nebo ministr vnitra Martin Pecina.

Poslední krok Peciny, jenž se rozhodl odvolat policejního prezidenta Martina Červíčka a nahradit jej jeho předchůdcem Petrem Lessym, je příkladem z učebnic.

Ministr se ohání rozličnými argumenty, přičemž právně relevantní je jen jeden: rozsudek soudu, jenž prohlásil odvolání Lessyho za neplatné. Tečka. Vše ostatní je Pecinova svévole, překrývaná posudky a komisemi. Je téměř jisté, že pokud se odvolaný Červíček obrátí na soud, dosáhne stejné rehabilitace jako Lessy. Co potom? Budeme mít policejní prezidenty tři?

Není to poprvé, co v právním sporu dosáhl odvolaný své rehabilitace, přičemž na jeho židli už dávno seděl někdo nový, zcela legálně jmenovaný. Před několika lety takto seděli na severočeském krajském státním zastupitelství dva šéfové. To samo o sobě by vystačilo na dost velkou paseku. A takovou paseku je třeba opečovat s velikou opatrností – nota bene když jde o šéfa všech policajtů. Netřeba hlubokého vhledu do policejních struktur, aby člověk viděl, jaký malér permanentní šéfovská nejistota v hierarchické policejní struktuře nadělá. To vše je Pecinovi jedno.

Z jeho kroků vyplývá, že mu nezáleží na policii a stabilitě. Hraje své soukromé hry a voliče má... u kotníku.

Název: Dvacetiletá válka

Autor: Daniel Kaiser

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 21. 3. 2013

DVACETILETÁ VÁLKA

Některé věci v momentu, kdy se staly skutečností, okamžitě vypadají jako ta nejpřirozenější věc na světě a člověk nechápe, kde to tak dlouho vázlo.

Přeměna Hlavního nádraží Praha ze vstupní brány do postsovětského světa na hlavní nádraží; probuzení policejních vyšetřovatelů po mnohaletém spánku; a od včerejška i zrušení doživotní imunity pro poslance, senátory a ústavní soudce.

Těmto třem kategoriím obyvatelstva odpadá feudální výsada, že když máte to štěstí na policii, která požádala o vaše vydání, a na kolegy, kteří tu žádost zamítnou, máte v daném případě klid do konce života. Boj proti této výsadě trval s přestávkami téměř dvacet let. Opakovaně se buď nenašla „politická vůle“, sněmovně vypršel mandát nebo některá strana chtěla ještě lepší řešení. Ano, ideální by i teď bylo uplatňovat imunitu jen na parlamentní projevy, jak to chtěla ODS, ale ideál bývá nepřítelem dobrého.

Záhadou je, jak to, že doživotní imunita dokázala vydržet tak dlouho, když poslanci a senátoři své kolegy, o něž projevíly zájem orgány, zpravidla stejně vydávali. Odpověď zní trochu bláznivě: řada zákonodárců se domnívala a asi dál v duchu domnívá, že v republice je možné někoho „odstíhat“ z politických důvodů, a nechtělo se jim se té pojistky vzdát úplně. Pár podezřelých případů tu skutečně bylo, nicméně schovat se s tímto podezřením v uzavřeném rezidenčním objektu jménem Parlament České republiky bylo nakonec neúnosné.

Název: Byl pozdní Kollár, lásky čas

Autor: Martin C. Putna

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 1. května 2013

BYL POZDNÍ KOLLÁR, LÁSKY ČAS

Máj je za dveřmi, Mácha jistě bude znovu citován a na Petříně navštěvován. A já chci v máji vzpomenouti Kollára! Blázním? Kollára, starého protivného panslavistického papriku, co blábolil o ruském „dubisku“ a vysnil si „Slávy dceru“ z durynské farářské dcerky Friederike Wilhelmine Schmidtové, jež neuměla slůvka česky?

Ano, tohoto Kollára chci vzpomenouti. Jednak totiž obsahem jeho básní není jen pitomý panslavismus. Občas mají i překvapivý půvab, ať chtěný, nebo (častěji) nechtěný. A jednak, když je řeč o máji a o lásce, je Kollár postava vlastně následování hodnější než Mácha.

O Máchovi víme, že pical svou Lori zezadu – ale nevíme, jestli by s ní býval vydržel, kdyby nebyl býval tehdy při požáru nastydl a umřel. Kdežto o Kollárovi víme, že když mu Mína dala na jaře 1819 v Jeně košem, Kollár nerezignoval. Psal jí dopisy z Prahy i z Pešti. Prosil ji o obrázek. Ona odpovídala krutým „budeme jen přáteli“.

Psal o ní básně, které si ona neuměla přečíst. Některé znějí docela „májově“, ba „máchovsky“: „Jaro vzniká, sněhy plaší slunce, / ze fýr loutky nese trávníkům, / strom už stínem hoví poutníkům, / slavík zpívá s květového trůnce; / tam laň plesá, onam křepké junce, / zde se niva směje rolníkům, / motýl k sadu, kachně k rybníkům, / zlatá spíchá včela ku medunce. / Vše se těší, kochá, líbá, skáče, / všudy láska, žerty, lahoda: / jen mne tisknou tužby, vzdechy, pláče; / jen mne nejmou jara ani léta, / nehne slunce ani příroda, / comne zbavil osud duše světa.“

Nakonec to Mína nevydržela a svolila k sňatku. Roku 1835 si pro ni Kollár jel do Výmaru. A pak spolu odjeli do Pešti a žili šťastně až do smrti. Suma sumárum: Kollár na ni čekal šestnáct let. Když se brali, bylo jemu dvaadvacet a Míne také táhlo na čtyřicítku. To už nebylo mladistvé zamilování do kusu hezké kůže. To už byla, prosím, láska.

Název: Sobotkova volba

Autor: Petr Pešek

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 12. 1. 2014

SOBOTKOVA VOLBA

Jak si vykolíkuje hřiště, tak na něm bude roky hrát. Neústupnost, jakou dal najevo lídr sociálních demokratů Bohuslav Sobotka po schůzce s prezidentem Milošem Zemanem, je pro něj jediným možným postojem.

Jednak jsou na Sobotkův neúspěch natěšeni jeho straničtí soupeřníci, jednak by se mu každý projev slabosti vymstil u koaličních partnerů, kteří by začali dál stupňovat své požadavky – zvláště při obsazování náměstkovských postů, které se už pomalu a v tichosti rozjíždí. Především by si ale zadělal na roky ustupování mocensky rozpínavému Zemanovi.

Neústupnost se Sobotkovi již vyplatila v povolebním vzdoru vůči stranickým pučistům. Nakonec z něj vyšel jako vítěz, přestože ho mnozí už začali odepisovat. Není možná tak zdatným rétorickým protivníkem prezidenta jako Miroslav Kalousek, ale i jeho stoický soustředěný tlak je účinnou zbraní.

Neústupnost navíc není důležitá jen teď při prosazování ministerských kandidátů (a nutno dodat, že výhrady u mnohých z nich jsou na místě).

Jak si Sobotka nyní vykolíkuje hřiště, tak budou probíhat i roky politického soužití se Zemanem. A dost možná i následujícího premiéra s příštím prezidentem.

Název: Čekání na Zemana

Autor: Daniel Kaiser

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 1. 2. 2013

ČEKÁNÍ NA ZEMANA

Po Václavech Havlovi a Klausovi je Miloš Zeman bezpochyby třetí nejvýraznější postavou české politiky posledních 23 let. Zrovna tak nelze pochybovat o tom, že příští prezident bude mít páky dovnitř ČSSD, které mu dají o hodně větší vliv, než jaký dává prezidentům ústava.

Ale to nás bude zajímat, teprve až se sociální demokracie dostane k moci. (A mimochodem tím vzniká další důvod, proč ji nevolit.)

Do té doby je třeba Zemana pozorně sledovat, nikoliv napjatě vartovat před pastouškou na Vysočině, až odtud definitivně vyleze a potáhne na Prahu. My jsme ale v minulých dnech uhranutě sledovali každý jeho pohyb a nákup v samoobsluze.

Na dvoře Ludvíka XIV. zaměstnávali specialisty, kteří pitvali královy výkaly. Český prezident není žádný absolutistický panovník, a kdyby si troufl tlačit náš politický režim od parlamentního k poloprezidentskému, vyžadovalo by to od něj notnou dávku drzosti.

Jistěže se Miloš Zeman může pokusit ovládnout českou politiku na principu charismatického vládce, paralyzovat dopředu své protivníky v Praze vyvoláváním strachu, ale síla charismatu stejně jako strach jsou přímo úměrné počtu lidí, kteří si je připustí.

To dnes platí především pro politiky. Kromě hlasu premiéra a šéfa sociální demokracie by tu asi byl užitečný i názor členů Ústavního soudu.

Název: Nejslabší! Máte premiéra!

Autor: Martin Zvěřina

Zdroj: Lidové noviny

Datum 27. 8. 2013

NEJSLABŠÍ! MÁTE PREMIÉRA!

Volič je profesionální kverulant. Když se v kampani střetávají silní vůdci, stěžuje si, že pro ego není čas na program. Když jsou lídři matní a nejistí, žehrá na nedostatek silných osobností.

V podzimní krátké kampani nemá stesk po silném vůdci smysl: i kdyby se nějaký našel, nebude mu jeho vůdcovství k ničemu.

Prezident řekl jasně, že vybere premiéra podle stran. Přesněji z nejsilnější strany – kritéria ovšem mohou být různá, třeba podle preferenčních hlasů. Nenechme se mýlit: i v jiných stranách by hledal toho nejpřítulnějšího a vybíral toho submisivnějšího.

I prezidentovi – mocenskému uzurpátorovi lze vzdorovat; chce to však takové straníky, kteří se jen a jen netřesou na to, až budou sedět v úřadech, a již by dokázali nabízeným postům odolat.

Název: Lepší vadná nežli žádná

Autor: Martin Zvěřina

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 5. 1. 2013

LEPŠÍ VADNÁ NEŽLI ŽÁDNÁ

Prvé přímé prezidentské volby budou, Ústavní soud je nezrušil. To je dobrá zpráva z mnoha důvodů. Kdyby byl volby jen posunul, deformoval by nenapravitelně politickou soutěž. Kteří z kandidátů by bez problémů dokázali sehnat dodatečně miliony, aniž by překročili rozpočet a jejich „transparentní účty“ by byly napadnutelné? Asi jen Fischer se Zemanem a možná Schwarzenberg.

Ostatní jako chud'asové by ostrouhali. K čemu by byly zákonné lhůty a všechny snahy jasně definovat pravidla volebního zápasu? Pro smích.

Ústavní soud zvažoval, zda by zrušením voleb, jejichž dosavadním průběhem se cítí být poškozen pan Okamura, nevznikla „nepoměrně větší újma“ jiným. Samozřejmě by vznikla, a nejen protikandidátům pana Okamury, ale i občanům, kteří spoléhají na to, že zákony platí.

Že prováděcí zákon je zmetek, se nechal slyšet předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský opakovaně. Ovšem nyní soud zvážil, že likvidace tohoto chybného výkonu zákonodárců nesmí způsobit víc škody než užitku, a nechává volbě volný průběh. To samozřejmě neznamená, že se soudci automaticky nemusejí k nevyvedenému dílu našich zákonodárců vyjádřit velmi neuctivě a nechat je zákon přepracovat.

Jakou výhodu by ÚS získal, kdyby volby přesunul, či dokonce zrušil? Kromě války s politickou třídou asi celkem žádnou, kromě krátkodobého zadostiučinění ve stylu „my jsme vám to říkali“ a pocitu, že politikům zavařili.

Děsí-li se dnes někdo z pomýšlení, že volby nebudou regulérní, necht' má na paměti, že nad tímhle problémem soudci v Brně usilovně dumali a dumají. Jeden rozzuřený, zklamáný a uražený ješita, který chtěl být prezidentem, není přehnaná cena za první přímou volbu.

Název: Klausovo zpětné zrcátko

Autor: Petr Zvěřina

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 9. 1. 2013

KLAUSOVO ZPĚTNÉ ZRCÁTEČKO

Prezident republiky nám zakázal diskutovat o jeho aktivitách. *Jak jinak lze chápat jeho včerejší televizní vystoupení, ve kterém označil téměř vše, co zaznělo o amnestii za „lacinou lživou a zcela jednostrannou kampaň, která je pokračováním toho, co dobře znám,... je to kampaň proti mně“.*

Cokoli tedy média vysloví o prezidentovi, a Václavu Klausovi se to nebude líbit, je z definice součástí lživé kampaně. Jiným způsobem si lze prezidentova slova vyložit jen stěží. Prezident Klaus chce přesto národ přivinit ke svému srdci a ve své velkorysosti odpouští i těm, kteří se nechali zmanipulovat. To si národ oddechl a někteří si i na historické příklady podobných patologických vystoupení vzpomněli.

Co se vlastně po vyhlášení amnestie stalo? Václava Klause mnozí kritizovali za rozsah amnestie, která omilostnila i některé velkozloděje. Byla to míra kritiky, kterou nepamatujeme? Nikoli. Ozývaly se nějaké sprostoty vůči hlavě státu? Nikoli. Jen asi 600 starostů a někteří učitelé „si dovolili“ mocnářův portrét sundat se zdi. Bylo to gesto, věcně naprosto bezzubé, protože vyslovené na protest proti aktu amnestie, se kterou nic nenadělají. Jsou snad starostové obcí politickými soupeři prezidenta republiky? Pro sebevědomého prezidenta stěží.

Název: Zklamání z Nobelovky a srebrenické matky u soudu

Autor: Tereza Šupová

Zdroj: Lidové noviny

Datum: 12. 10. 2012

ZKLAMÁNÍ Z NOBELOVKY A SREBRENICKÉ MATKY U SOUDU

Evropský soud pro lidská práva ve francouzském Štrasburku, který – a to zdůrazňují hned na začátek – nespadá nijak pod Evropskou unii – řeší každý rok stovky případů. Obracují se na něj lidé, kteří mají pocit, že jim domácí instituce v jejich cestě za spravedlností nijak nepomohly.

Mezi základní práva, která nesmí být porušována a o kterých se zmiňuje Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod, patří například právo na život, zákaz mučení, zákaz otroctví a nucených prací, právo na svobodu a osobní bezpečnost či právo na spravedlivý proces.

Tak trochu jsem do práce štrasburského soudu taky pronikla, tedy pronikala jsem docela dlouho, přes dva roky, když jsem psala svojí diplomovou práci na téma Zákaz mučení v mezinárodním právu. Právě na ni jsem si vzpomněla, když jsem narazila v srbském tisku na zprávu, že ve Štrasburku podaly žalobu na nizozemské vojáky (pod hlavičkou OSN) ženy z bosenského hnutí Srebrenické matky. Viní je z toho, že nezabránili masakru v roce 1995 a jsou podle nich za vraždění stejně odpovědní jako Srbové.

Ženy neponechaly nic náhodě a do Francie jich osobně přijelo přes 170 několika autobusy. K podání stížnosti se rozhodly poté, co je neuspokojil verdikt nizozemského nejvyššího soudu. Ten totiž letos rozhodl, že vojáci jsou chráněni imunitou Organizace spojených národů, takže nemohou být shledáni vinnými. I samy ženy, z nichž každá tehdy ztratila svého manžela, syna či jiného příbuzného, si uvědomují, že životy jejich blízkých jim rozhodnutí soudu nevrátí. Nechtějí ale jen sedět se založenýma rukama.

Já je chápu a držím jim palce, na druhou stranu si myslím, že jejich šance na úspěch nejsou příliš velké. Ale třeba se mýlím. Na 8000 mužů a chlapců tehdy zmasakrovaly srbské jednotky a Nizozemci tomu nezabránili, znamená to ale, že se tak podíleli na zabíjení? Určitě selhali, ale jejich role v oblasti tehdy nebyla lehká a údajně ani neměli dostatečné vojenské vybavení. **Srebrenické matky to ale vidí jinak. „Modlíme se za to, aby Evropský soud přijal naši stížnost a odebral jim imunitu. Je ostuda, že si někteří lidé mohou dělat, co chtějí – zabít lidi a vyhánět je z domovů – a jiní tomu jen přihlížejí. Podle mě je OSN spolupachatelem ve Srebrenici. Měli zabránit tomu, aby se to stalo,“ prohlásila jedna se stěžovatelek Hatidža Mehmedovičová.**

Pokaždé, když se stane něco takového jako ve Srebrenici, intenzivně se hledají viníci. Z masakru byli již obviněni bosenskosrbský generál Ratko Mladič a tehdejší vůdce Radovan Karadžić. Oba jsou již dopadeni a v Haagu s nimi probíhá soud. A na to bych se já zaměřila. Proces s nimi se nesmyslně protahuje, vlastně téměř ještě ani nezačal. Takže jestli o něco teď usilovat – navíc co má šanci na úspěch – tak je to odsouzení těchto dvou mužů. A to co nejdříve. Protože riziko, že by se ani nemuseli dožít verdiktu, je velké. Vždyť k tomu došlo už u bývalého jugoslávského prezidenta Slobodana Miloševiče.

Během psaní těchto řádek na mě z tiskových agentur vyskočila překvapivá zpráva: Nobelovu cenu za mír získala Evropská unie. Nejdřív jsem si říkala, jestli to není nějaký vtip, ale není. Za co? Začala jsem se divit. Vždyť nominovaných bylo více než 200 lidí, disidenti z Ruska i Běloruska, lidé z muslimských zemí bojující za lepší soužití mezi muslimy a křesťany, aktivisté z Afriky. Co udělala Evropská unie tak věhlasného, aby si tuto cenu zasloužila?

Šéf Nobelova výboru už před udílením naznačil, že letošní ocenění může „vyvolat nějakou tu kontroverzi“, já si myslím, že obrovskou kontroverzi. Už s Barackem Obamou šlápli vedle a teď tohle? Jak už se objevuje i na sociálních sítích, příště by mohli ocenit třeba i ruského prezidenta Vladimira Putina. Nobelův výbor je směšný, shodují se mnozí a já s nimi musím souhlasit a jsem z této zprávy z Osla opravdu zklamaná. Vždyť Nobelovu cenu získali v minulosti například dalajlama, barmská disidentka Su Ťij, íránská právníčka Šírín Ebadiová, slavná ekologická aktivistka z Keni Wangari Maathaiová. To podle nich neexistuje nikdo takový, kdo by si to zasloužil i nyní? Právěže existuje, ale Nobelův výbor je prostě ignoruje...

Název: Nečasovo rudé vítězství
Autor: Petr Kamberský
Zdroj: Lidové noviny
Datum: 14. 10. 2012

NEČASOVO RUDÉ VÍTĚZSTVÍ

Máte pocit, že se autor titulku zcela zbláznil? **Že nazvat takový výprask "vítězstvím" může jen člověk po lobotomii?** Možná ano, ale dejte mi minutku.

Ačkoli levice vyprášila občanským demokratům kožich, ve skutečnosti mají teď nejvíce zamotanou hlavu Bohuslav Sobotka a Karel Schwarzenberg. ČSSD a TOP09. Pozice ČSSD v rámci levice a TOP09 v rámci pravice je výrazně slabší než byla v posledních sněmovních volbách. Představa, že by se Sobotka či Schwarzenberg teď hnali do předčasných voleb, je krajně nepravděpodobná. Takovýto výsledek krajských voleb nepředvídal, pokud je mi známo, nikdo.

Ale naprostý propadák vládních stran byl v podstatě absolutní jistotou. Když ODS poprvé ovládla kraje a Senát, vůbec nebyla v dobré kondici. To jen levicovní voliči zklamání "svou" vládou volby ignorovali, ti pravicovější si naopak se Zemanem a Špidlou vyřizovali své účty. Jen to tehdy nikomu z politologů a novinářů nedošlo: převládl názor, že levice k "malým" volbám nechodí. V roce 2008 se ukázal pravý stav věci: vládní voliči znechuceně zůstali doma a kraje se ze dne na den přebarvily na oranžovo.

Nicméně ODS navzdory všem skandálům získala téměř dvojnásobek hlasů než TOP09, přičemž ještě před dvěma roky se zdálo, že by topka mohla ODS vytlačit z pozice hlavní pravicové strany.

Ještě více se budou trápit v Lidovém domě: pokud by příští sněmovní volby dopadly na levice podobným poměrem, jakýkoli sen o "tiché" koalici by byl vyloučený. ČSSD by musela jednat s KSČM jako rovná s rovnou - a nabídnout jí adekvátní pozice. Pokud by oranžovní měli premiéra, museli by rudým přepustit ministerstvo zahraničí nebo financí...

Nečasova budoucnost není nijak oslnivá. Predikce bojů uvnitř strany se autor neodváží, premiér může padnout relativně rychle. Ale pokud "ustojí" situaci ve vlastní straně, má velkou šanci dožít se řádného konce volebního období. Protože poslední věc, kterou by Věci veřejné (0,25 procent), Lidem (nekandidovali), TOP09 (6,63) a ČSSD (23,6, ale jen těsně před KSČM) teď chtěly, jsou předčasné volby. Z těch by profitovali jen komunisté - což je dárek, který jim pět zbývajících stran jen těžko bude chtít dát.

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1
Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce
Evidenční list

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výtěžným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř. č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				